

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

ภาคที่ 1 บทนำ

- รายละเอียดวิชา/หลักสูตร
- การเตรียมตัวของครู/นักเรียน
- แผนผังการจัดห้องเรียน
- สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า
- ตารางเปรียบเทียบหน่วยเนื้อหาและหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์

- แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอภารกิจและงาน
- แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์
- แผนเผชิญประสบการณ์
- แผนกำกับประสบการณ์
- เส้นทางการเรียน
- แผนผลิตสื่อ
- ชุดประสบการณ์ (มัลติมีเดียปฐมนิเทศ ประมวลสาระ มัลติมีเดีย

ประกอบประมวลสาระ)

- เครื่องมือในการประเมิน(แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

แบบประเมินชิ้นงาน และเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน)

ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วย

- แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
- แผนเผชิญประสบการณ์ (ปรากฏในภาคที่ 2)
- แบบฝึกปฏิบัติ/พร้อมเฉลย
- แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์/
- เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์

รายละเอียดชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์จะปรากฏตั้งแต่หน้า 79 ถึงหน้า 449

ภาคที่ 1 บทนำ

รายละเอียดวิชา/หลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิชาทัศนศิลป์ (รหัสวิชา ศ 311010)

คำอธิบายรายวิชา

วิชาทัศนศิลป์ ครอบคลุม ประเภทและความหมายของงานทัศนศิลป์ ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์ หลักและองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ การวาดภาพด้วยปากกาและดินสอ คำ การสร้างงานจิตรกรรม การปั้น การแกะสลักและการประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

วัตถุประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการวาดภาพด้วยการใช้ปากกาและดินสอ สร้างสรรค์งานจิตรกรรม งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์

การเตรียมตัวของครูและนักเรียน

การเตรียมตัวของครู

1. ก่อนใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

1.1 ครูควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยละเอียด ประกอบด้วย แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ เส้นทางการเรียน แผนผลิตสื่อ แผนผังการจัดห้องเรียน และคู่มือเผชิญประสบการณ์ รายละเอียดของประมวลสาระ

1.2 ครูจัดห้องเรียนตามแผนผังการจัดห้องเรียน และจัดมุม ได้แก่ มุมวิชาการ มุมวัสดุอุปกรณ์ มุมนิทรรศการ มุมสื่อและ มุมแสดงผลงานที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์

1.3 ครูต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์ ได้แก่ ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ ตัวอย่างสินค้า และเครื่องคำนวณเลข เพื่อไม่ให้นักเรียนเสียเวลาในการจัดหา

2. ขณะใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.1 ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.2 ครูควรดำเนินการตามขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ประเมินทิศทางการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

2.3 ครูต้องประเมินผลการเผชิญประสบการณ์เป็นระยะ ตามที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้เรียน

3. หลังใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

3.1 ครูตรวจสอบส่วนประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เช่น ประมวลสาระ มัลติมีเดียปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ จัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3.2 ครูเก็บแบบฝึกปฏิบัติ มาตรวจเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียน

บทบาทของครู

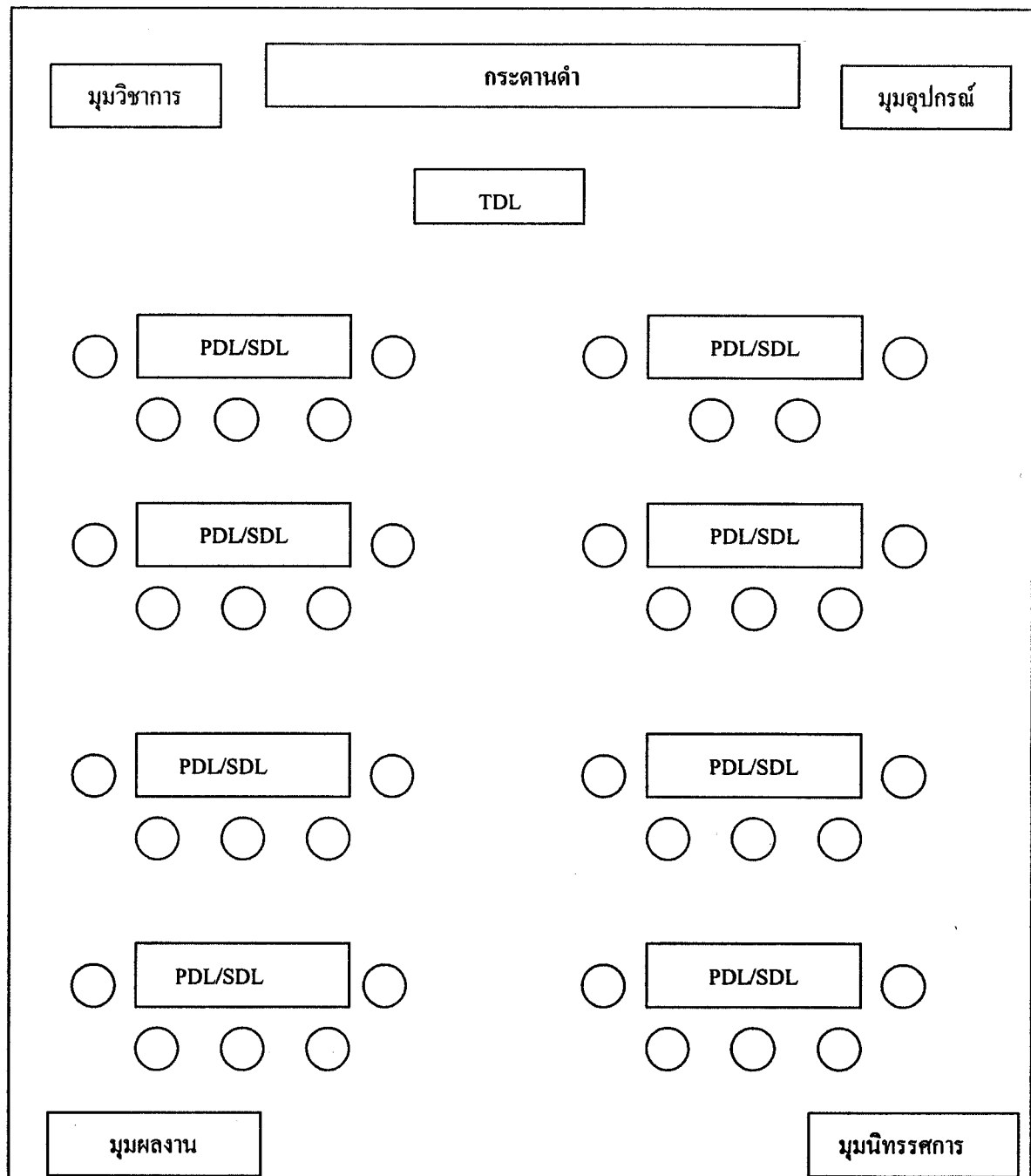
บทบาทของครูในการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีดังนี้

1. เป็นแหล่งความรู้เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการอ่านประมวลสาระด้วยการอธิบายเพิ่มเติม
2. เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคในการเผชิญประสบการณ์
3. เป็นผู้กำกับนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ให้เป็นไปตามลำดับขั้น เช่น ให้อ่านรายงานความก้าวหน้า รายงานผลการเผชิญประสบการณ์
4. ครูต้องจัดเตรียมแหล่งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับนักเรียน
5. ครูวิพากษ์ผลงานที่นักเรียนนำเสนอประเมินผลงานของนักเรียน
6. ครูบันทึกพฤติกรรมในแบบบันทึกพฤติกรรมกลุ่ม

การเตรียมตัวของนักเรียน

ในการสอนแบบอิงประสบการณ์นักเรียนต้องเตรียมตัวดังนี้

1. นักเรียนต้องศึกษาแผนเผชิญประสบการณ์ ภารกิจ และงานอย่างละเอียด
2. การเผชิญประสบการณ์ในแต่ละภารกิจและงานกำหนดให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม โดยคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ดูแลให้ภารกิจและงานของกลุ่มดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกในกลุ่มต้องให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา กรณีพบปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ หากแก้ปัญหาไม่ได้จึงขอคำแนะนำจากครู ขอมรับคำแนะนำจากเพื่อนในกลุ่ม และจากครู พร้อมทั้งปรับปรุงงาน ต้องประเมินและวิพากษ์ชิ้นงานของตนเองและกลุ่มเพื่อนด้วย และต้องบันทึกภารกิจและงานลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ จากมุมวัสดุอุปกรณ์ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจและงานแล้วต้องนำไปเก็บที่เดิมให้เรียบร้อย
4. ในการทำภารกิจและงานระหว่างการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ นักเรียนต้องตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถของตนเอง
5. นักเรียนต้องแสดงความคิดเห็น ช่วยกันแก้ปัญหา รับผิดชอบในงานที่กำหนดให้ทำ และต้องประเมินและวิพากษ์งานของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่นด้วย

แผนผังการจัดห้องเพื่อประสบการณ์

หมายเหตุ

PDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับเพื่อน
SDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนด้วยตนเอง
TDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับครู
	หมายถึง	โต๊ะปฏิบัติงานที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ
	หมายถึง	เก้าอี้นั่งปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม

สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้เรียนจะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้า ดังนี้
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1. กระดาษสี
2. ปากกาเมจิก
3. แผ่นพลาสติก พิวเจอร์บอร์ด
4. ดินสอ ยางลบ และไม้บรรทัด
5. ประมวลสาระ
6. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1. ดินสอ ยางลบ และไม้บรรทัด
2. ประมวลสาระ
3. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1. ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด
2. กระดานรองวาดขนาด 10×12 นิ้ว
3. กระดาษสี ขนาด 8×6 นิ้ว
4. ดินน้ำมัน
5. ประมวลสาระ
6. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

ตารางเปรียบเทียบหน่วยเนื้อหาและหน่วยประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

รายชื่อหน่วยเนื้อหา	รายชื่อหน่วยประสบการณ์
1. ความหมายและประเภทงานทัศนศิลป์	① การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย	② การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
3. วัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์	3. การสร้างแผนผังความสัมพันธ์ของทัศนศิลป์กับวัฒนธรรม
4. หลักในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	4. การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
5. องค์ประกอบศิลป์	⑤ การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
6. การวาดเส้น	6. การวาดภาพดอกไม้ด้วยลายเส้นปากกาสี
7. การวาดภาพที่มีแสงและเงาด้วยดินสอดำ	7. การวาดภาพแบบจำลองปูนปลาสเตอร์รูปทรงเรขาคณิตด้วยดินสอดำ
8. การใช้สี	8. การเขียนภาพการ์ตูนด้วยสีโปสเตอร์
9. การวาดภาพตามแบบหรือเหมือนจริง	9. การวาดภาพหุ่นนิ่งสิ่งของใกล้ตัว
10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสม	10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสมด้วยเทคนิคปะติดเศษวัสดุจากธรรมชาติ
11. การปะติดในภาพเขียน	11. การสร้างงานปะติดด้วยกระดาษสีเป็นภาพเขียนทิวทัศน์
12. การปั้น	12. การปั้นหุ่นนิ่งด้วยดินน้ำมัน
13. การแกะสลัก	13. การแกะสลักเทียนไข
14. ความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	14. การเปรียบเทียบงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้กับเศษวัสดุธรรมชาติ
15. การสร้างงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	15. การประดิษฐ์ของที่ระลึกจากเศษวัสดุธรรมชาติ

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1. การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ
	1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดตั้งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
5. การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน	5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต้ำ

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1
การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1. การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ
	1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสพการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสพการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสพการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่องความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. การเตรียมการออกแบบการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 กำหนดข้อมูลเนื้อหาสาระ 1.2 กำหนดกำหนดข้อมูลภาพประกอบ 1.3 จัดบันทึกสาระสำคัญ
	2. การออกแบบนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 ออกแบบสีพื้นบอร์ด ข้อความ และตัวอักษรของบอร์ด 2.2 ออกแบบตำแหน่งของข้อมูลรูปภาพที่จัดบอร์ด 2.3 ออกแบบจัดวางสิ่งของผลงานบนโต๊ะแสดงผลงาน

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	1. จัดหาวัสดุในการจัดนิทรรศการ	1.7 จัดหาภาวลาเท็กซ์ 1.8 จัดหากระดาษขาว 2 หน้า 1.9 จัดหาดินสอ ขางลบ 1.10 จัดหาผ้าคลุมโต๊ะ, คลุมกล่อง 1.11 ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ
	2. จัดหาอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	2.1 จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน 2.2 จัดหาพู่กันปากแบน 2.3 จัดหากรรไกร 2.4 จัดหาคัตเตอร์เล็ก 2.5 จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ 2.6 จัดหาปลั๊กไฟ 2.7 จัดหาคอมพิวเตอร์ 2.8 จัดหาเครื่องพิมพ์ 2.9 จัดหาค้อนตอกตะปู 2.10 จัดหาบอร์ด 2.11 จัดหาคีมตัดลวด 2.12 จัดหาสื่อจำลอง 2.13 ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1. จัดบอร์ดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้ เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 ตัดกระดาษสีโปสเตอร์กับ พื้นบอร์ด 1.2 จัดพิมพ์ข้อมูลที่จะจัดบอร์ด 1.3 เขียนหัวเรื่องที่จะจัดบอร์ด 1.4 ตัดภาพประกอบบนกระดาษ โปสเตอร์ 1.5 จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด 1.6 ตัดกระดาษโปสเตอร์เป็นรูป ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่จัด บอร์ด
	2. จัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัด นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2.1 วางส่วนประกอบที่ตกแต่ง ภายในบอร์ด 2.2 วางส่วนประกอบที่ตกแต่งขอบ ทั้ง 4 ด้านของบอร์ด 2.3 วางผ้าปูโต๊ะบนโต๊ะหรือกล่อง ที่แสดงผลงาน 2.4 จัดวางสิ่งของผลงานบนโต๊ะ และแสดงผลงาน
1.2.2 การนำเสนอผลงาน การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. จัดแสดงผลงานนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 เสนอนิทรรศการ 1.2 วิพากษ์การเสนอนิทรรศการ
	2. รายงานผลการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 สรุปผลการจัดนิทรรศการ 2.2 ประเมินผลการจัดนิทรรศการ 2.3 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 1	การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	เวลา 3 ชั่วโมง
ประสบการณ์		
ประสบการณ์หลัก		ประสบการณ์รอง
1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
	1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
	1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
	1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถจัดบอร์ด จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 2 ชั่วโมง ในการศึกษา เรื่องการเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์และการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ต้องเตรียมสื่อประมวลสาระและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย
นักเรียนต้องเตรียมและดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 1.1 และ
ประสบการณ์หลักที่ 1.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญ
ประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ประเภท
ของทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้ และ
(2) นักเรียนสามารถจัดบอร์ด จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการและนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง
ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการจัด
นิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ
มุมผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 2 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
จัดนิทรรศการ

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักออกแบบได้รับการติดต่อให้มาจัดนิทรรศการใน
สถานศึกษาแห่งหนึ่ง

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระเรื่อง
ความหมายและประเภทของงานทัศนศิลป์ การเตรียมการออกแบบและการปฏิบัติการออกแบบ การจัดหาวัสดุ
อุปกรณ์ การจัดบอร์ดนิทรรศการ จัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ การจัดแสดงผลงานนิทรรศการ และ
รายงานผลการจัดนิทรรศการ

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบ
ประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญ
ประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานและการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญใน
ประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการจัดนิทรรศการ

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วยศึกษาประมวลสาระ เรื่องความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ ศึกษาประมวลสาระ เรื่องประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วย การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และการนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ว่าได้ศึกษาประมวลสาระ เตรียมการออกแบบและเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ว่าได้จัดบอร์ดนิทรรศการ จัดวางสิ่งของที่ใช้นิทรรศการ พร้อมทั้งนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว พบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการเตรียมการจัดนิทรรศการ และการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 1.1 และประสบการณ์ หลักที่ 1.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
2. มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	2. มุมแสดงผลงาน
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมสื่อ

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. หลังจากปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
ประสบการณ์หลักที่ 1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย และบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถออกแบบ และนำเสนอผลงานนิทรรศการได้อย่างถูกต้อง
3. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้อย่างถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แล้วสามารถเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ และมุมแสดงผลงาน นักเรียนต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์จากรายขายเครื่องเขียนและจากที่บ้าน สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ โต๊ะ บอร์ด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ปลั๊กไฟ และกาวลาเท็กซ์

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมที่ได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณ์แบบกลุ่ม ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสารเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ (2) ออกแบบนิทรรศการ และ (3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

แผนเผชิญเหตุสถานการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ที่ 1.1 เรื่อง การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	SDL	- ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	- ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	-ประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์		-จุดบันทึกสาระสำคัญ
		1.2 จัดบันทึกสาระสำคัญ	SDL		- มุมวิชาการ	ทัศนศิลป์		
		1.3 อ่านหนังสือแบบเรียน/ ตำราประกอบ	SDL		-ห้องเรียน	- คู่มือเผชิญประสบการณ์		
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	SDL	- ประเภทของงานทัศนศิลป์	- มุมวิชาการ -ห้องเรียน	-ประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์		-บันทึกสาระสำคัญ
		2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ ข้อมูล	บริบท	สื่อแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. การเตรียมการออกแบบการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 กำหนดข้อมูลเนื้อหาสาระ 1.2 กำหนดข้อมูลภาพประกอบ 1.3 จัดบันทึกสาระสำคัญ	PDL PDL SDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มุมสื่อ	-คู่มือเตรียมประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
	2. การออกแบบนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 กำหนดชื่อเรื่อง 2.2 กำหนดหัวข้อเรื่อง 2.3 เลือกรูปแบบอักษร 2.4 กำหนดขนาดและสีตัวอักษร 2.5 กำหนดขนาดของภาพประกอบ 2.6 จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ	PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ		-กระดาษ A4	-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	1. จัดหาวัสดุในการจัดนิทรรศการ	1.1 จัดหากระดาษสี (ขนาด A4) 1.2 จัดหาโฟม ขนาด 3/4 1.3 จัดหาสีน้ำพลาสติก 1.4 จัดหาสติ๊กเกอร์สีต่าง ๆ 1.5 จัดหาปากกามาร์คเกอร์ 1.6 จัดหากระดาษสีโปสเตอร์ 1.7 จัดหาภาชนะที่เก็บ 1.8 จัดหากระดาษขาว 2 หน้า 1.9 จัดหาดินสอ ยางลบ 1.10 จัดหาผ้าคลุมโต๊ะ, คลุมกล่อง 1.11 ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ	PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		- ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	- คู่มือเหรียญประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. จัดหาอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	2.1 จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน 2.2 จัดหาตู้กันปากแบน 2.3 จัดหากรรไกร 2.4 จัดหาตัดเตอร์เล็ก 2.5 จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ 2.6 จัดหาปลั๊กไฟ 2.7 จัดหาคอมพิวเตอร์ 2.8 จัดหาเครื่องพิมพ์ 2.9 จัดหาค้อนตอกตะปู 2.10 จัดหาบอร์ด 2.11 จัดหาคีมตัดลวด 2.12 จัดหาสื่อจำลอง 2.13 ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์	PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL = 30, PDL = 5, TDL = 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	- แบบทดสอบ	- ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	- มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	- ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.2 ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.3 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญประสบการณ์ - ตัวอย่างภาพการจัดนิทรรศการ - มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	- ห้องเรียน - ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ - มุมสื่อ	130
4	รายงานความก้าวหน้า	-	- ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	- ผลจากการปฏิบัติงาน	- ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	- ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	- แบบทดสอบ	- ห้องเรียน	

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

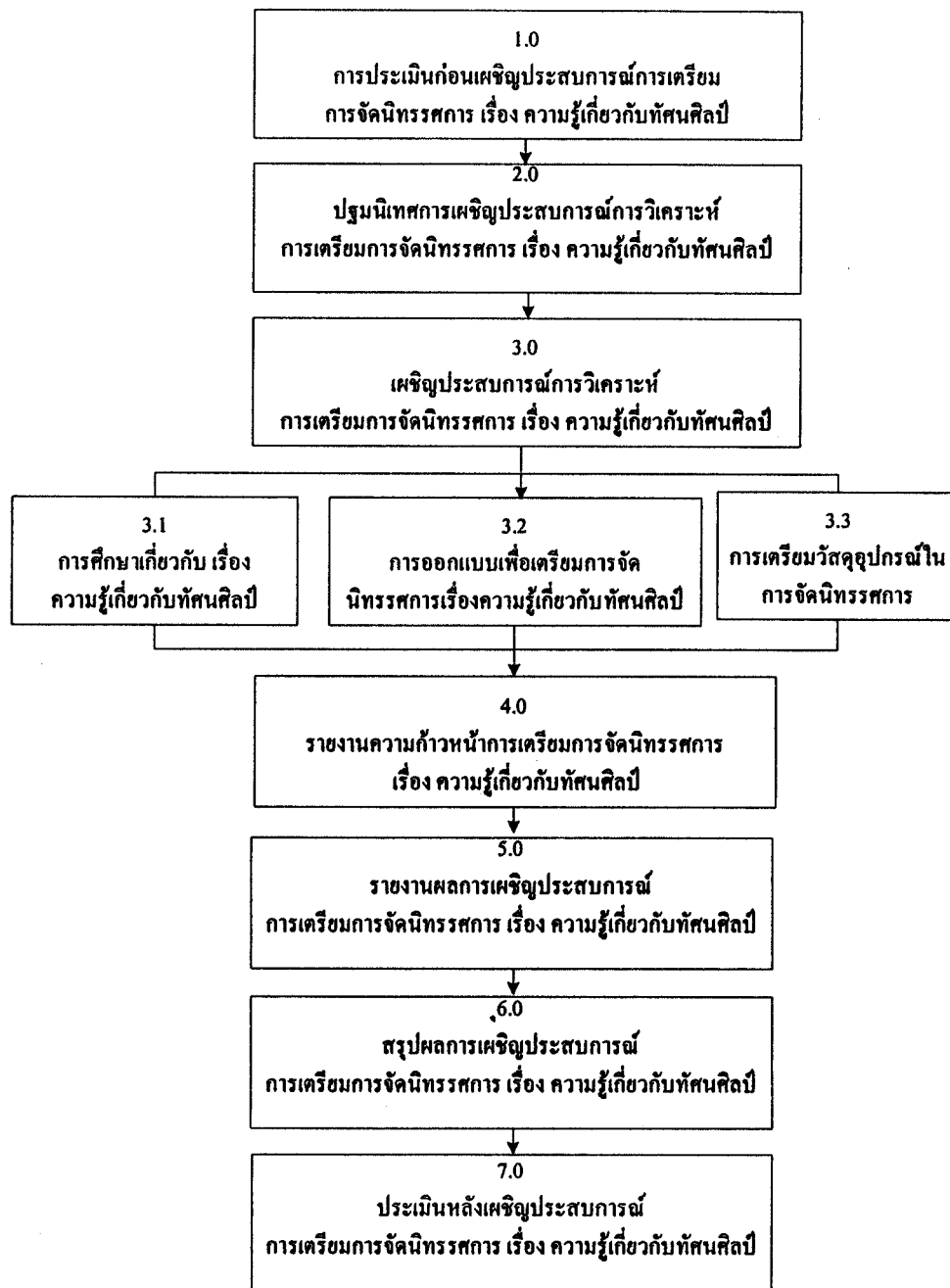
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสงค์การเรียนรู้ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์รองที่ 1.1.1 – 1.1.2 – 1.1.3

เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียปฐมนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียปฐมนิเทศ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียเรื่อง “ปฐมนิเทศ” แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์
บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ
ทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัด
นิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย
ประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สถานที่ใน
การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การ
ดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดบอร์ด
จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ได้ถูกต้อง บริบท ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และ มุมสื่อ สถานการณ์
นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย นักเรียนต้อง
เตรียมการจัดนิทรรศการและดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ นักเรียนต้องเผชิญ
ประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับ
ปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และ คู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมินจาก
แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

แหล่งที่มาของสื่อ

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียปฐมนิเทศ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุม พฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมนิเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดีย

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย และผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และ กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโต้ชอป และ โปรแกรมเพ้นท์

3. ขั้นตอนดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายประกอบด้วยการกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดียปฐมนิเทศ ความชัดเจนของอักษร ขนาดของ ตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้อง ของภาพและเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง สีลาของเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์	1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่	1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ ด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติ ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา ประเภทของงานทัศนศิลป์สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา(2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 มัย ตะดิยะ (2547) *สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สุชาติ เกาทอง และ คณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
 คณะจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลปะ (2547) *5 ทศวรรษ มหกรรมศิลปศึกษา - ช่างศิลปะ นิทรรศการงานแสดงศิลปะทุกสาขา ผลงานของศิลปินแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลปะ*

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการวาดภาพ
- 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์และเงื่อนไข
- 1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนศิลป์ มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ขั้นเตรียมการ

- 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์
- 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และหมึกสำหรับเครื่องพิมพ์
- 2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด และโปรแกรมโฟโต้ชอป

3. ขั้นดำเนินการ

- 3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแผนภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง
- 3.2 เขียนแผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ
- 3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ
- 3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้
- 3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่	1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบโดยวิธีการขีด ขีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมภาพระบายสี (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูงและประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และ สถาปัตยกรรมแบบปิด และ (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะกระบวนการได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิววน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และ กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา(2545) โลกศิลปะศตวรรษที่ 20 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

มัย ตะดิยะ (2547) ศูนย์ภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์

สุชาติ เถาทอง และ คณะ (2547) หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

คณาจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลป์ (2547) 5 ทศวรรษ มหกรรมศิลปศึกษา - ช่างศิลป์ นิทรรศการงาน
แสดงศิลปะทุกสาขาผลงานของศิลปินแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลป์

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับประเภทของงานทัศนศิลป์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ขั้นเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ขั้นดำเนินการผลิต

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพ สีและการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว)	ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ กล้องดิจิทัล	

แผนเผชิญประสพการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสพการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสพการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แล้ว สามารถดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อและมุมแสดงผลงาน นักเรียนต้องจัดหากระดาษสีโปสเตอร์ ปากกามจิกสีต่างๆ ไม้บรรทัด ดินสอ ลวด ขางลบและสติ๊กเกอร์สีต่างๆ สิ่งที่ต้องเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4 กรรไกร กาว กระดาษกาว ผ้ามุลมไต้ะ บอร์ด โฟม สีน้ำพลาสติก ขันตอกตะปู คัตเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ไต้ะ และกิมดัดลวด

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้มาจัดนิทรรศการในวิทยาลัย โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

- (1) จัดบอร์ดนิทรรศการ (2) จัดแสดงผลงานนิทรรศการ และ (3) เสนอผลงาน

ประเภทการณ	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. จัดวางสิ่งของที่ใช้ ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2.1 ติดชื่อเรื่องนิทรรศการ หน้างาน	PDL	-	-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์	-โต๊ะ -ผ้าคลุมโต๊ะ -กระดาษขาว 2 หน้า -กาวลาเท็กซ์	-จากผลงาน
		2.2 นำป้ายนิเทศที่คิด กับบอร์ด	PDL		-มุมแสดงผลงาน			
		2.3 จัดวางตำแหน่งบอร์ด ในพื้นที่บริเวณที่จัด	PDL					
		2.4 วางผังโต๊ะบนโต๊ะ หรือกล่องที่ แสดงผลงาน	PDL					
		2.5 จัดวางสิ่งของหุ่น จำลองบนโต๊ะแสดง ผลงาน	PDL					
1.2.2 การนำเสนอ ผลงานการจัด นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์ เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1. จัดแสดงผลงาน นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1.1 ดำเนินการจัด แสดงนิทรรศการ	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-จากผลงาน
		1.2 วิทยากรนำเสนอ นิทรรศการแต่ละกลุ่ม	TDL/SDL		-มุมแสดงผลงาน			
	2. รายงานผลการจัด นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2.1 ดำเนินการสรุปผล การจัดนิทรรศการ 2.2 ทำแบบฝึกหัด	TDL/SDL SDL					-ทำแบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL=30, PDL=5, TDL=1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / การกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การจัดบอร์ดและจัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญประสบการณ์ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องเรียน -มุมแสดงผลงาน	135
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5

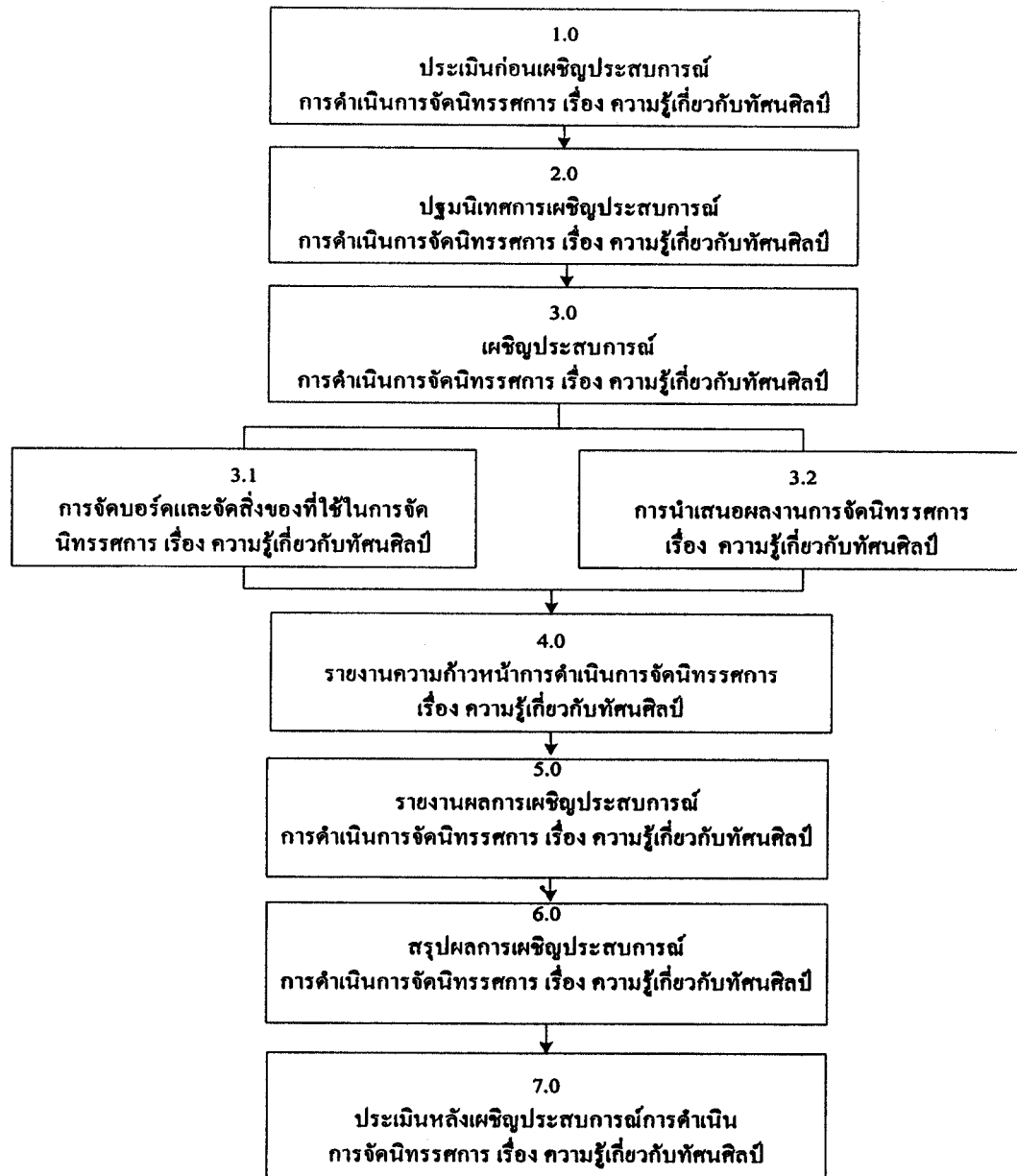
เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 – 1.2.2

เวลา 3 ชั่วโมง (180 นาที)

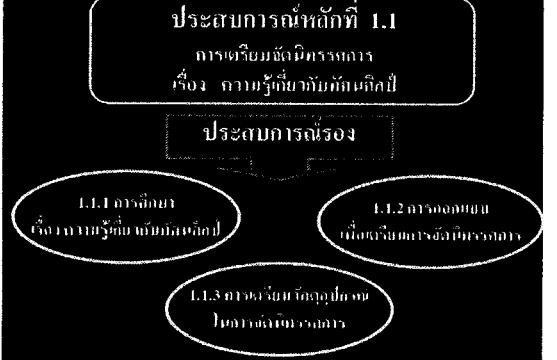
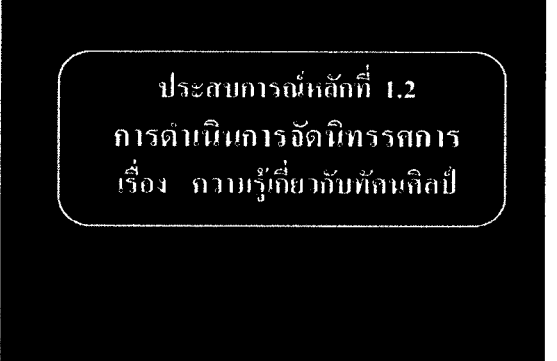
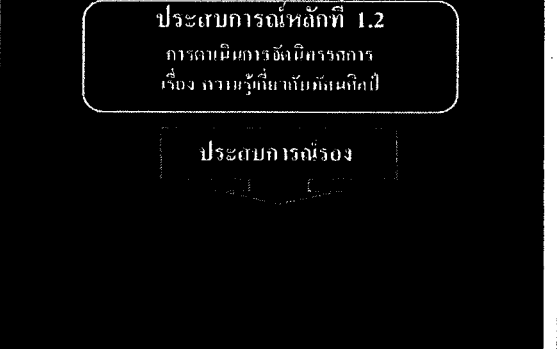
ชุดประสบการณ์หน่วยที่ 1
การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ
เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ	FI....ดนตรีประจำรายการ
2	หน่วยประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	FO....
3	หน่วยประสบการณ์ที่ 1 	บรรยาย... ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การ เผชิญประสบการณ์ในหน่วยที่ 1 มีคำแนะนำ นักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้
4	ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	ประ สบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ มี 2 ประสบการณ์หลัก คือ ประสบการณ์ หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

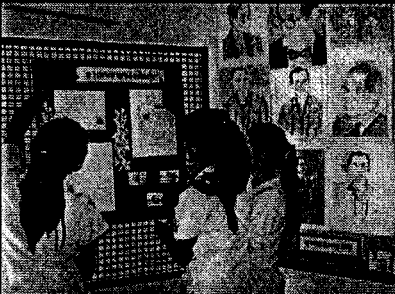
ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	และประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการ จัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
6	ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	จากประสบการณ์หลักที่ 1.1
7	ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 3 ประสบการณ์ ได้แก่
8	ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง 1.1.1 การเลือก เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 การศึกษาเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

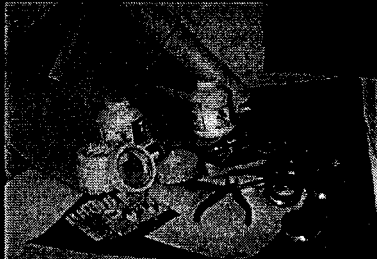
ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง 1.1.1 การเลือก เรื่องราวความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบ เนื้อหาเตรียมการจัดนิทรรศการ	ประสบการณ์รองที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ
10	 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง 1.1.1 การเลือก เรื่องราวความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบ เนื้อหาเตรียมการจัดนิทรรศการ 1.1.3 การเขียน ข้อสรุปโดย บุคลากรนิทรรศการ	ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ
11	 ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	ประสบการณ์หลักที่ 1.2
12	 ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่

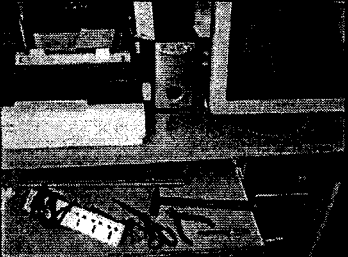
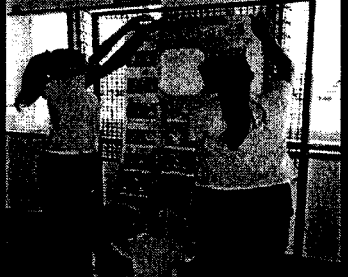
ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์รอง 1.2.1 การจัดบอร์ด และจัดสิ่งของเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม	ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและ สิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ
14	ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์รอง 1.2.1 การจัดบอร์ด และจัดสิ่งของเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม 1.2.2 การออกแบบ การจัดนิทรรศการ	และประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอ ผลงานการจัดนิทรรศการ
15	วัตถุประสงค์ ประสบการณ์หลักที่ 1.1	วัตถุประสงค์ของการเผชิญ ประสบการณ์ ที่ 1.1 มีดังนี้
16	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย และบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและ บอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

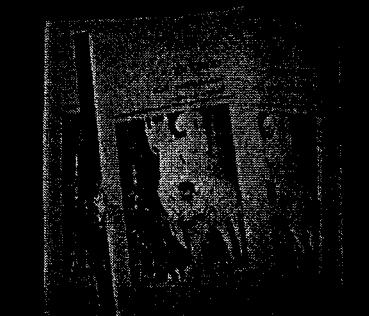
ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ 2. นักเรียนสามารถออกแบบและนำเสนอจิตรกรรมได้	2. นักเรียนสามารถออกแบบงานจิตรกรรมได้ถูกต้อง
18	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ 2. นักเรียนสามารถออกแบบและนำเสนอจิตรกรรมได้ 3. นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้	3. นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้ถูกต้อง
19	วัตถุประสงค์ ประสบการณ์หลักที่ 1.2	และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 1.2 มีดังนี้
20	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้	1. นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้

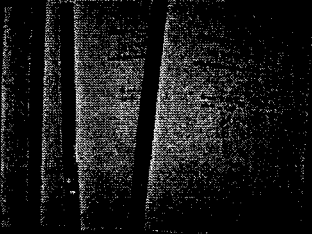
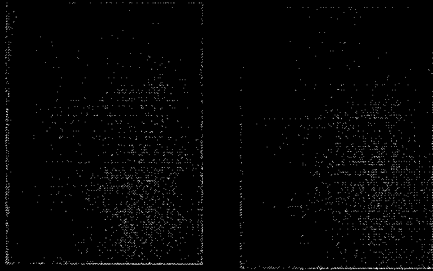
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดโต๊ะของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้ 2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการได้	2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการได้
22	บริบท และ สถานการณ์	บริบทและประสบการณ์
23	บริบท ห้องเรียน	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
24	บริบท ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	บริบท มุมวิชาการ	มุมวิชาการ
26	บริบท มุมสื่ออุปกรณ์	มุมสื่ออุปกรณ์
27	สถานการณ์ 	สถานการณ์ นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปะได้รับมอบหมายให้มาจัดนิทรรศการในวิทยาลัย
28	ภารกิจ/งาน 	นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้ ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของกิจกรรมใหญ่ ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือ ประสบการณ์ ดังนี้
30	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ความหมายของ ศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์
31	ภารกิจ/งาน ออกแบบป้ายนิทรรศการ	หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้วให้นักเรียน - กำหนดรูปแบบ หัวข้อ และเนื้อหา นิทรรศการ - ออกแบบสีพื้น ตัวอักษร และการ วางตำแหน่งของข้อมูลรูปภาพ และ องค์ประกอบต่างๆ ในป้ายนิเทศ
32	ภารกิจงาน จัดหาวัสดุ	จัดหาวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	ภารกิจ/งาน จัดหาอุปกรณ์	และจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ
34	ภารกิจ/งาน ตกแต่งป้ายนิเทศ	ตกแต่งป้ายนิเทศตามที่ได้ออกแบบไว้
35	ภารกิจ/งาน จัดวางสิ่งของในนิทรรศการ	จัดวางสิ่งของในนิทรรศการให้เหมาะสม
36	ภารกิจ/งาน 	และนำเสนอผลงาน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37		สื่อที่ใช้ ได้แก่
38		ประมวลสาระ
39	 มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย	มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย
40	 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	สื่อ คู่มือเผชิญประสบการณ์	และคู่มือเผชิญประสบการณ์
42	 การประเมิน	การประเมิน
43	การประเมิน แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลัง การเผชิญประสบการณ์เป็นแบบทดสอบ ภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบ ภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ
44	การประเมิน การปฏิบัติงานกลุ่ม	จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือ ในการทำงาน

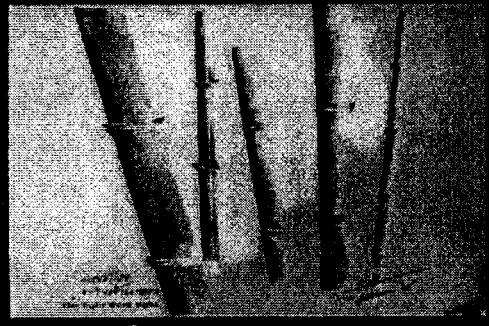
ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	การประเมิน การปฏิบัติงานกลุ่ม	ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น และ แก้ปัญหาร่วมกัน
46	การประเมิน การปฏิบัติงานกลุ่ม	ประเมินจากชิ้นงาน ได้แก่ ผลงาน การจัดนิทรรศการ ...ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนเข้าสู่วิชาการ ประสบการณ์ได้แล้วค่ะ
47	ผลิตโดย นางพัชร์ ธรรมเจริญพงศ์	ดนตรีประจำรายการ FO.....

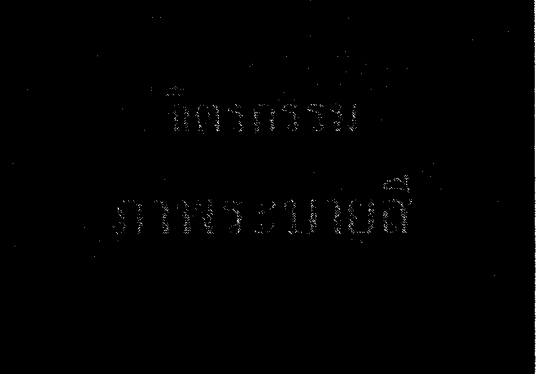
บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์

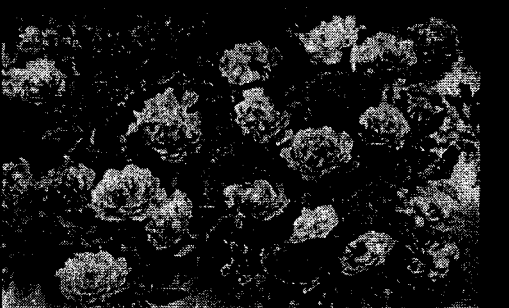
ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย ประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	FI....ดนตรีประจำรายการ FO...
2	เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	
3	ประเภทของงานทัศนศิลป์	บรรยาย... ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถจัดแบ่งได้ 4 ประเภท คือ
4	ประเภทของงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม	จิตรกรรม

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	ประเภทของงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม	ประติมากรรม
6	ประเภทของงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม	สถาปัตยกรรม
7	ประเภทของงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์	และภาพพิมพ์
8	ลักษณะงานจิตรกรรม	จิตรกรรมจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

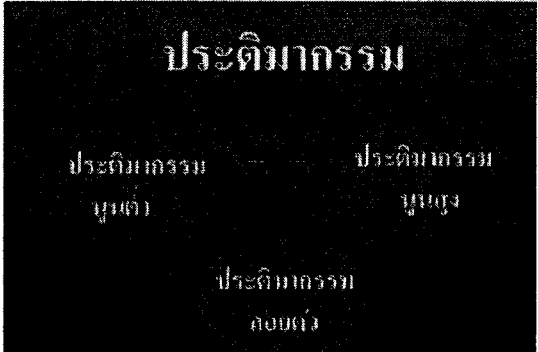
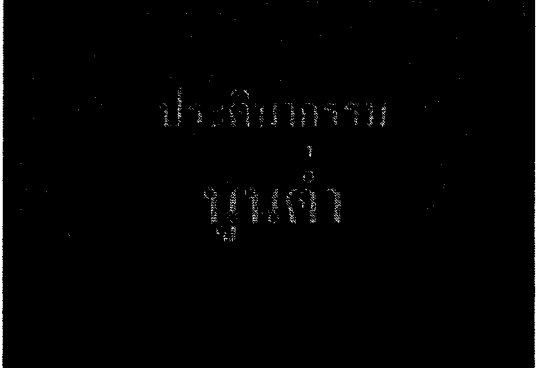
ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	ภาพวาด ลักษณะงานจิตรกรรม	จิตรกรรมภาพวาด
10	ภาพวาด ลักษณะงานจิตรกรรม ภาพพระบาท	และจิตรกรรมภาพพระบาท
11	จิตรกรรม ภาพวาด	จิตรกรรมภาพวาด เป็นงานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อย และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก
12		คือการจับวัสดุที่ใช้เขียน

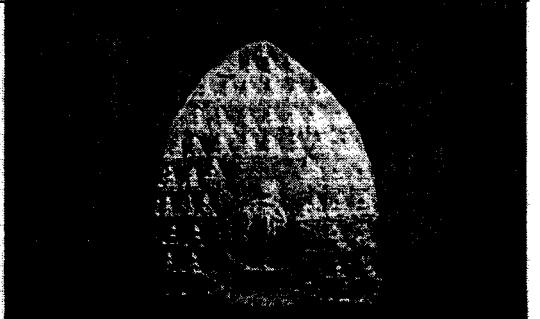
ลำดับ	ภาพ	เสียง
13		ด้วยการกดน้ำหนักมือให้มี แตกต่างกัน ความ
14		ซึ่งวัสดุที่ใช้สร้างสรรค์ได้แก่...
15	 จิตรกรรมภาพวาด	ดินสอคำ
16	 จิตรกรรมภาพวาด	พวง่านกราไฟต์

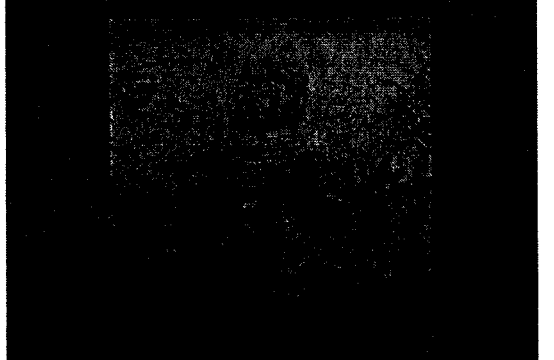
ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	 จิตรกรรมภาพวาด	และสีชอล์ก
18	 จิตรกรรม ภาพพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	ส่วนจิตรกรรมภาพพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
19	 เกิดจากการสร้างงานบนพื้นระนาบ ด้วยสีหลายสี	เกิดจากการสร้างงานบนพื้นระนาบ ด้วยสีหลายสี
20	 และนิยมเรียกชื่อจิตรกรรม	และนิยมเรียกชื่อจิตรกรรม

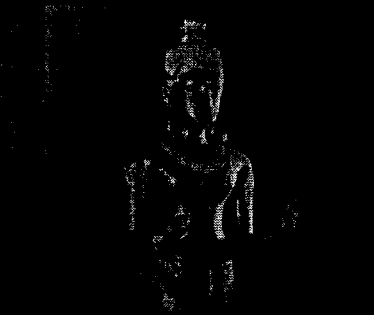
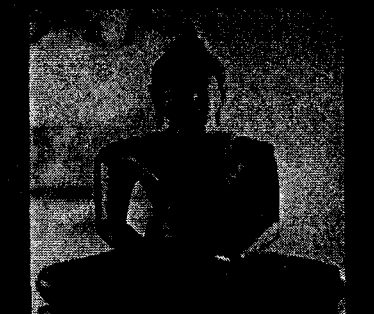
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21		ตามชื่อของวัตถุที่ใช้ในการระบายโดยตรง เช่น
22	 จิตรกรรมภาพระบายสี	จิตรกรรมภาพระบายสีน้ำ
23	 จิตรกรรมภาพระบายสี	จิตรกรรมภาพระบายสีน้ำมัน
24	 จิตรกรรมภาพระบายสี	จิตรกรรมภาพระบายสีเฟสโก

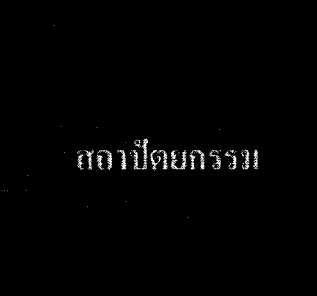
ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 จิตรกรรมภาพพระบาท	และจิตรกรรมภาพพระบาทสีอะคลีคติก
26	ประติมากรรม	ประติมากรรม สามารถจำแนกได้ 3 แบบ คือ
27	ประติมากรรม ประติมากรรม ปูนดำ	ประติมากรรมปูนดำ
28	ประติมากรรม ประติมากรรม ประติมากรรม ปูนดำ ปูนสูง	ประติมากรรมปูนสูง

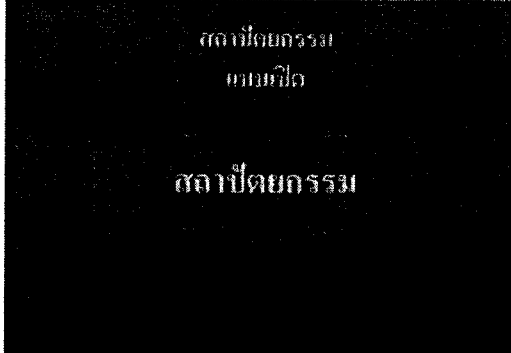
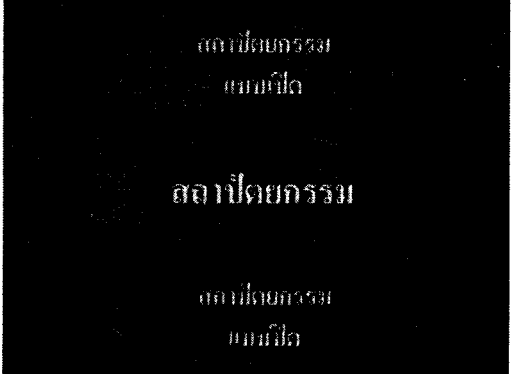
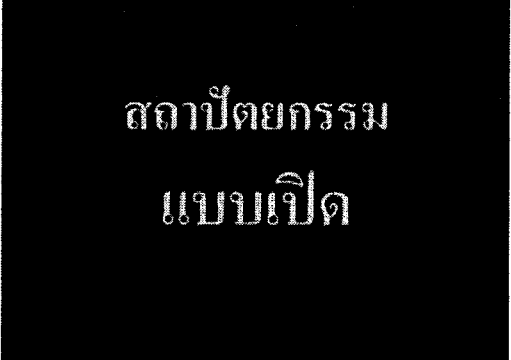
ลำดับ	ภาพ	เสียง
29		และประติมากรรมลอย
30		ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
31		เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้น หลังแตกต่างกันน้อยมาก
32		สามารถสัมผัสความงามได้เพียง ด้าน เดียว ได้แก่...

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33		งานเหรียญ
34	 ประติมากรรมปูนดำ	งานพระเครื่อง
35	 ประติมากรรมปูนดำ	และงานแกะสลักต้นเทียนพรรษา
36	ประติมากรรม ปูนสูง	ประติมากรรมปูนสูง

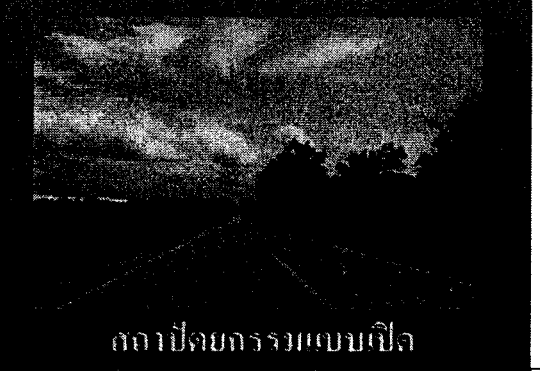
ลำดับ	ภาพ	เสียง
37		เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันมาก คือ ส่วนรูปจะลอยนูนจากพื้นหลัง
38		จนสามารถสัมผัสความงามได้ทั้งด้านหน้าและด้านข้าง แต่รูปยังผนึกติดกับพื้นหลังอยู่
39		ซึ่งรูปลักษณะนูนสูงดังกล่าว ได้แก่
40	 ประติมากรรมนูนสูง	ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 ประติมากรรมบุษบก	และประติมากรรมไม้ตาม โบสถ์ วิหาร
42		ประติมากรรมแบบลอยตัว
43		เป็นงานที่สามารถมองเห็นและสัมผัสความงามได้รอบด้าน
44		โดยตั้งอยู่บนฐานรองรับที่เหมาะสม ได้แก่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 ประติมากรรมแบบลอยตัว	อนุสาวรีย์
46	 ประติมากรรมแบบลอยตัว	พระพุทธรูป
47	 ประติมากรรมแบบลอยตัว	และแจกัน
48	 สถาปัตยกรรม	ส่วนสถาปัตยกรรมสามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ

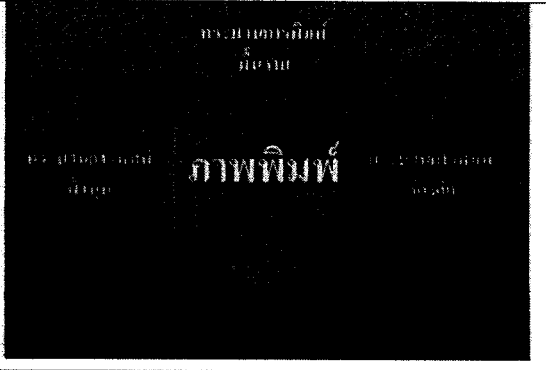
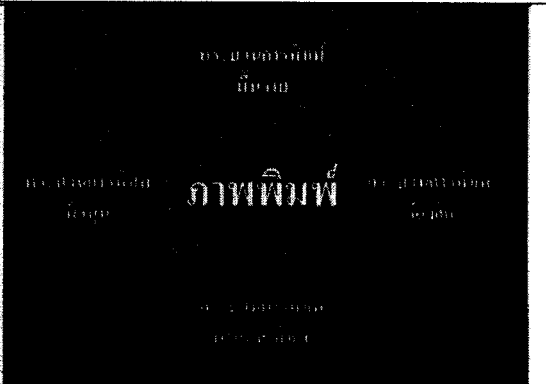
ลำดับ	ภาพ	เสียง
49		สถาปัตยกรรมแบบเปิด
50		และสถาปัตยกรรมแบบปิด
51		สถาปัตยกรรมแบบเปิด
52		คือ สถาปัตยกรรม

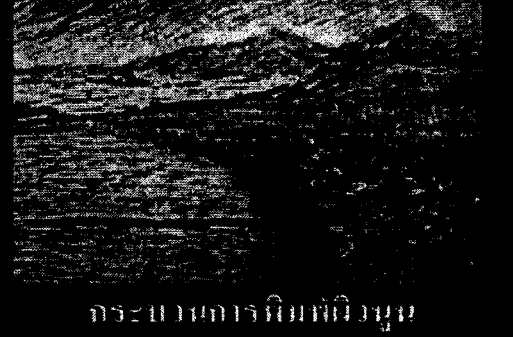
ลำดับ	ภาพ	เสียง
53		ที่มนุษย์สามารถเข้าไปใช้สอยได้ เช่น
54	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	ที่อยู่อาศัย
55	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	โรงละคร
56	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	สนามกีฬา

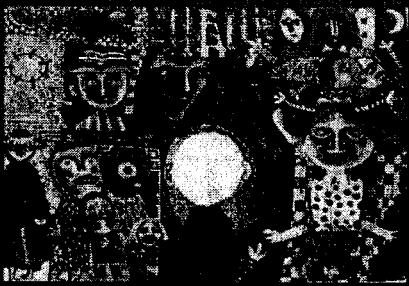
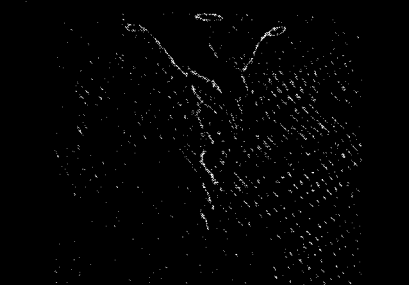
ลำดับ	ภาพ	เสียง
57	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	ถนน
58	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	เรือนาคใหญ่
59	 สถาปัตยกรรมแบบเปิด	และสนามบิน
60	 สถาปัตยกรรม แบบปิด	และสถาปัตยกรรมแบบปิด

ลำดับ	ภาพ	เสียง
61		คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น
62		เพื่อเก็บบรรจุสิ่งต่าง ๆ และปิดกั้นภายใน แยกขาดจากภายนอก
63		ไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้ ได้แก่
64	 สถาปัตยกรรมแบบปิด	พีระมิด

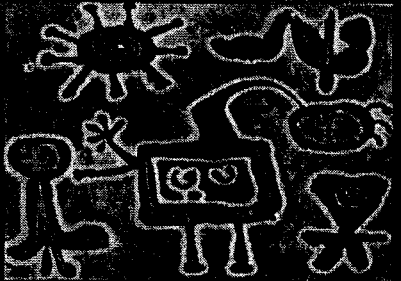
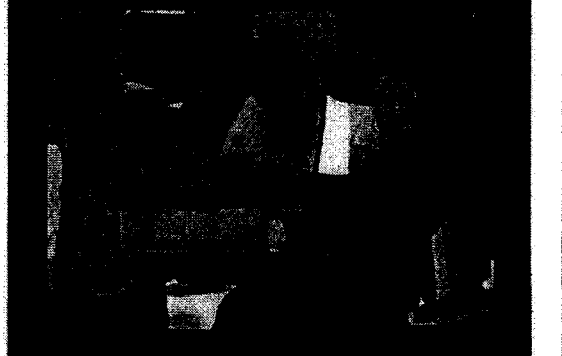
ลำดับ	ภาพ	เสียง
65	 สถาปัตยกรรมแบบปิด	และสถาป เจดีย์
66	 ภาพพิมพ์	ภาพพิมพ์สามารถจำแนกได้ 4 แบบ คือ
67	 ภาพพิมพ์	กระบวนการพิมพ์ผิวเรียบ
68	 ภาพพิมพ์	กระบวนการพิมพ์ร่องลึก

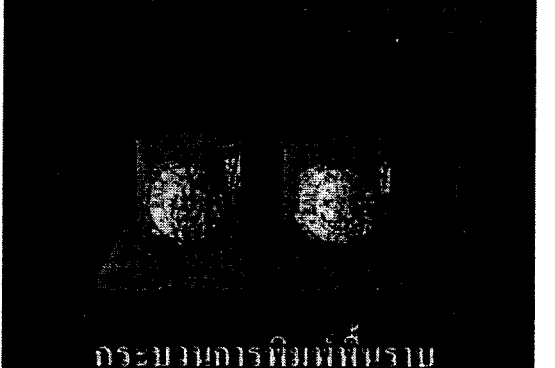
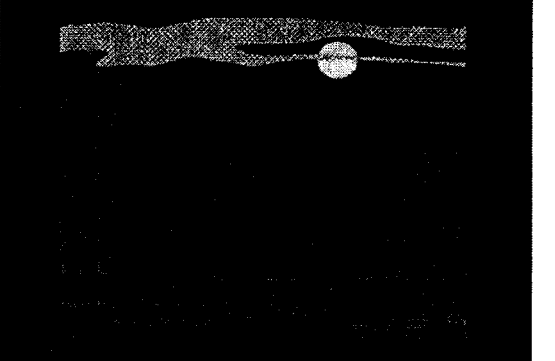
ลำดับ	ภาพ	เสียง
69		กระบวนการพิมพ์พื้นราบ
70		และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์
71		กระบวนการพิมพ์ผิวนูน เป็นการสร้างแม่พิมพ์ ให้เกิดส่วนลึกและส่วนนูน
72		ด้วยการแกะ การหล่อ การกด และใช้กรดกัด

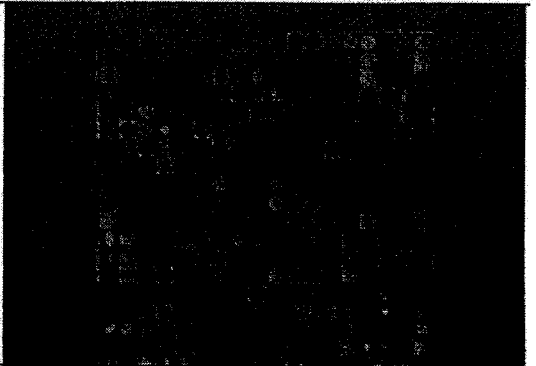
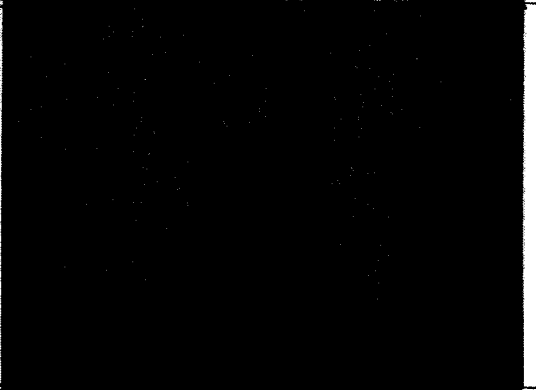
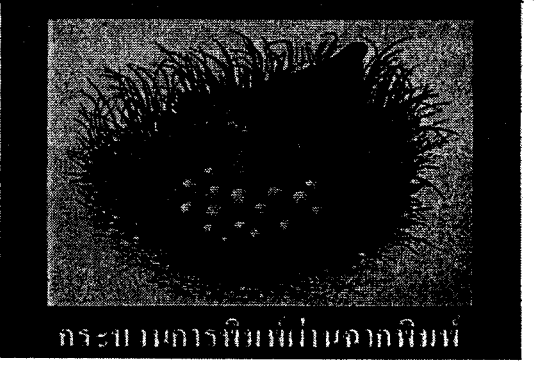
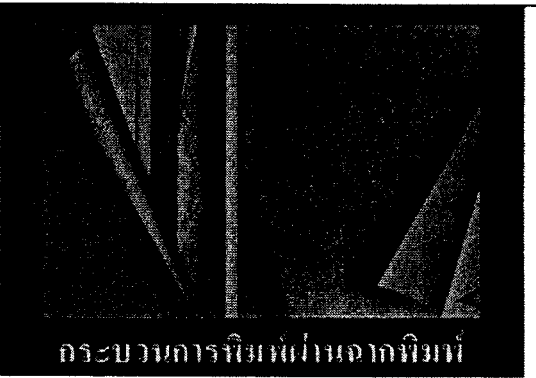
ลำดับ	ภาพ	เสียง
73		หรือวิธีการอื่น ๆ แล้วนำไปกลิ้งผ่านบน ส่วนนูน และนำไปกดแนบกับพื้นรองรับ
74		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
75	 กระบวนการพิมพ์ผิวขรุขระ	ภาพพิมพ์แกะไม้
76	 กระบวนการพิมพ์ผิวเรียบ	ภาพพิมพ์แกะยาง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
77	 กระบวนการพิมพ์โลหะ	ภาพพิมพ์แกะโลหะ
78	 กระบวนการพิมพ์ ร่องลึก	กระบวนการพิมพ์ร่องลึก เป็นการสร้างแม่พิมพ์ให้เกิดร่องรอย แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไปในเรื่องนั้น
79		จากนั้นเช็ดทำความสะอาดผิวหน้า แล้วนำไปพิมพ์ด้วยแรงอัดบนแท่นพิมพ์
80		สีในร่องที่ถูกอัดไว้จะติดกระดาษพิมพ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
81		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
82	 กระบวนการพิมพ์ร่องลึก	ภาพพิมพ์ไคร์พอยท์
83	 กระบวนการพิมพ์ร่องลึก	ภาพพิมพ์แบบเมทโซทิน
84	 กระบวนการพิมพ์ร่องลึก	ภาพพิมพ์แบบเอทซิง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
85	 กระบวนการพิมพ์ห้องเด็ก	และภาพพิมพ์แบบซอฟกราฟด์
86		กระบวนการพิมพ์พื้นราบ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยข้อแตกต่างระหว่างไขกับน้ำที่ไม่รวมตัวกัน
87		โดยใช้แผ่นหินเป็นแม่พิมพ์ แล้วตกแต่งผิวหน้าด้วยหมึกหรือเกรยอง ขูดผิวหน้าแม่พิมพ์ให้เปียกน้ำ
88		แล้วกลึงสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของเทียนไขลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
89		แล้วกลิ้งสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของเทียนไขลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์ ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
90	 กระบวนการพิมพ์ที่ราบ	ภาพพิมพ์หิน
91	กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์	กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์
92		เป็นกระบวนการพิมพ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
93		ที่ได้ภาพพิมพ์ตรงกับแม่พิมพ์
94		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
95	 กระบวนการพิมพ์แผ่นจากพิมพ์	ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
96	 กระบวนการพิมพ์แผ่นจากพิมพ์	ภาพพิมพ์ตัดกระดาษ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
97	 กระบวนการพิมพ์ผ่านจอพิมพ์	ภาพพิมพ์ตัดฟิล์ม
98	 กระบวนการพิมพ์ผ่านจอพิมพ์	และภาพพิมพ์ภาพถ่าย
99	ผลิตโดย ชนศักดิ์ ชรรณเจริญพงศ์	ดนตรีประจำรายการ..... FO

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ผู้เขียน ธนพัต ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 1 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหากำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และคำอธิบาย รายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการแสวงหา ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการได้ตามวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภท ของงานทัศนศิลป์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์นี้จะเป็นประโยชน์ด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

ชนทัต ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	1
1. ความหมายของศิลปะ	1
2. ความหมายของทัศนศิลป์	2
เรื่องที่ 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์	3
1. จิตรกรรม	3
2. ประติมากรรม	4
3. สถาปัตยกรรม	6
4. ภาพพิมพ์	7
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่ ความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำหรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายใต้อาเจียรนัยหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

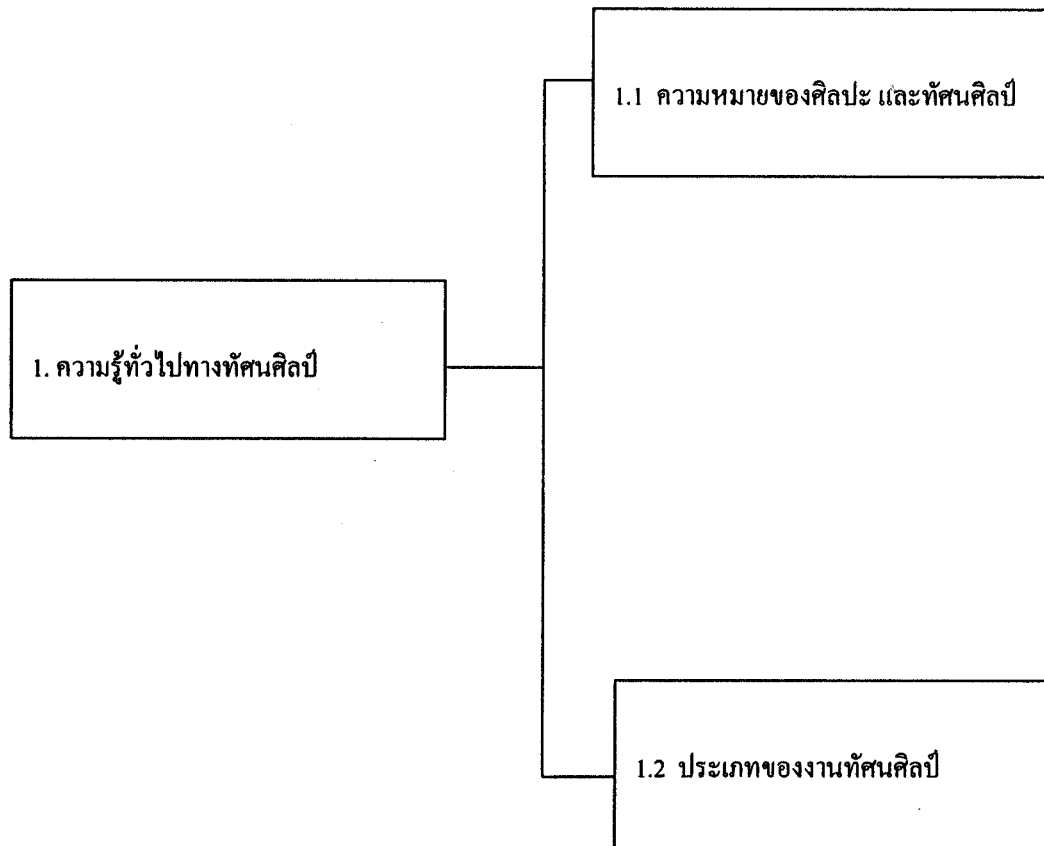
1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีสื่อประกอบคือ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์ เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิด หน่วยที่ 1

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

ไปรอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียดในหัวเรื่องที่ 1.1.1. – 1.1.2

หัวเรื่อง

- 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์
- 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์

แนวคิด

1. ศิลปะ เป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามจากความคิดสร้างสรรค์ด้วย ความประทับใจ และสะท้อนใจจากธรรมชาติ ส่วนทัศนศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่สามารถสัมผัสรับรู้ด้วยการมองเห็น ซึ่งสนองตอบต่ออารมณ์และจิตใจของมนุษย์
2. ทัศนศิลป์ สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

วัตถุประสงค

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมายของศิลปะได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมายของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานจิตรกรรมได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานประติมากรรมได้ถูกต้อง
5. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานสถาปัตยกรรมได้ถูกต้อง
6. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานภาพพิมพ์ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์

1. ความหมายของศิลปะ คือ ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามและความพึงพอใจ แต่ภายใต้ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์แต่ละบุคคลมี ได้ให้คำนิยามความหมายของศิลปะแตกต่างกันออกไป ซึ่งพอจะกล่าวได้ว่าเป็นสังเขป ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้คำจำกัดความศิลปะว่า “ศิลปะ [ศิลปะ-, ศิล-, ศิลปะ] น. หมายถึง ฝีมือ, ฝีมือทางการช่าง, การทำให้วัตถุวิจิตรพิศดาร, การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์ด้วยสื่อต่างๆ อย่างเช่น เสียง สี ผิว รูปทรง เป็นต้น ”

นอกจากนี้ยังมีนักปราชญ์ นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของ “ศิลปะ” ไว้หลายความหมายด้วยกัน ซึ่งพอสรุปได้ว่า (1) ศิลปะ คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) ศิลปะ คือ การเลียนแบบธรรมชาติ (3) ศิลปะ คือ การแสดงออกของบุคลิกภาพทางอารมณ์ของมนุษย์ (4) ศิลปะ คือ การสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างมนุษย์ และศิลปะ คือ การแสดงออกของผลงานด้านต่างๆ ที่สร้างสรรค์ แม้ความหมายของศิลปะจะมีผู้ให้คำจำกัดความไว้อย่างไรก็เป็นที่ยอมรับประการหนึ่งว่า ศิลปะ จะต้องเป็นงานที่มีการสร้างสรรค์เพื่อความงาม ไม่ใช่เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ กล่าวคือจะต้องมีมนุษย์เป็นผู้สร้างงาน

โดยสรุป ศิลปะเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์เพื่อความงามความประทับใจหรือสะท้อนใจจากธรรมชาติ

2. ความหมายของงานทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์ ถือว่าเป็นศาสตร์แห่งการรับรู้ทางสายตา ที่ตอบสนองทางด้านจิตใจและอารมณ์อันเกิดจากการสัมผัสรับรู้ภายนอกร่างกายมนุษย์ โดยการมองเห็นผลงานที่สร้างสรรค์ มีรูปทรงสีสัมผัสที่สวยงาม มีคุณค่ากินพื้นที่และอาจจับต้องได้ในผลงานนั้น ๆ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโดยมนุษย์ที่มีวิวัฒนาการสืบทอดกันมาแต่ละยุคสมัย ทำให้ผลงานทัศนศิลป์มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญาความเชื่อและประสบการณ์ในการรับรู้ของศิลปิน การเรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บันดาลใจให้ศิลปินแสดงพฤติกรรม ถ่ายทอดความรู้สึกประทับใจหรือสะท้อนใจออกมาเป็นผลงาน เห็นเป็นรูป 2 มิติ และ 3 มิติ มีเนื้อที่ของปริมาตรและเนื้อที่บริเวณว่างตามปริมาณการรับรู้ ประกอบด้วยจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งศิลปินผู้สร้างผลงานทางด้านทัศนศิลป์ คือจิตรกร ประติมากร สถาปนิก และศิลปินภาพพิมพ์ (มัช ตะติยะ.2547:53)

โดยสรุป ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา

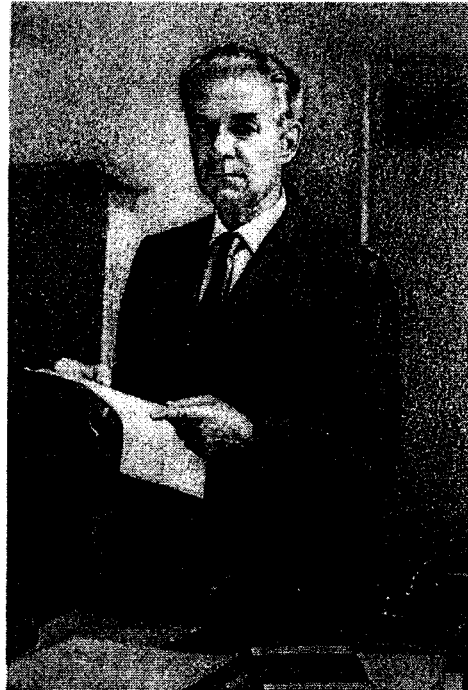
เรื่องที่ 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์

สามารถจัดแบ่งงานทัศนศิลป์ได้ 4 ประเภทคือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

1. จิตรกรรม

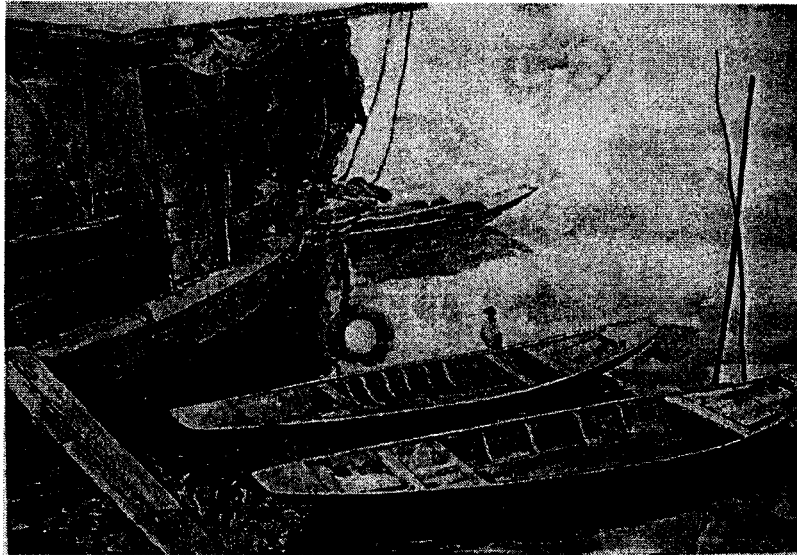
จิตรกรรม เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์บนพื้นระนาบด้วยการลาก ป้าย ขูด ขีดวัสดุลงบนพื้นระนาบรองรับ และเรียกผู้สร้างสรรค์งานลักษณะนี้ว่า จิตรกร สามารถจำแนกตามลักษณะและวัสดุที่ใช้ในการสร้างเป็น 2 ลักษณะคือ จิตรกรรมภาพวาด และจิตรกรรมภาพระบายสี

1.1 จิตรกรรมภาพวาด เป็นงานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อยและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก โดยใช้วัสดุหลักสร้างสรรค์ลงบนพื้นระนาบ ด้วยการจำแนกค่าของสีใดสีหนึ่ง เช่น ดินสอสีผงถ่านกราไฟต์ สีชอล์ค เป็นต้น ซึ่งค่าน้ำหนักดังกล่าวอาจเกิดขึ้นมาจากวิธีการกดน้ำหนักมือ ในการจับวัสดุที่ใช้เขียนด้วยความหนักเบาแตกต่างกันหรือเกิดจากการใช้ความถี่ห่างของการประสานกันของเส้นปากกาก็ได้

ภาพที่ 1.1 ภาพวาดดินสอสี ผลงานโดย ลาวัลย์ คาวราย

1.2 จิตรกรรมภาพระบายสี เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบด้วยสีหลายสี และ นิยมเรียกชื่อจิตรกรรมตามชื่อของวัสดุที่ใช้ในการระบายโดยตรง เช่น ภาพจิตรกรรมสีน้ำ ภาพจิตรกรรมสีน้ำมัน ภาพจิตรกรรมสีเฟรสโก และภาพจิตรกรรมสีอะคริลิก เป็นต้น

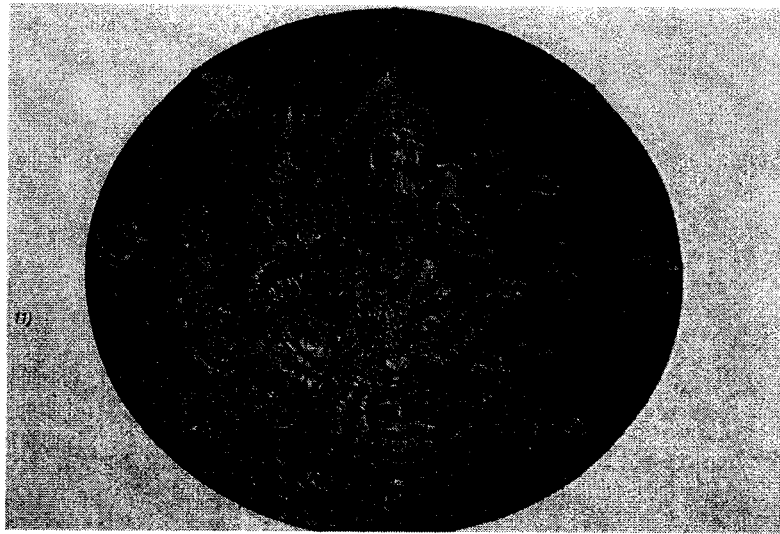
ภาพที่ 1.2 ภาพจิตรกรรมสีน้ำ ผลงานโดย ศิพพร สุนทรศาสนดิก

2. ประติมากรรม

ประติมากรรม เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากกระบวนการปั้น การแกะสลัก การหล่อ การเชื่อมติดหรือกระบวนการอื่นใดก็ตามที่ทำให้เกิดรูปทรง สามารถสัมผัสได้ในลักษณะ 3 มิติ ซึ่งเรียกศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานลักษณะนี้ว่า ประติมากร

คำว่า ประติมากรรม ในภาษาไทยมีใช้อยู่ 2 คำ คือ ประติมากรรมและปฏิมากรรม แต่ละคำแตกต่างกันทางความหมาย ดังนี้ คือ ประติมากรรม จะใช้เรียกงานปั้น งานแกะสลัก งานหล่อ ที่มีอยู่ทั่วไป ส่วนปฏิมากรรม ใช้เรียกงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือพุทธปฏิมากรรมต่างๆ สามารถจำแนกงานประติมากรรมได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมแบบนูนต่ำ ประติมากรรมแบบนูนสูงและประติมากรรมแบบลอยตัว

2.1 ประติมากรรมแบบนูนต่ำ เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันน้อยมาก สามารถสัมผัสความงามได้เพียงด้านหน้าด้านเดียว ซึ่งได้แก่งานเหรียญ พระเครื่อง การแกะสลักดินเทียนพระยา เป็นต้น

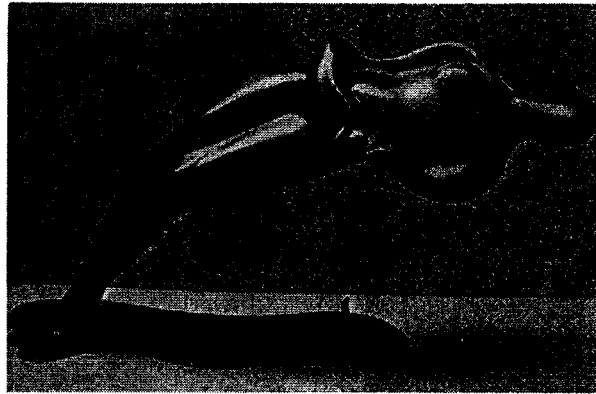
ภาพที่ 1.3 ประติมากรรมนูนต่ำเหรียญพระพิฆเนศ ผลงานโดย มงคล ชมภูทิพย์

2.2 ประติมากรรมแบบนูนสูง เป็นงานที่ระดับสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันมาก คือส่วนรูปจะนูนลอยจากพื้นหลัง จนสามารถสัมผัสความงามได้ทั้งด้านหน้าและด้านข้าง แต่รูปดังกล่าวก็ยังผนึกตัวเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นพื้นหลังภาพอยู่ ได้แก่ ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์ ประตูลักไม้มตามโบสถ์วิหาร เป็นต้น

ภาพที่ 1.4 รูปประติมากรรมนูนสูง (ศิลปินทวาราวดี)

2.3 ประติมากรรมแบบลอยตัว เป็นงานที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้รอบด้าน โดยตั้งอยู่บนฐานรองรับที่เหมาะสม เช่น อนุสาวรีย์ พระพุทธรูป และแจกัน เป็นต้น

ภาพที่ 1.5 ประติมากรรมลอยตัว ผลงานโดย มานิตย์ ดุห์วัฒนศิลป์

3. สถาปัตยกรรม

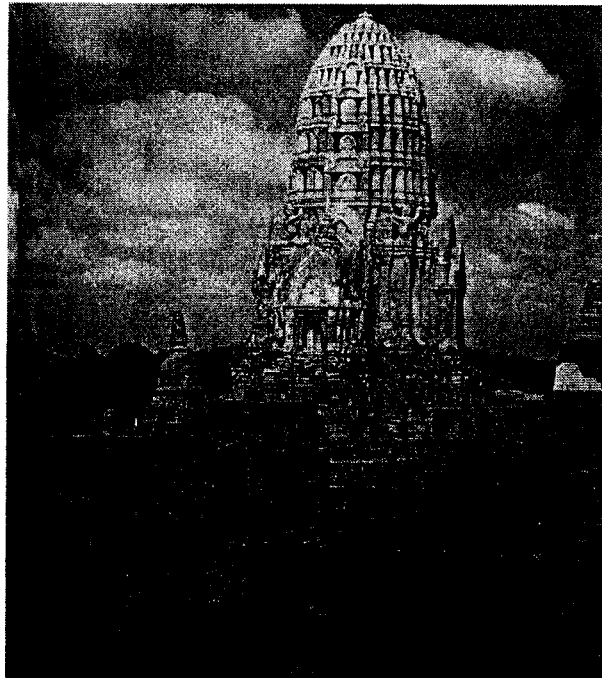
สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ด้านต่างๆ สามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ สถาปัตยกรรมแบบเปิดและสถาปัตยกรรมแบบปิด

3.1 สถาปัตยกรรมแบบเปิด คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สามารถเข้าไปใช้สอยได้ เช่น สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ที่พักอาศัย อาคารเรียน สนามกีฬา ถนนเรือขนาดใหญ่ และสนามบิน เป็นต้น

ภาพที่ 1.6 บ้านเรือนไทย

3.2 สถาปัตยกรรมแบบปิด คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเก็บบรรจุสิ่งต่าง ๆ แล้วปิดกั้นภายในแยกขาดจากภายนอกไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้ ส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความเชื่อเป็นสำคัญ เช่น พระมิดของชาวอียิปต์ หรือสถูปเจดีย์ เป็นต้น

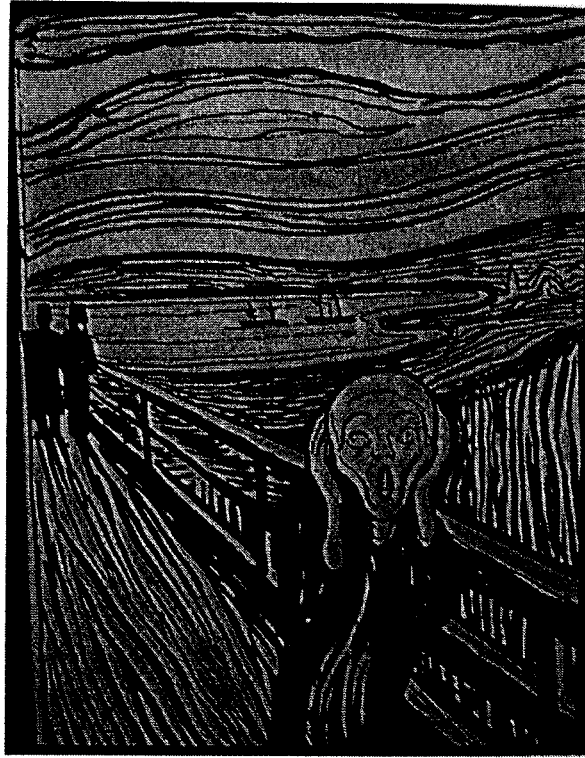

ภาพที่ 1.7 สถูปวัดราชบูรณะ จังหวัดนครศรีอยุธยา

4. ภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางการพิมพ์ภาพแบบต่างๆ ที่มนุษย์แสวงหาวิธีการที่ทุนแรงและทุนทรัพย์ในการทำภาพหรืออักษรที่ได้ได้จำนวนมากๆ โดยการลงทุนทำต้นแบบหรือแม่พิมพ์ เพียงชิ้นแรกขึ้นเดียว ซึ่งมีกลวิธีการที่สร้างงานที่สำคัญ สามารถจำแนกได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิววน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

4.1 กระบวนการพิมพ์ผิววน เป็นกระบวนการสร้างแม่พิมพ์ให้เกิดส่วนลึกและส่วนนูนหรืออาศัยความแตกต่างของพื้นผิวแม่พิมพ์ โดยการแกะ หล่อ กด กรดกัด หรือวิธีการอื่นๆ แล้วนำไปกลิ้งผ่านบนส่วนนูน จึงนำไปกดแนบกับพื้นรองรับที่ต้องการจะพิมพ์ งานศิลปะภาพพิมพ์ตามกระบวนการพิมพ์นี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์แกะยาง ภาพพิมพ์แกะโลหะเป็นต้น

ภาพที่ 1.8 ภาพพิมพ์แกะไม้ ผลงานโดย เอ็ดวาร์ด มุงช์

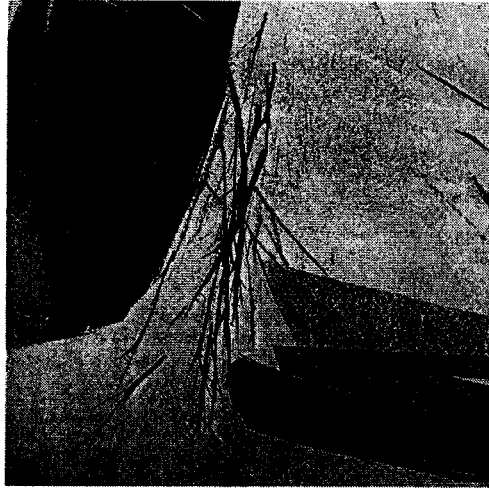
4.2 กระบวนการพิมพ์ร่องลึก เป็นกระบวนการสร้างภาพหรือรื้อรอบลงบนแม่พิมพ์แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไป ในร่องรอยนั้น แล้วเช็ดทำความสะอาดผิวหน้า แล้วนำไปพิมพ์ด้วยแรงอัดบนแท่นพิมพ์ สีในร่องที่ถูกอัดไว้จะติดกระดาษพิมพ์ ศิลปะภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แบบไคร์พอยต์ (Dry point) ภาพพิมพ์แบบเมซโซทินต์ (Mezzotint) ภาพพิมพ์แบบเอทซิง (Etching) และภาพพิมพ์แบบซอฟต์กราวด์ (Soft-ground) เป็นต้น

ภาพที่ 1.9 ภาพพิมพ์เอทซิง

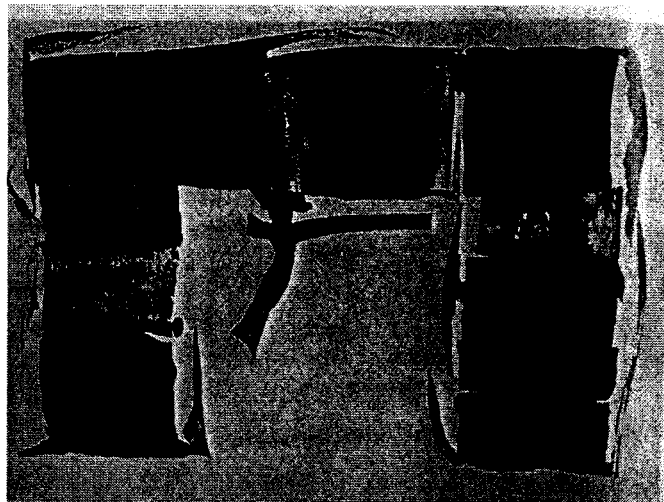
4.3 กระบวนการพิมพ์พื้นราบ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยข้อแตกต่าง และการไม่รวมตัวกันระหว่างไขกับน้ำ มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “การพิมพ์หิน” ซึ่งมีกระบวนการดังนี้คือ เตรียมแผ่นหินเป็นแม่พิมพ์ เพราะหินมีคุณสมบัติดูดซึมน้ำได้ แต่งแต้มผิวที่ราบเรียบโดยการเขียนภาพด้วยหมึก เกรยอง หรือดินสอ ที่มีส่วนผสมของไข ขูด

ผิวหนังแม่พิมพ์ให้เปียกน้ำ กลิ้งสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของบนผิวหนังแม่พิมพ์ ไขก็จะติดบนไขแต่จะไม่ติดบริเวณที่มีน้ำเปียกขมอยู่ เมื่อวางกระดาษพิมพ์ทับลงบนแม่พิมพ์ และผ่านเข้าแท่นพิมพ์จะได้ภาพพิมพ์หินตามต้องการ

ภาพที่ 1.10 ภาพพิมพ์หิน

4.4 กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่ได้ภาพพิมพ์ตรงกับแม่พิมพ์ มีวิธีการคือ ปลอຍให้สีพิมพ์ผ่านฉากแม่พิมพ์ จากด้านบนทะลุลงมาถึงพื้นรองรับ ศิลปะภาพพิมพ์ในกระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) ภาพพิมพ์ตัดกระดาษ ภาพพิมพ์ตัดฟิล์ม ภาพพิมพ์ภาพถ่าย เป็นต้น

ภาพที่ 1.11 ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

โดยสรุป ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบโดยวิธีการขีด ขีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและ จิตรกรรมภาพระบายสี (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูงและประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และสถาปัตยกรรมแบบปิด (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะ กระบวนการได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิวนูน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

บรรณานุกรม

- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 มัช ตะดิยะ (2547) *สุนทรีภาพทางทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สุชาติ เถาทอง และ คณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
 คณาจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลป์ (2547) *5 ทศวรรษ มหกรรมศิลป์ศึกษา - ช่างศิลป์ นิทรรศการงาน
 แสดงศิลปะทุกสาขา ผลงานของศิลปินแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลป์

แบบประเมินชิ้นงาน

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบประเมินชิ้นงาน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับผู้สอนใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญประสบการณ์และหลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
2. ผู้สอนจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ชื่อเรื่องในนิทรรศการ

1.1 มีชื่อเรื่อง และมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	3	คะแนน
1.2 มีชื่อเรื่อง แต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	2	คะแนน
1.3 ไม่มีชื่อเรื่อง	1	คะแนน
2. ชื่อหัวเรื่อง

2.1 ชื่อหัวเรื่องมีครบ 2 หัวเรื่อง	3	คะแนน
2.2 ชื่อหัวเรื่องมี 1 หัวเรื่อง	2	คะแนน
2.3 ไม่มีชื่อหัวเรื่อง	1	คะแนน
3. เนื้อหาสาระ

3.1 เนื้อหาสาระให้รายละเอียดและถูกต้อง	3	คะแนน
3.2 เนื้อหาสาระไม่ละเอียดแต่ถูกต้อง	2	คะแนน
3.3 เนื้อหาสาระไม่ให้รายละเอียดและไม่ถูกต้อง	1	คะแนน
4. ข้อความหรือตัวอักษร

4.1 ข้อความมีขนาดใหญ่และมีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	3	คะแนน
4.2 ข้อความมีขนาดเล็กและมีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	2	คะแนน
4.3 ข้อความมีขนาดเล็กและมีรูปแบบไม่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	1	คะแนน

5. ภาพประกอบ

5.1 มีภาพประกอบและสอดคล้องกับเนื้อหา	3	คะแนน
5.2 มีภาพประกอบแต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	2	คะแนน
5.3 ไม่มีภาพประกอบและไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	1	คะแนน

6. การนำเสนอ

6.1 นำเสนอโดยอธิบายได้ครบถ้วนและน่าสนใจ	3	คะแนน
6.2 นำเสนอโดยอธิบายได้ครบถ้วนแต่ไม่น่าสนใจ	2	คะแนน
6.3 นำเสนอโดยอธิบายไม่ครบถ้วนและไม่น่าสนใจ	1	คะแนน

แบบประเมินผลการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

ชื่อกลุ่ม เกณฑ์การประเมิน	รายการประเมิน						รวม
	ชื่อเรื่อง	ชื่อหัวเรื่อง	เนื้อหาสาระ	ข้อความ(ตัวอักษร)	ภาพประกอบ	การนำเสนอ	
	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	
กลุ่มที่ 1							18
กลุ่มที่ 2							
กลุ่มที่ 3							
กลุ่มที่ 4							
กลุ่มที่ 5							
กลุ่มที่ 6							

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ดี

13 - 18

พอใช้

7 - 12

ปรับปรุง

1 - 6

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจและเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3 สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน3.3
สมาชิกไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาาร่วมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้ปัญหาก็เฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิกไม่สนใจที่จะแก้ปัญหที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนนำมาพัฒนางานให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนแต่ไม่นำมาพัฒนางาน	2	คะแนน
5.3 สมาชิกไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนและไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	15	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

หน่วยประสบการณ์ที่ 2
การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2. การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
		2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
		2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย”	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย”	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
2.1.2 การออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. การเตรียมการออกแบบการ สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศ ไทย	1.1 กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 1.2 กำหนดสมัย 1.3 กำหนดรายละเอียดของการ สำรวจ 1.4 จัดบันทึกสาระสำคัญ
	2. การออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2.2 ตีตารางตามรูปแบบของ แบบสำรวจ 2.3 เขียนข้อมูลลงในตาราง

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. สำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย	1.1 ไปที่มุมสื่อเพื่อสำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 1.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 30 ภาพ 1.3 อภิปรายร่วมกัน 1.4 บันทึกผลการสำรวจ 1.5 สรุปผลการสำรวจ
	2. สำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย	2.1 ไปที่มุมสื่อเพื่อสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย 2.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย จำนวน 30 ภาพ 2.3 อภิปรายร่วมกัน 2.4 บันทึกผลการสำรวจ 2.5 สรุปผลการสำรวจ
2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. วิพากษ์งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1.1 อภิปรายร่วมกัน 1.2 บันทึกผลการอภิปราย
	2. รายงานผล	2.1 เสนอผลงาน 2.2 วิพากษ์ผลงาน 2.3 สรุปผล 2.4 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

เวลา 3 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

ประสบการณ์รอง

2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงานทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถทำการสำรวจ และนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่าง ตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาเรื่องการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยและ การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ต้องเตรียมสื่อประมวลสาระและสื่อภาพตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง นักเรียนต้องเตรียมและดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 2.1 และประสบการณ์หลักที่ 2.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงานทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถทำการสำรวจและนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ และมุมผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ปากกา และยางลบ

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย การเตรียมการออกแบบการสำรวจ การออกแบบการสำรวจ การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และการนำเสนอผลงาน

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ คู่มือเผชิญประสบการณ์ และภาพถ่ายอย่างงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานและการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญในประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย การศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทักษะศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย การสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย และการนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยว่าได้ศึกษาประมวลสาระเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยและออกแบบการสำรวจไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ว่าได้ทำการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยเรียบร้อยแล้วพบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 2.1 และประสบการณ์หลักที่ 2.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	2. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมผลงาน
5. ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ยุคสมัยต่าง ๆ	5. มุมวัสดุอุปกรณ์

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ แบบบันทึกการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย เวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถออกแบบสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยแล้ว นักเรียนสามารถเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ ห้องเรียน มุมวัสดุอุปกรณ์ มุมวิชาการ และมุมผลงาน นักเรียนต้องจัดหาดินสอ ไม้บรรทัด ปากกา ยางลบ และสมุดบันทึก สิ่งที่จะเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ เอ 4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระเรื่อง ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และเรื่องทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย (2) เตรียมการออกแบบการสำรวจ และ (3) ออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

รายละเอียดของการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ 2.1 เรื่อง การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง งานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL	- สมัยทวารวดี - สมัยศรีวิชัย - สมัยลพบุรี	- ห้องเรียน - มุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		- บันทึก - สาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย”	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL	- สมัยเชียงแสน - สมัยสุโขทัย - สมัยอยุธยา - สมัยรัตนโกสินทร์	- ห้องเรียน - มุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		- บันทึก - สาระสำคัญ

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหาข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. เตรียมการออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1.1 กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 1.2 กำหนดคุณสมบัติ 1.3 กำหนดรายละเอียดของงาน	PDL PDL SDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
	2. ออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2.2 ศึกษารายตามรูปแบบของแบบสำรวจ 2.3 เขียนหัวข้อในตาราง 2.4 ตรวจสอบตารางแบบสำรวจ	PDL PDL SDL PDL		-ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ครูนางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL=20,PDL=5, TDL=1 เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	10
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ศึกษาประมวลสาระเรื่องทัศนศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 3.2 ศึกษาประมวลสาระเรื่องทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย 3.3 การเตรียมการออกแบบการสำรวจ 3.4 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญประสบการณ์ - ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ สมัยต่างๆ - มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์ -มุมวิชาการ	20
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	5
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์		-ห้องเรียน	5
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสงค์ที่ 2

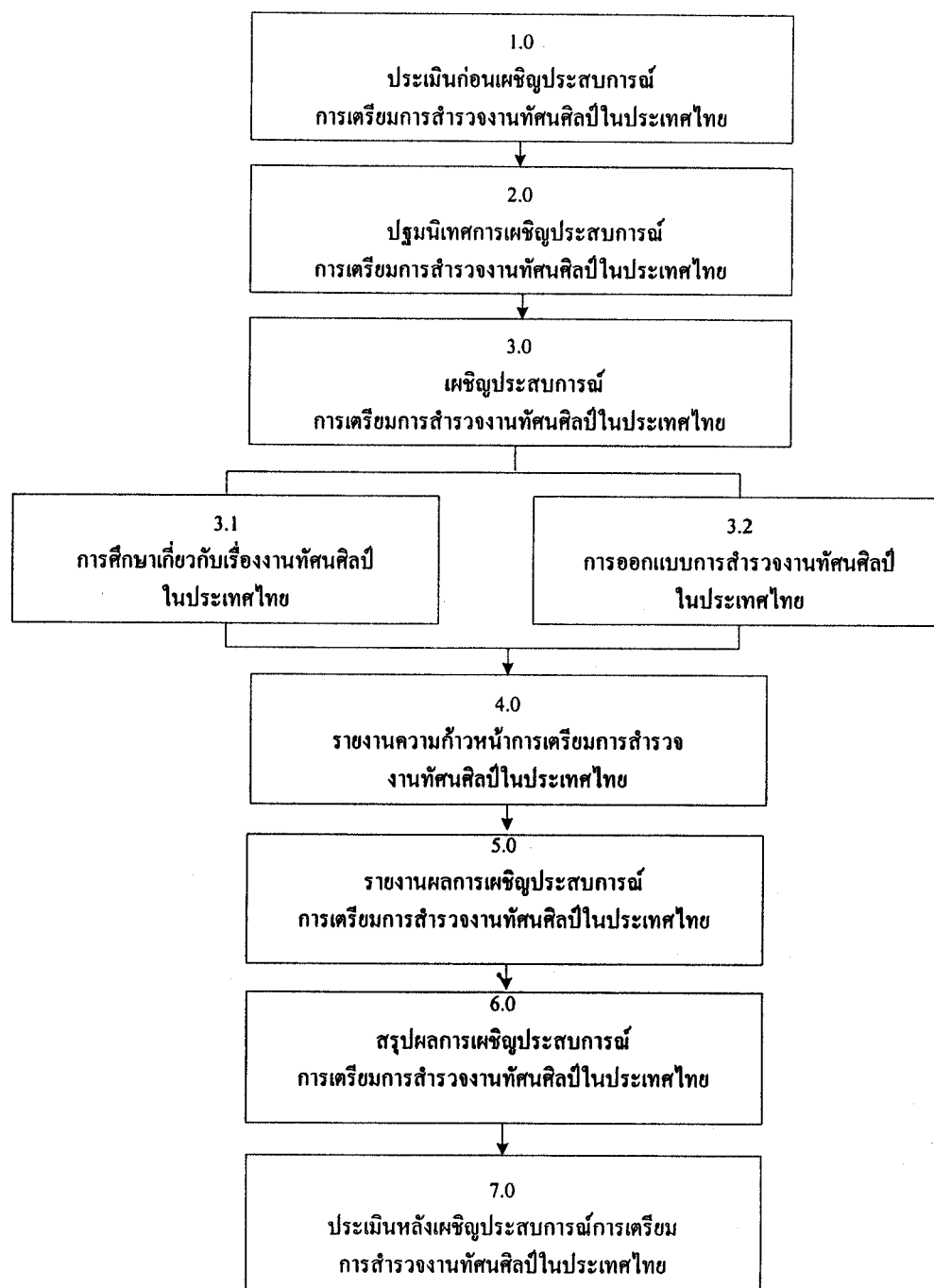
การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสงค์หลักที่ 2.1

การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสงค์รองที่ 2.1.1 – 2.1.2

เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศเรื่อง “ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2” แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2 บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงานทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถทำการสำรวจ และนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ บริบทได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และมุมสื่อ สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง นักเรียนจะต้องเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์และดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์ตาม

ภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระมัลติมีเดียปฐมเทศ มัลติมีเดีย ประกอบประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมินจากแบบทดสอบก่อนและ หลังเผชิญ ประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

แหล่งที่มาของสื่อ

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียเพาเวอร์พอยท์ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการ และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุม พฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดียสำหรับปฐมเทศ

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย และผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และกล้อง

ถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโตชอป และโปรแกรมเนโรมีเดีย

3. ขั้นดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายพร้อมทั้งกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ขั้นตอนประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- (1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดีย ความชัดเจนของอักษร ขนาดของตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้องของภาพ และเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง ลักษณะของเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่		
- เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 3 สมัย คือ ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และทัศนศิลป์สมัยลพบุรี

ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 4 สมัย คือ ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา และทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

แหล่งที่มาของสื่อ

กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิริศเกล

กรมศิลปากร (2544) ๘๐ ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2545) ๘๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไร่สุวรรณ กรุงเทพมหานคร ศุภสกลาครพริ้ว

นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร

อัมรินทร์พรินต์ติ้ง

มัย ตะดิยะ (2547) ศูนย์ทรัพยากรทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์

สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ในประเทศไทย มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาวติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และหมึกสำหรับเครื่องพิมพ์

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด และโปรแกรมโฟโตชอป

3. ขั้นดำเนินการผลิต

3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแผนภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง

3.2 เขียนแผนการสอนประจำหน่วย ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ

3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้

3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นตอนประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.2	การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะและแหล่งที่ตั้งของงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

- ผลงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยสามารถแบ่งตามลำดับวิวัฒนาการได้ 2 ยุคสมัย ดังนี้
1. ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 3 ยุคสมัย ได้แก่ ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และทัศนศิลป์สมัยลพบุรี
 2. ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 ยุคสมัย ได้แก่ ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา และทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

แหล่งที่มาของสื่อ

กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิริศเกล

กรมศิลปากร (2544) ๘๐ ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2545) ๘๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไสยาสน์ กรุงเทพมหานคร อรุณลาดพร้าว

นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร

อัมรินทร์พรินต์ติ้ง

มัย ตะติยะ (2547) สุนทรีภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์

สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลป์ไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้ววางแผน

(2) ขั้วเตรียมการ (3) ขั้วดำเนินการผลิต และ (4) ขั้วประเมิน

1. ขั้ววางแผน

1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลป์ในประเทศไทย

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ขั้วเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ขั้นตอนการผลิต

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล CD

4. ขั้นตอนประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพและสี และการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ 1,000 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ กล้องดิจิทัล

แผนเผชิญประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.2	การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	เวลา 1.30 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง และลักษณะของงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และ ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยแล้ว สามารถดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมสื่อ และมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหาสมุดบันทึก ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) ดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (2) วิพากษ์งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (3) รายงานผล

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. ดำเนินงานทัศนศิลป์ บุคคลสมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	2.1 ไปทบทวนสื่อเพื่อสำรวจงาน ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	PDL	-แหล่งที่ตั้งและ ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ในยุค สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	-ห้องปฏิบัติ การทางศิลปะ -มุมสื่อ	-คู่มือเหรียญ ประสบการณ์		-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม
		2.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์ สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย จำนวน 30 ภาพ	PDL					
		1.3 กรอกรายละเอียดประเภท ของงาน						
		1.4 กรอกรายละเอียดการรับ อิทธิพล	SDL					
		1.5 กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ	PDL					
		1.6 กรอกรายละเอียดแหล่ง ที่ตั้งปัจจุบัน	PDL					
		1.7 กรอกรายละเอียด วัสดุ (ชนิด)	PDL					
		1.8 บันทึกผลการสำรวจ	PDL					

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.2.2 การนำเสนอผล การ สำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	1. วิพากษ์งาน ทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย	1.1 อภิปรายร่วมกัน 1.2 บันทึกผลการอภิปราย อภิปราย	PDL SDL		-ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม
	2. รายงานผล	2.1 สรุปผลงาน 2.2 ทำแบบฝึกหัด	PDL SDL		-ห้องเรียน			-จากผลงาน -ทำแบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ครูนางสาวธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL = 30 , PDL = 5, TDL = 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / การกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 3.2 นำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญประสบการณ์ -ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ สมัยต่างๆ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการทาง ศิลปะ -มุมสื่อ -มุมวิชาการ	140
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	10
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 5 10

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2

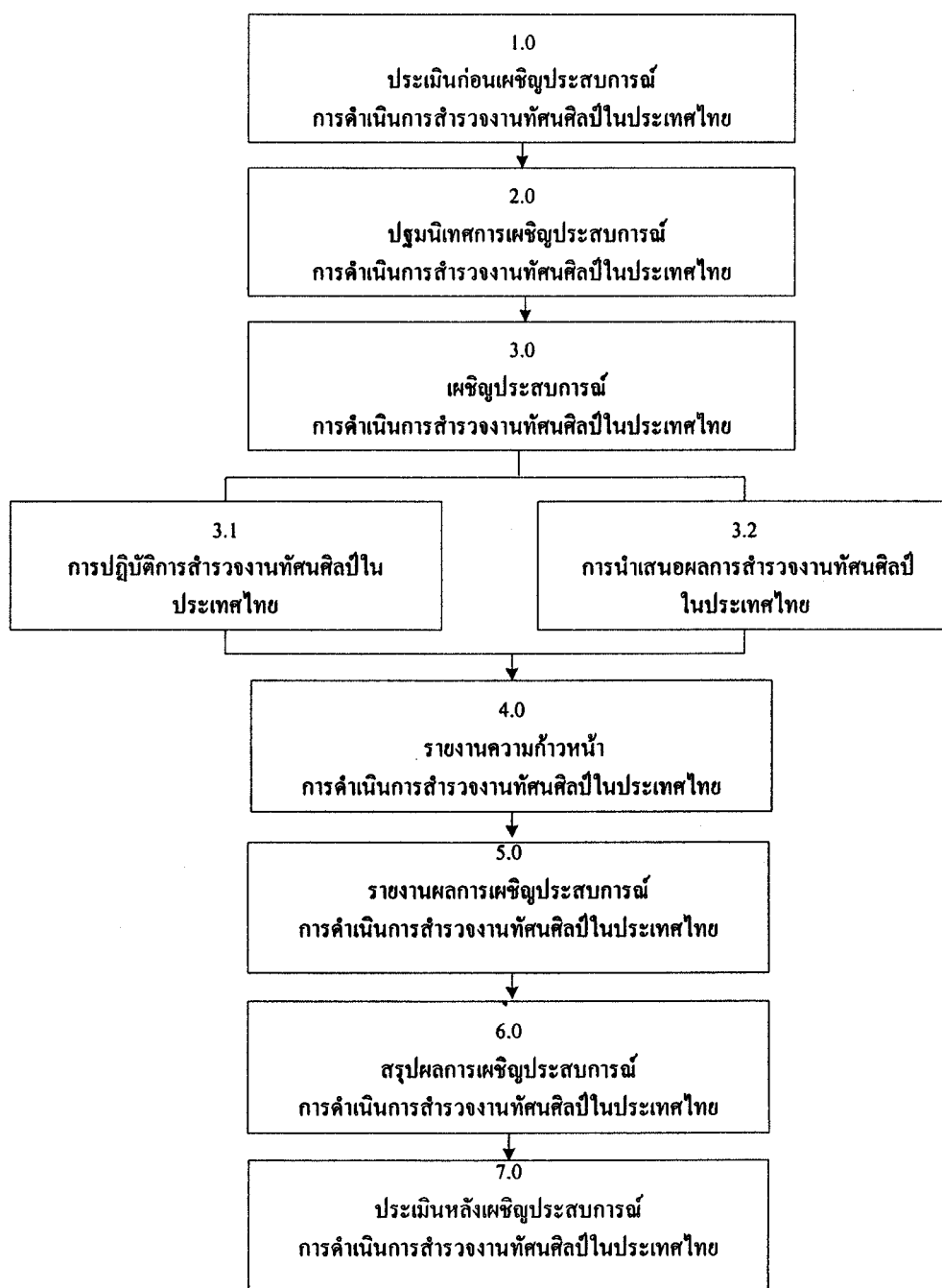
การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2

การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 – 2.2.2

เวลา 3 ชั่วโมง

ชุดประสบการณ์
หน่วยที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

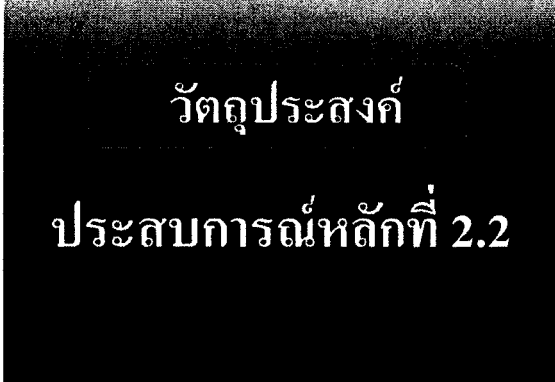
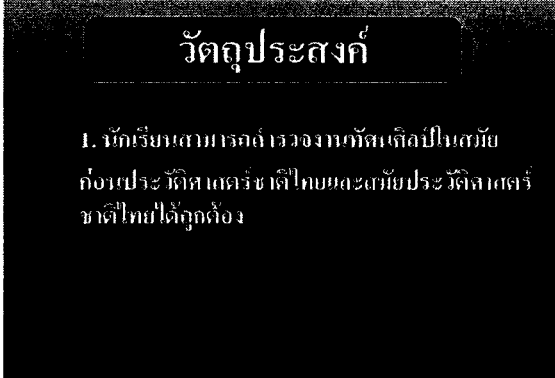
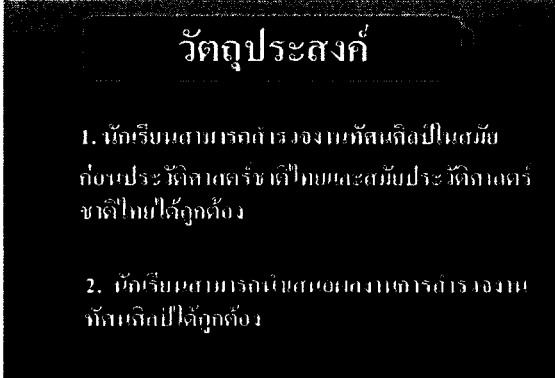
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ	FI....ดนตรีประจำรายการ ↓
2	หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
3	หน่วยประสบการณ์ที่ 2 	บรรยาย ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 มี คำแนะนำนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้
4	ประสบการณ์ช่วงที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลักคือ ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย

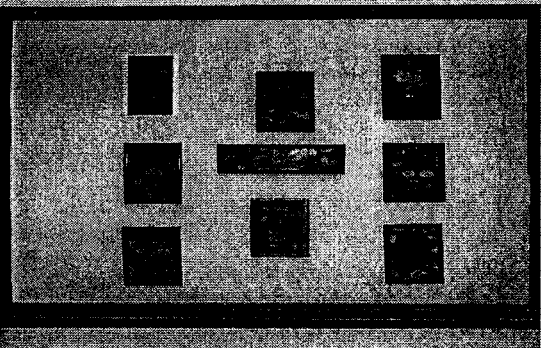
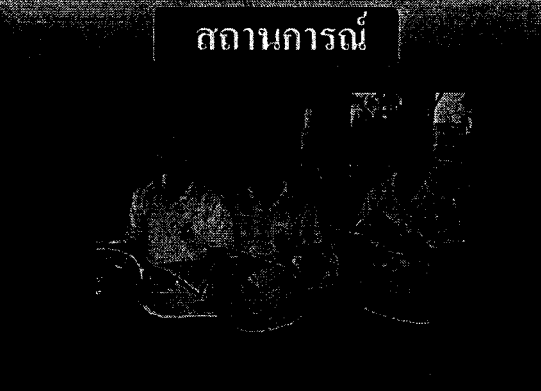
ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจแหล่งศิลป ในประเทศไทย ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	และประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนิน สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
6	ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจ งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	จากประสบการณ์หลักที่ 2.1
7	ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
8	ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องงานทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย	ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

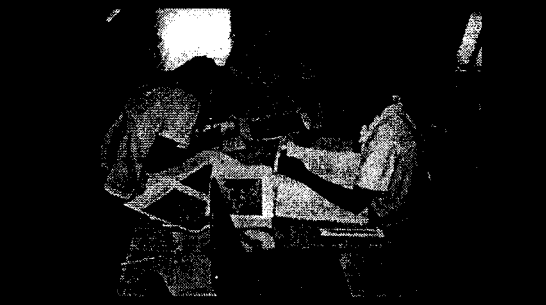
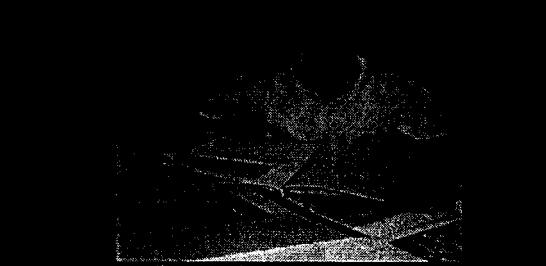
ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง 2.1.1 การเตรียมการเตรียม เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบ การสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	และประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย
10	ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจ งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	ประสบการณ์หลักที่ 2.2
11	ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
12	ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง 2.2.1 การปฏิบัติการ สำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติการ สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

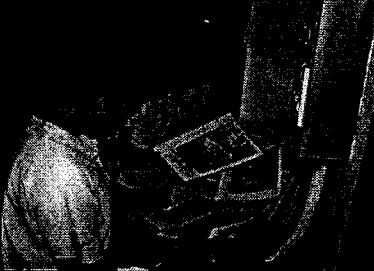
ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย ประสบการณ์รอง 2.2.1 การปฏิบัติการ สำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย 2.2.2 การแสดงผล ผลการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	และประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การนำเสนอ ผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
14	วัตถุประสงค์ ประสบการณ์หลักที่ 2.1	วัตถุประสงค์ของการเผชิญ ประสบการณ์หลักที่ 2.1 มีดังนี้
15	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง	1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ ถูกต้อง
16	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง	2. นักเรียนสามารถออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17		และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 2.2 มีดังนี้
18		1. นักเรียนสามารถสำรวจงานทัศนศิลป์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
19		2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง
20		บริบทและสถานการณ์

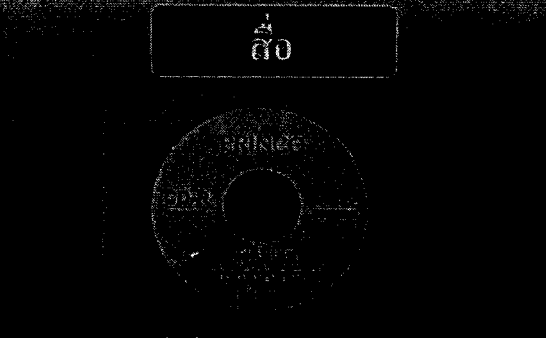
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	บริบท ห้องเรียน	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
22	บริบท ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
23	บริบท มุมวิชาการ	มุมวิชาการ
24	บริบท มุมนั่งเล่น	มุมสื่ออุปกรณ์

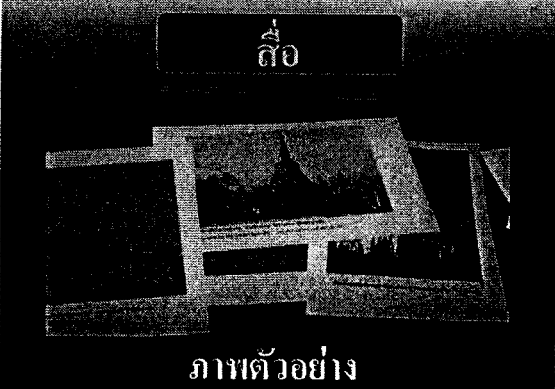
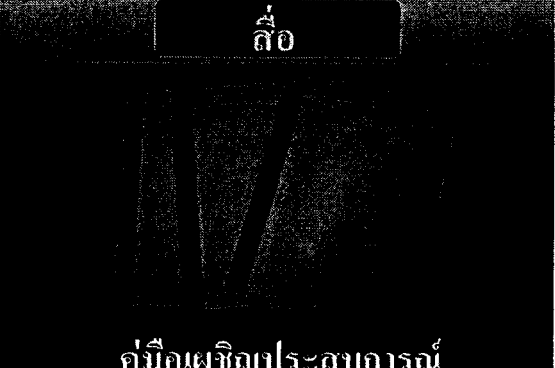
ลำดับ	ภาพ	เสียง
25		มูมแสดงผลงาน
26		สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษา โบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงาน ทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์ แห่งหนึ่ง
27		นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจ และงานที่กำหนดให้
28		ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	ภารกิจ/งาน 	ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของ กิจกรรมใหญ่ ที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือเผชิญดังนี้
30	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทศนศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย
31	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	และเรื่องทศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติ ไทย
32	ภารกิจ/งาน เตรียมออกแบบการสำรวจ	หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้วให้นักเรียน เตรียมการออกแบบการสำรวจงานทศนศิลป์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	ภารกิจ/งาน ออกแบบการสำรวจ	1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน 2. กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 3. กำหนดยุคสมัย 4. กำหนดรายละเอียดการสำรวจ 5. ตีตารางตามรูปแบบการสำรวจ 6. กรอกข้อมูลลงในตาราง
34	ภารกิจ/งาน ตรวจสอบแบบสำรวจ	ตรวจสอบแบบสำรวจ
35	ภารกิจ/งาน สำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มณฑลฉุ่ยจำนวนทั้งหมด 30 ภาพ	ทำการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มณฑลฉุ่ยจำนวนทั้งหมด 30 ภาพ
36	ภารกิจ/งาน บันทึกการสำรวจ	อภิปรายร่วมกันพร้อมบันทึกการสำรวจ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	ภารกิจ/งาน สำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มุมสื่ออีกจำนวน	และสำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มุมสื่ออีกจำนวน 30 ภาพ
38	ภารกิจ/งาน สรุปผลการสำรวจ	อภิปรายร่วมกัน บันทึกการสำรวจและสรุปผลการสำรวจ
39	ภารกิจ/งาน แบ่งกลุ่มวิพากษ์ผลงาน	แต่ละกลุ่มวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัย
40	ภารกิจ/งาน รายงานผลการสำรวจ	และรายงานผลการสำรวจ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41		สื่อที่ใช้ได้แก่
42	 ประมวลสาระ	ประมวลสาระ
43	 มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย	มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย
44	 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 สื่อ ภาพตัวอย่าง	ภาพตัวอย่าง
46	 สื่อ คู่มือเผชิญประสบการณ์	และคู่มือเผชิญประสบการณ์
47	 การประเมิน	การประเมิน
48	 การประเมิน แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลัง เผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบ ภาคทฤษฎีจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบ ภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	การประเมิน การปฏิบัติงานกลุ่ม	จากการปฏิบัติงานกลุ่มได้แก่ ความ ร่วมมือในการทำงาน
50	การประเมิน การปฏิบัติงานกลุ่ม	ความรับผิดชอบแสดงความคิดเห็นและ แก้ปัญหาาร่วมกัน
51	การประเมิน ชิ้นงาน	ประเมินจากชิ้นงานได้แก่ บันทึกผลการ สำรวจ และจากการทำแบบฝึกหัด จำนวน 10 ข้อ ...ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ได้แล้วค่ะ
52	ผลิตโดย ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์	ดนตรีประจำรายการ FO

บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

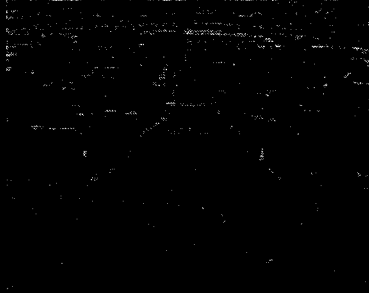
เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

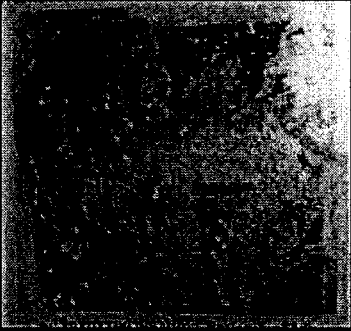
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

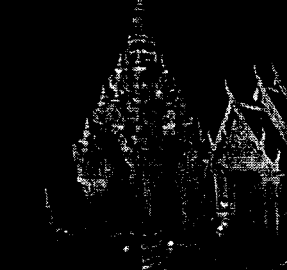
ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย ประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	FI.....ดนตรีประจำรายการ
2	เรื่อง งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	FO...
3	ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	บรรยาย.....ผลงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยสามารถแบ่งตามลำดับวิวัฒนาการได้ 2 ยุคสมัย คือ
4	ทัศนศิลป์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	ทัศนศิลป์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย

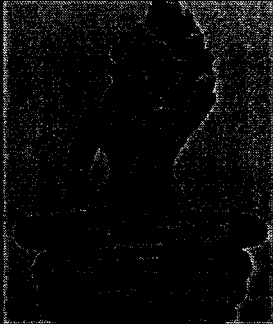
ลำดับ	ภาพ	เสียง
5		และทัศนศิลป์ยุคประวัติศาสตร์ ชาติไทย
6		ทัศนศิลป์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย สามารถแบ่งเป็น 3 ยุคสมัย ได้แก่
7		ยุคแรก ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี
8		ยุคที่สอง ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และยุคที่สาม ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9		และยุคที่สาม ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี
10		ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี พบหลักฐานงานจิตรกรรมได้แก่
11	 จิตรกรรมสมัยทวารวดี	ลวดลายที่ใช้ประดับบนภาชนะ
12	 จิตรกรรมสมัยทวารวดี	และแม่พิมพ์ลวดลายก้านขด

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	 ประติมากรรมสมัยทวาราวดี	งานประติมากรรมได้แก่... พระพุทธรูปสลักหินปูน ปางปฐมเทศนา
14	 ประติมากรรมสมัยทวาราวดี	และปูนปั้นนักดนตรี
15	 สถาปัตยกรรมสมัยทวาราวดี	งานสถาปัตยกรรมได้แก่... พระปฐมเจดีย์
16	 สถาปัตยกรรมสมัยทวาราวดี	และสถาปัตยกรรมคอกบัวเหลี่ยม

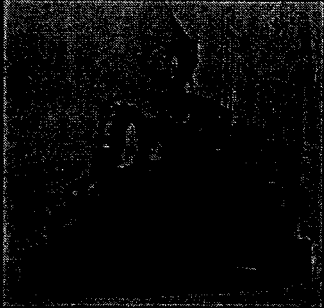
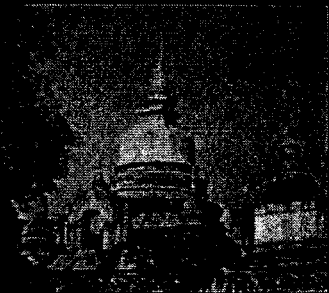
ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย	ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัยพบงานจิตรกรรม คือ
18	 จิตรกรรมลพไยศรีวิชัย	ภาพเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา
19	 ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย	งานประติมากรรมได้แก่..... พระพุทธรูปปางมารวิชัยมีนาคปรก
20	 ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย	พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

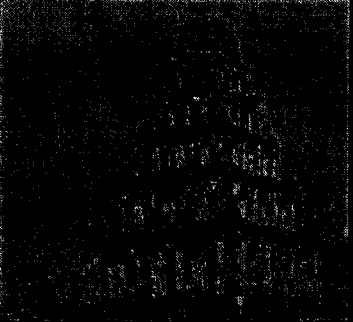
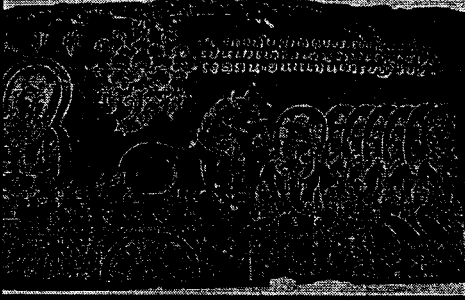
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	 ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย	และพระพิมพ์ดินเผาชนิดบ
22	 สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย	สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัยได้แก่.. สถูปพระบรมธาตุไชยา
23	 สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย	และสถูปพระบรมมหาธาตุ
24	ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี	ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี ไม่พบหลักฐานงานจิตรกรรม

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 ประติมากรรมสมัยลพบุรี	งานประติมากรรมที่พบได้แก่ พระพุทธรูปนาคปรกทรงเครื่องทำด้วยศิลา
26	 ประติมากรรมสมัยลพบุรี	และรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7
27	 สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี	ส่วนสถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์สามยอด
28	 สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี	ปราสาทหินพิมาย

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	 สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี	และปราสาทเขาพนมรุ้ง
30	 ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย	ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 สมัยคือ
31	สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย	ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน
32	สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย สมัยสุโขทัย	ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย

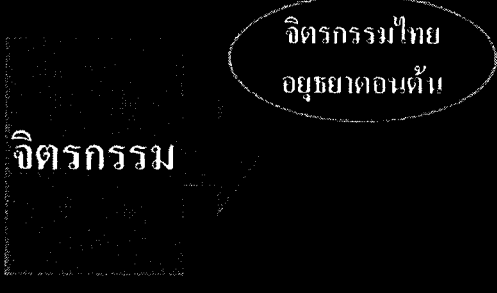
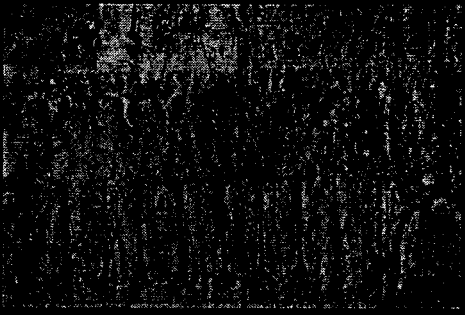
ลำดับ	ภาพ	เสียง
33		ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
34		และทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์
35	ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน	ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน พบหลักฐานงานประติมากรรม ดังตัวอย่าง คือ
36	 ประติมากรรมสมัยเชียงแสน	พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	 ประติมากรรมสมัยเชียงแสน	และพระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นหลัง
38	 สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน	สถาปัตยกรรมในสมัยเชียงแสนได้แก่.. stup วัดสวนดอก
39	 สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน	พระธาตุหริภุญไชย
40	 สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน	พระธาตุลำปางหลวง

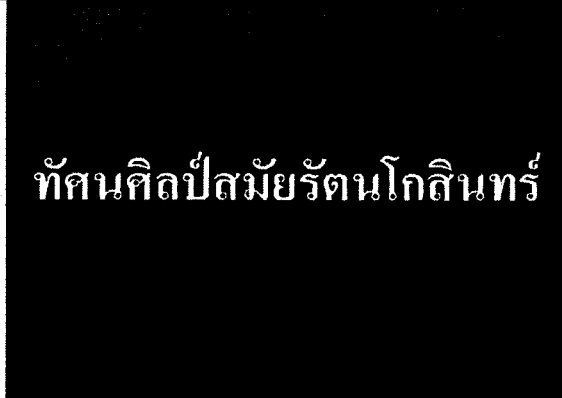
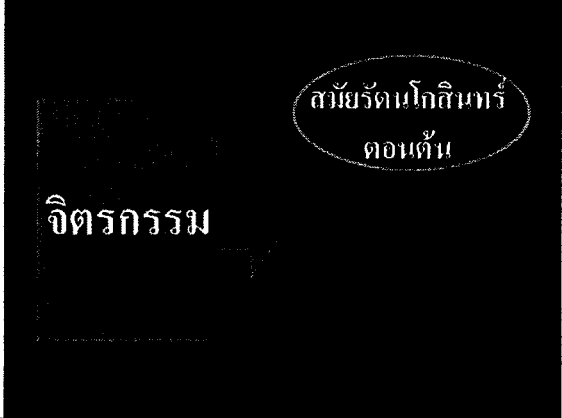
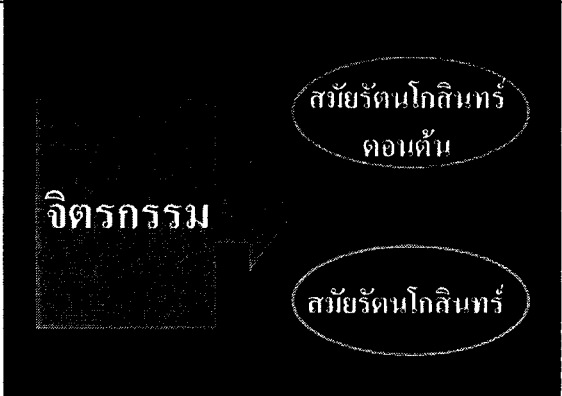
ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน	และสถาปนามเทวี
42	ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย	ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย พบหลักฐานงานจิตรกรรม คือ
43	 จิตรกรรมสมัยสุโขทัย	ภาพเขียนลายเส้นที่วัดศรีชุม อำเภอศรีสังขาลย์ จังหวัดสุโขทัย
44	 ประติมากรรมสมัยสุโขทัย	ประติมากรรมสมัยสุโขทัย ได้แก่ พระพุทธรูปปาง 4 อริยาบถ คือ พระพุทธรูปปางนอน

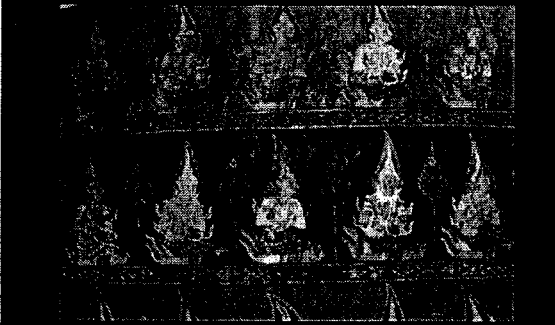
ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 ประติมากรรมสมัยสุโขทัย	พระพุทธรูปปางเดิน
46	 ประติมากรรมสมัยสุโขทัย	พระพุทธรูปปางปางขึ้นและนั่ง
47	 ประติมากรรมสมัยสุโขทัย	และพระพุทธรูปชินราช
48	 สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย	สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย ได้แก่ พระปรางค์วัดพระศรีมหาธาตุ

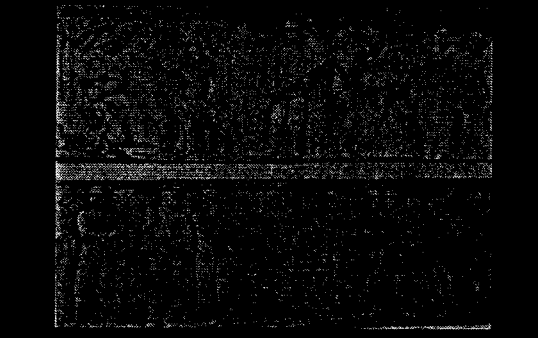
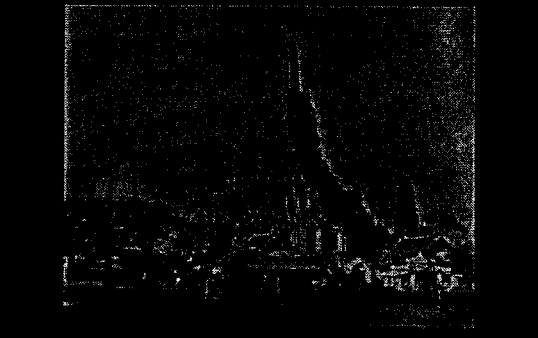
ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	 สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย	stup วัดเจดีย์เจ็ดแถว stup วัดช้างล้อม
50	 สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย	และstup พุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุ
51	ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา	ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา พบหลักฐานงานจิตรกรรม
52	 จิตรกรรม	ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 สมัย คือ

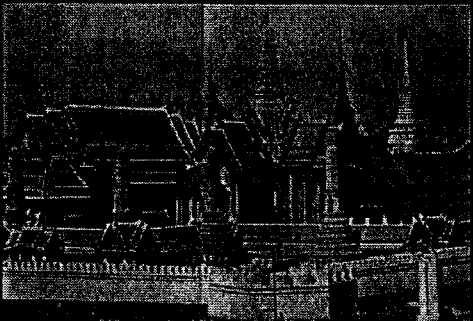
ลำดับ	ภาพ	เสียง
53		จิตรกรรมไทยยุทธยาตอนต้น
54		และจิตรกรรมไทยยุทธยาตอนปลาย
55		จิตรกรรมไทยยุทธยาตอนต้น ส่วนใหญ่ใช้สีเอกรงค์ คือ ดำ ขาว เหลือง ดินแดง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ได้แก่ ภาพเขียนในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ
56		ส่วนจิตรกรรมไทยสมัยยุทธยาตอนปลายใช้สีแบบพหุรงค์ คือ สีเหลือง แดง เขียว ได้แก่ ภาพเขียนสี ตำหนักพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทธไสวรรค์

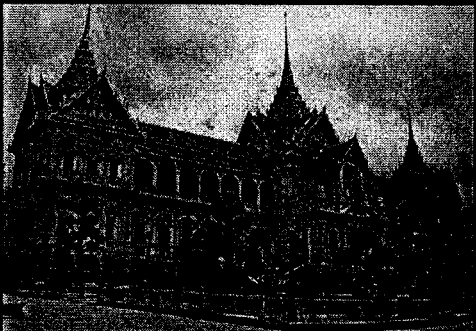
ลำดับ	ภาพ	เสียง
57	 ประติมากรรมสมัยอยุธยา	ด้านประติมากรรม ได้แก่.. พระพุทธรูปทรงเครื่อง
58	 สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา	และด้านสถาปัตยกรรมมีลักษณะเด่นคือ พระปรางค์ทรงชะลูดกว่าแบบขอม บนยอด ประดับฉัตรวชิระ ได้แก่ พระปรางค์วัด ราชบูรณะ
59	 สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา	ส่วนstupามีเจดีย์ล้อมรอบ 4 ทิศ มีทางเข้า มุขด้านหน้า ได้แก่ Stupa วัดพระศรีสรร เพ็ชร
60	 สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา	ส่วนปราสาทจะมีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านเท่าหรือผืนผ้า หลังคาซ้อนกัน 2-3 ชั้น ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภา หรือ คกท้องช้าง ได้แก่ ปราสาทวัดพุทไธสวรรย์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
61	 ทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์	ทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์
62	 จิตรกรรม	สามารถจัดแบ่งได้ 2 สมัย คือ
63	 จิตรกรรม สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น	จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
64	 จิตรกรรม สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น สมัยรัตนโกสินทร์	และจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
65	 จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นอยู่ในช่วงรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 คล้ายคลึงกับแบบอยุธยาตอนปลาย เป็นแบบเทพชุมนุมเรียงกันเป็นชั้นๆ ภาพมารผจญ กับ ไตรภูมิ หรือเสด็จจากดาวดึงส์ ได้แก่ ภาพเขียนฝาผนังวัดอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี
66	 จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	และ ภาพเขียนฝาผนังวัดสุทัศน์เทพวราราม
67	 จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	ส่วนจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ นับจากสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก สัดส่วนเหมือนจริง มีแสงเงา ระยะใกล้ไกล ได้แก่ภาพเขียนฝาผนังวัดบรมนิวาส
68	 จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	และจิตรกรรมฝาผนัง วัดบวรนิเวศวรวิหาร

ลำดับ	ภาพ	เสียง
69	 ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์	ประติมากรรมสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงคิดแบบพระพุทธรูปขึ้นใหม่ คือ พระนรินทราย
70	 ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์	รัชกาลที่ 6 ศิลปะตะวันตกเริ่มมีบทบาทโดยนายศิลป์ พีระศรี ได้นำประติมากรรมสากลมาเผยแพร่ ได้แก่ประติมากรรมประดับอนุสาวรีย์
71	 ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์	และพระพุทธรูปปางลีลา ต้นแบบ พระประธานพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
72	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	ส่วนสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ รับอิทธิพลมาหลากหลายรูปแบบ เช่น อิทธิพลอยุธยา การสร้างพระปรางค์ทรงชะลูด ยอดประดับอิศรวังระ เช่นพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

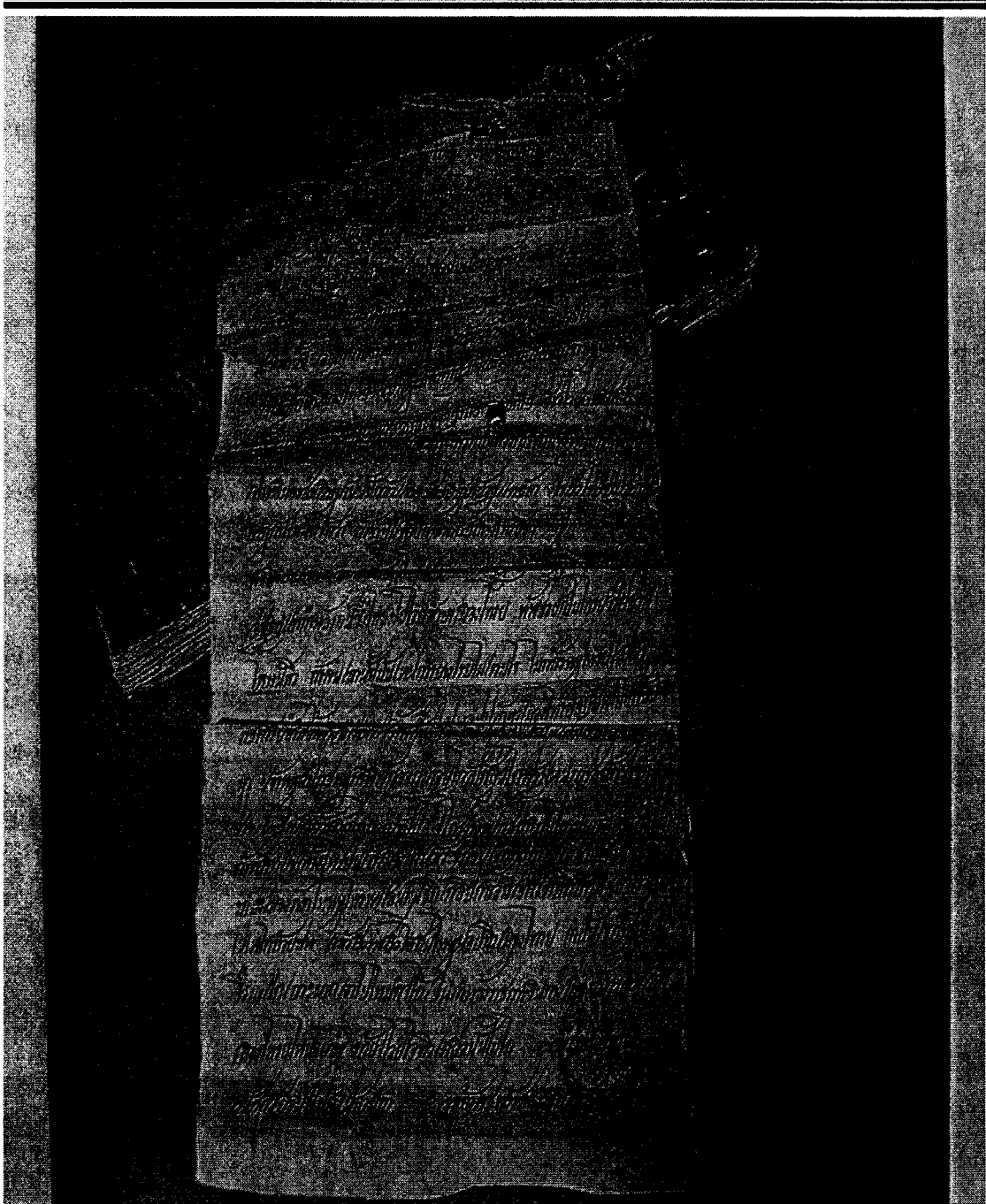
ลำดับ	ภาพ	เสียง
73	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	และพระปรางค์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
74	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	อิทธิพลสุโขทัยได้แก่ พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ จังหวัด สมุทรปราการ
75	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	และเจดีย์ภูเขาทอง
76	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	อิทธิพลจีน คือ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
77	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	อิทธิพลตะวันตก ซึ่งเป็นแบบผสมผสานของไทย มิได้เลียนแบบโดยตรง ได้แก่ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
78	 สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์	และพระที่นั่งอนันตสมาคม จากการศึกษางานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ชาวชนไทยควรรู้คุณค่า และรู้รักษาสืบทอด เพื่อชนรุ่นหลังได้ภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติไทยสืบต่อไป.....
79	 ผลิตโดย ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์	ดนตรีประจำรายการ..... FO

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 2 ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ผู้เขียน ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 2 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และคำอธิบายรายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย เพื่อให้ให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทยนี้จะประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญต่อไป

ธนพัธ ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 2.1.1 ทศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย	1
1. สมัยทวาราวดี	1
2. สมัยศรีวิชัย	3
3. สมัยลพบุรี	6
เรื่องที่ 2.1.2 ทศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย	9
1. สมัยเชียงแสน	9
2. สมัยสุโขทัย	11
3. สมัยอยุธยา	13
4. สมัยรัตนโกสินทร์	16
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆอย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้การสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำ หรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายใต้งานหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

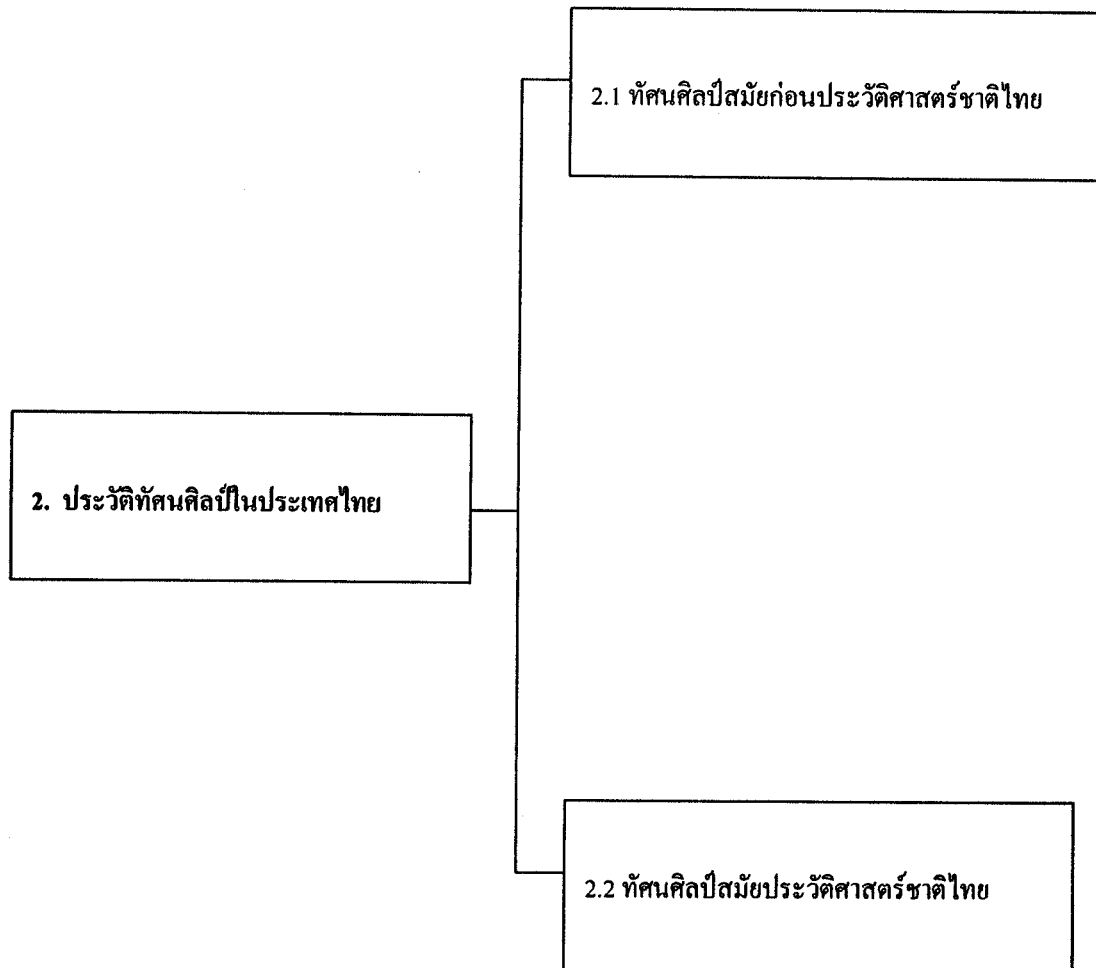
1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้ง จนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับสื่อประกอบคือ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เรื่อง การสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิด หน่วยประสบการณ์ที่ 2

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ในหัวเรื่องที่ 2.1.1 – 2.1.2

หัวเรื่อง

2.1.1 ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.1.2 ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

แนวคิด

1. ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้แก่ สมัยทวารวดี สมัยศรีวิชัย และสมัยลพบุรี
2. ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 ยุคสมัย คือ สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยทวารวดีได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยศรีวิชัยได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยลพบุรีได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทักษะศิลป์ในสมัยเชียงแสนได้ถูกต้อง
5. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทักษะศิลป์ในสมัยสุโขทัยได้ถูกต้อง

6. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง

7. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ถูกต้อง

8. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างงานทัศนศิลป์ที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะสุโขทัยในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ถูกต้อง

9. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างทัศนศิลป์ไทยที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้ถูกต้อง

10. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างทัศนศิลป์ไทยที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 2.1.1 ทศศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทศศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยเป็นยุคสมัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดียที่เข้ามาเผยแพร่วรรณคดีในดินแดนสุวรรณภูมิ ทำให้งานทศศิลป์ได้พัฒนารูปแบบไปตามยุคสมัยต่าง ๆ แบ่งเป็น 3 ยุคสมัย คือ (1) ทศศิลป์สมัยทวารวดี (2) ทศศิลป์สมัยศรีวิชัย และ (3) ทศศิลป์สมัยลพบุรี

1. ทศศิลป์สมัยทวารวดี

ทศศิลป์สมัยทวารวดีจัดว่าเป็นชุมชนในยุคแรกเริ่มประวัติศาสตร์ชาติไทยมีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-16 รับอิทธิพลจากอินเดียสมัยคุปตะ ศูนย์กลางของอาณาจักรอยู่ที่จังหวัดนครปฐมและพบหลักฐานกระจายอยู่ทั่วไป เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดลำพูน จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดปัตตานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น ซึ่งงานทศศิลป์ที่สำคัญมีดังนี้

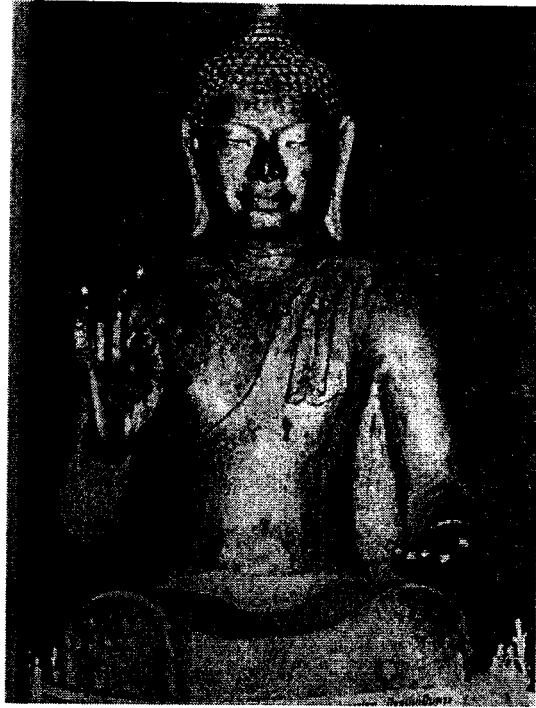
1.1. งานจิตรกรรม พบภาพเขียนสี รูปคน ลวดลายเรขาคณิตกับลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ การเขียนสีบนภาพปูน และปูนปั้นประดับอาคาร และการเขียนภาพบนปูนเปียกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทอง

ภาพที่ 2.1 ลวดลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ

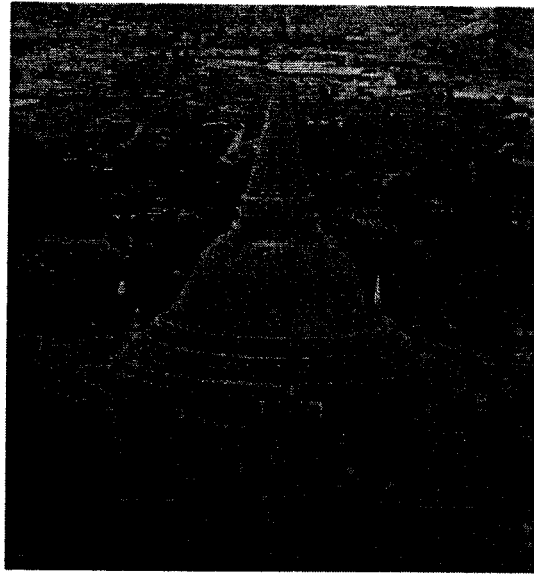
2.1 งานปฏิมกรรม พบพระพุทธรูปที่ทำจากหินขนาดใหญ่ สำริด ปูนปั้น สลักหินปูน ดินเผา และพระพิมพ์ ลักษณะของพระพุทธรูปที่พบในสมัยนี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดียสมัยอมราวดีและต่อมาได้จากสมัยคุปตะ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-16 พระพุทธรูปในสมัยทวารวดีมีลักษณะที่เห็นได้ชัด คือ มีจีวรเรียบบางแนบติดพระองค์ และมีส่วนที่แตกต่างบ้าง เช่น พระพักตร์ทำเส้นขนงติดต่อกัน และมีทั้งแบบลอยตัวและนูนสูง อิริยาบถยืนและนั่ง ซึ่งปางปฐมเทศนา ปัจจุบันอยู่ที่พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ปางนาคปรกพบที่จังหวัดปราจีนบุรี ปางประทานพรพบที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปางมารวิชัยพบที่
จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 2.2 พระพุทธรูปปางปฐมเทศนา

1.3 งานสถาปัตยกรรม นิยมวางผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีคันดินและคูน้ำล้อมรอบ
อาคารสถานจะก่ออิฐล้วน ทับหลังและธรณีประตูทำด้วยศิลา และประดับโบราณสถานด้วยประติมากรรมปูน
ปั้นและดินเผาที่เป็นรูปต่างๆ ส่วนพระสถูปเจดีย์องค์ระฆังมีลักษณะคล้ายบาตรคว่ำได้แก่ พระปฐมเจดีย์ จังหวัด
นครปฐม สถูปทรงดอกบัวเหลี่ยม พบที่จังหวัดนครพนม สถูปจามเทวี จังหวัดลำพูน และซากเทวสถาน
จังหวัดเพชรบูรณ์

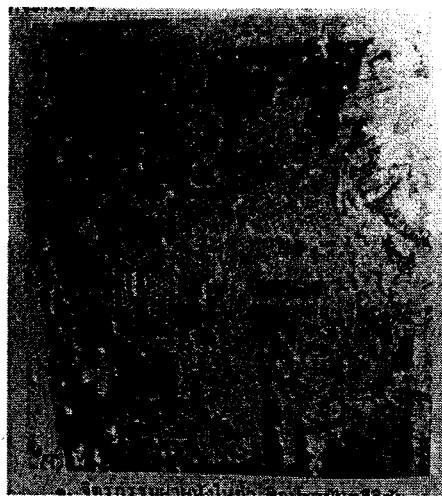

ภาพที่ 2.3 พระปฐมเจดีย์

2. ทักษะศิลปะแบบศรีวิชัย

ทักษะศิลปะสมัยศรีวิชัย มีความเจริญอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13-18 ศูนย์กลางอาณาจักรอยู่ที่ หมู่เกาะสุมาตรา ชวา บาหลี แหลมมลายู อินโดนีเซีย ตอนใต้ของมาเลเซียรวมถึงภาคใต้ของไทยด้วย เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งงานทักษะศิลปะที่สำคัญมีดังนี้

2.1 งานจิตรกรรม พบงานเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา แสดงเรื่องราวพุทธประวัติ เขียนภาพด้วยวิธีจัดซ้อนเป็นช่วงจังหวะที่เป็นระเบียบแบบแผนตามแนวนอน และใช้สีเอกรงค์ คือสีดินเหลือง สีน้ำตาล และสีแดงน้ำตาล โดยรับอิทธิพลมาจากชวา

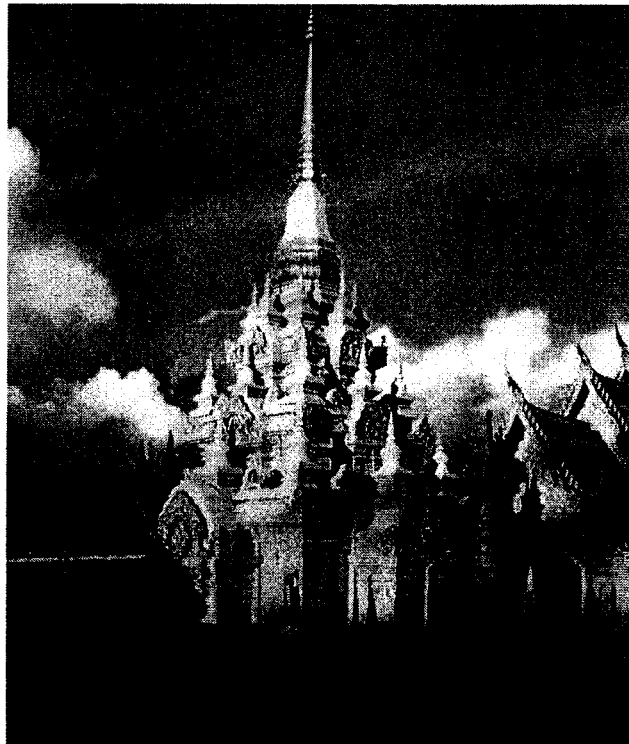
ภาพที่ 2.4 ภาพเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา

2.2 งานปฏิมากรรม ด้วยอิทธิพลของพุทธศาสนาเถรวาทส่วนใหญ่นับพระศรีอาริยะเมตไตรยโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร องค์ที่สวยงามที่สุดทรงยืนในท่าตรึงจะ พบโดยสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังพบอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ คือรูปพระนารายณ์ พระอิศวร พระพรหม พระพิฆเนศ และพบพระพุทธรูปปางสมาธิ ปางมารวิชัย มีนาคปรก พระพิมพ์ดินเผาดินดิบและพระพิมพ์โลหะ

ภาพที่ 2.5 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

2.3 งานสถาปัตยกรรม โบราณสถานที่สำคัญคือ สถูปพระบรมธาตุไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี และสถูปวัดพระบรมมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ลักษณะมณฑปเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ยอดเป็นสถูป องค์เจดีย์เป็นแปดเหลี่ยมย่อมุม มีเจดีย์ทิศตั้งซ้อนอยู่ และก่ออิฐชนิกไม้ถือปูน

ภาพที่ 2.6 พระบรมธาตุไชยา

3. ทศศิลป์แบบลพบุรี

ทศศิลป์สมัยลพบุรีเป็นอิทธิพลของขอม เมื่อครั้งมีอำนาจปกครองอยู่ในสุวรรณภูมิ ตั้งราชธานีอยู่ที่ลพบุรี แพร่อิทธิพลกระจายทั่วภูมิภาคของไทย แต่ไม่ค้นพบหลักฐานงานจิตรกรรม มีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 16-18

3.1 งานปฏิมากรรม มักทำด้วยหินทราย สลักหินและแบบหล่อสำริด พบพระพุทธรูปนาคปรก ทรงเครื่องทำด้วยศิลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระพุทธรูปศิลาพบที่จังหวัดสระแก้ว จังหวัดลพบุรี และ จังหวัดอุทัยธานี พบพระศรีอริยเมตไตรย ที่จังหวัดบุรีรัมย์ รูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ทำด้วยศิลา พบที่ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และพบเทวรูปพระวิศ्वกรรม พระนารายณ์ พระอิศวรและพระพินพิทักษ์ มากในแถบภาคใต้

ภาพที่ 2.7 พระพุทธรูปปางนาคปรก

3.2 งานสถาปัตยกรรม ได้รับอิทธิพลจากขอมมักสร้างด้วยอิฐ หิน และศิลาแลง แผนผังอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีทับหลังและเสาอิงกรอบประตู คันทับปรางค์หรือปราสาทก่อด้วยศิลาแลง ได้แก่พระปรางค์แขก พระปรางค์สามยอด จังหวัดลพบุรี ปราสาทเมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ปราสาทเขาพนมรุ้งและปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทหินบ้านระแงง จังหวัดสุรินทร์ และพระปรางค์วัดจุฬามณี จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 ปราสาทหินพิมาย

โดยสรุป ทศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 3 สมัย คือ ทศนศิลป์สมัยทวาราวดี ทศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และทศนศิลป์สมัยลพบุรี

เรื่องที่ 2.1.2 ทศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

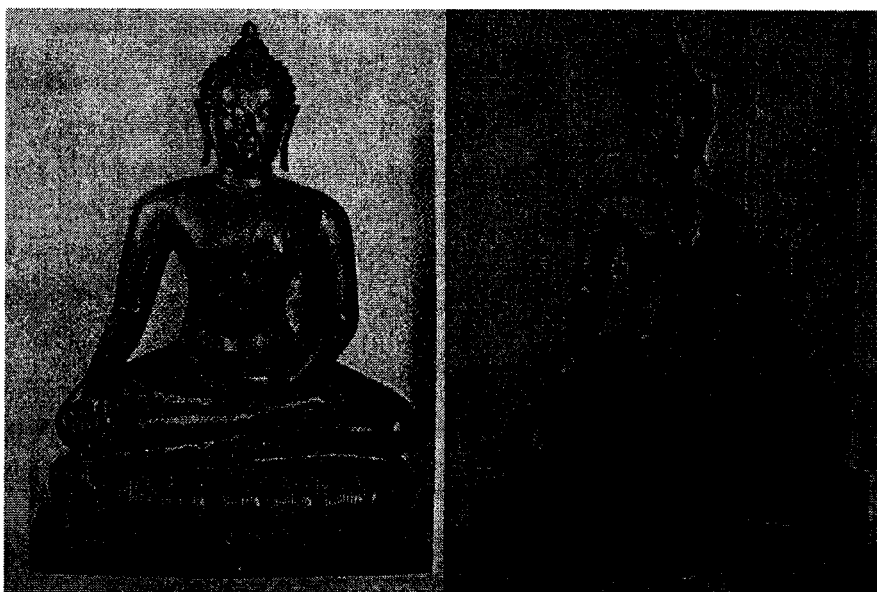
เริ่มต้นที่สมัยเชียงแสน โดยที่พ่อขุนเม็งรายก่อตั้งอาณาจักรขึ้นที่ภาคเหนือของไทย ต่อมาขอมมีอิทธิพลอยู่ทางตอนกลางของประเทศ จนกระทั่งพ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาว รวมกำลังขับไล่ไปและก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยขึ้น ต่อมาพระเจ้าอู่ทองสร้างราชธานีขึ้นใหม่คือ อาณาจักรอยุธยา ครั้นเมื่อพม่าเข้ายึดครองกรุงศรีอยุธยาได้ไม่นานพระเจ้าตากสินมหาราชได้ก่อกู้เอกราชของชาติไทยคืนมา ครองราชย์อยู่ที่กรุงธนบุรีเป็นระยะอันสั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและสร้างราชธานีขึ้นใหม่ คือ กรุงรัตนโกสินทร์คราจนปัจจุบัน สามารถกำหนดควัฒนาการได้ 4 สมัย คือ (1) สมัยเชียงแสน (2) สมัยสุโขทัย (3) สมัยอยุธยา (4) สมัยรัตนโกสินทร์

1. ทศนศิลป์สมัยเชียงแสน

ทศนศิลป์สมัยเชียงแสน เดิมเรียกว่าศิลปะล้านนา ได้รับอิทธิพลผสมผสานทั้งแบบทวาราวดีตอนปลายกับศิลปะพุกามและศิลปะขอม มีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 17-19 ควบคู่กันมากับศิลปะสุโขทัยและอยุธยา ศูนย์กลางอยู่ทางทิศเหนือ คือ จังหวัดเชียงราย จัดเป็นจุดเริ่มต้นของศิลปกรรม สมัยประวัติศาสตร์

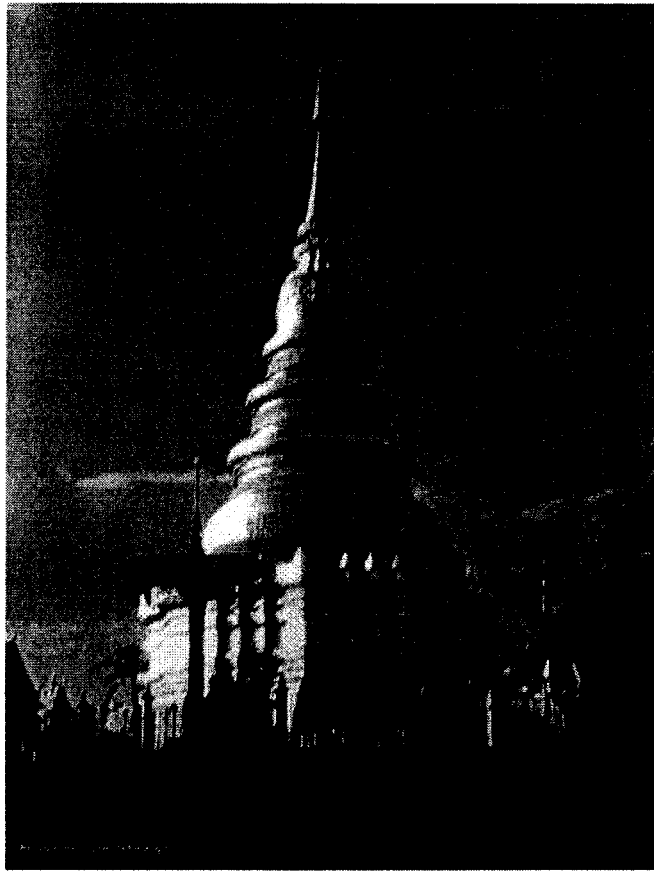
ชาติไทยที่มีลักษณะบ่งบอกลักษณะเชื้อชาติและวิถีชีวิตของไทยอย่างชัดเจน ค้นพบงานทัศนศิลป์ 2 ประเภท ได้แก่ ปฏิมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน

1.1 งานปฏิมากรรมในสมัยเชียงแสน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ เชียงแสนแรกและเชียงแสนรุ่นหลัง (1) ปฏิมากรรมเชียงแสนรุ่นแรกหรือแบบเชียงแสนแท้รับอิทธิพลจากสกุลช่างปาละเสนาของอินเดีย นิยมสร้างพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระวรกายอวบอ้วน พระอุระนูน พระพักตร์กลมอมยิ้ม นั่งขัดสมาธิเพ็ชร ฐานรูปบัวคว่ำบัวหงาย และ(2) ปฏิมากรรมเชียงแสนรุ่นหลัง รับอิทธิพลคตินิยมจากสุโขทัย คือสร้างประติมากรรมพุทธรูปแบบปางมารวิชัย พระวรกายไม่อวบอ้วนมาก พระพักตร์มีทั้งรูปกลมและรูปไข่ นั่งขัดสมาธิราบ ฐานเรียบไม่มีลวดลายประกอบ ในสมัยนี้บางครั้งสร้างแบบทรงเครื่อง หรือสร้างด้วยแก้ว หินสีต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่ พระพุทธรูปเชียงแสนทั้ง 2 รุ่นนี้นิยมทำจากปูนปั้นและโลหะ

ภาพที่ 2.9 พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรกและเชียงแสนรุ่นหลัง

1.2 งานสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน โบสถ์และวิหารแบบเชียงแสนได้ผสมผสานระหว่าง ศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะพุกามและศิลปะสุโขทัย ใช้อิฐก่อสร้าง เป็นอิฐจกผิวและใช้ยางพาราเป็นตัวประสานผิวอิฐ หรือหากไม่ใช้อิฐที่ไม่จกผิวจะใช้ปูนสอและฉาบปูนหุ้มผิวอิฐ ได้แก่ บ้านโคกทางขึ้นสู่พระธาตุคอกยสุเทพ เป็นตัวพญานาค ตัวสิงห์ นกยูง พญานาคประดับบันไดวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ สถูปวัดสวนดอก สถูปวัดอุโมงค์คำ พระธาตุคอกยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ พระธาตุหริภุญไชย จังหวัดลำพูน และพระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง สถูปจามเทวี จังหวัดลำพูน และเจดีย์เหลี่ยม วัดเจดีย์เหลี่ยม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 2.10 พระธาตุหริภุญไชย

2. ทักษะศิลปสมัยสุโขทัย

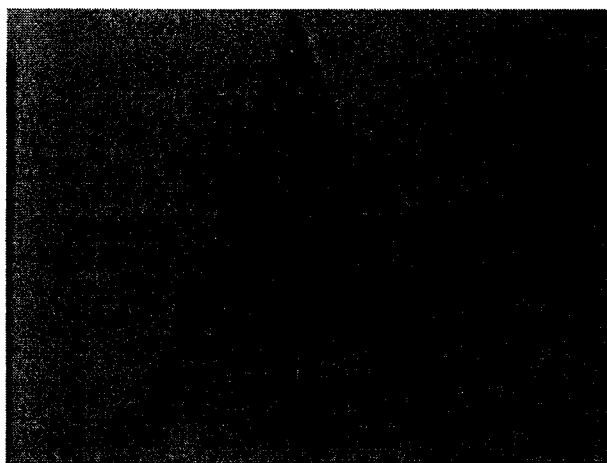
ศูนย์กลางของทัศนศิลป์อยู่ในท้องที่ตั้งแต่จังหวัดสุโขทัยถึงจังหวัดกำแพงเพชร ทักษะศิลปแบบสุโขทัยมีความเจริญอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 18-20 จัดได้ว่าเป็นยุคสมัยที่มีศิลปะไทยเป็นลักษณะตามอุดมคติของตนเองมากที่สุด โดยได้รับอิทธิพลของศิลปะลังกาและรับเอาพุทธศาสนาเถรวาทนิกายลังkawงศ์ พระพุทธรูปจึงได้ชื่อว่าเป็นทัศนศิลป์แบบคลาสสิก ค้นพบงานทัศนศิลป์ได้ดังนี้

2.1 งานจิตรกรรม ได้แก่ ภาพบุคลาเบียงซึ่งขีดบนหินชนวน ในอุโมงค์ วัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย ภาพเขียนที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว อำเภอศรีลัษณาลัย จังหวัดสุโขทัย ภาพเขียนที่ขุมประตูดมหาราช จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 2.11 ภาพเขียนบนผนังวัดเจ็ดยักษ์เจ็ดแถว

2.2 งานปฏิมากรรม นิยมสร้างพระพุทธรูป 4 อริยาบถ คือนั่ง นอน ยืน เดิน พบทั่วไปในท้องที่ จังหวัดสุโขทัยมีพุทธลักษณะเป็นปางมารวิชัย นั่งขัดสมาธิราบ พระวรกายอ่อนช้อยได้สัดส่วน ได้แก่ พระศรีศากยมุนี ที่วัดสุทัศนเทพวราราม และพระพุทธรูปทองคำที่ วัดไตรมิตร มักสร้างด้วยโลหะและสำริด และพระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดคือ พระพุทธรูปชินราช ที่วัดพระศรีมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก นอกจากพระพุทธรูปแล้วยังนิยมสร้างเทวรูป เช่น รูปพระอิศวร พระนารายณ์ พระหริหระ เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 พระพุทธรูปชินราช

2.3 งานสถาปัตยกรรม ได้รับอิทธิพลจากลังกา มีการจัดผังและระเบียบของอารามชัดเจนคือแบ่งเขตอารามเป็นเป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส ส่วนสถาปัตยกรรมมีหลากหลายอิทธิพล เช่นปรางค์ที่วัดศรีสุราษฎร์

จังหวัดสุโขทัย ได้รูปแบบมาจากลพบุรี สถาปัตยกรรมขอมเป็นแบบสุโขทัยแท้ เช่น พระมหาธาตุ พระเจดีย์
องค์กลางที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว จังหวัดสุโขทัย เจดีย์ทรงกลมหรือทรงลังกาสร้างขึ้นตามลัทธิลังกาวงศ์ เช่น
พระเจดีย์ที่ยอดเขาสุวรรณคีรี จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น

ภาพที่ 2.13 เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุ

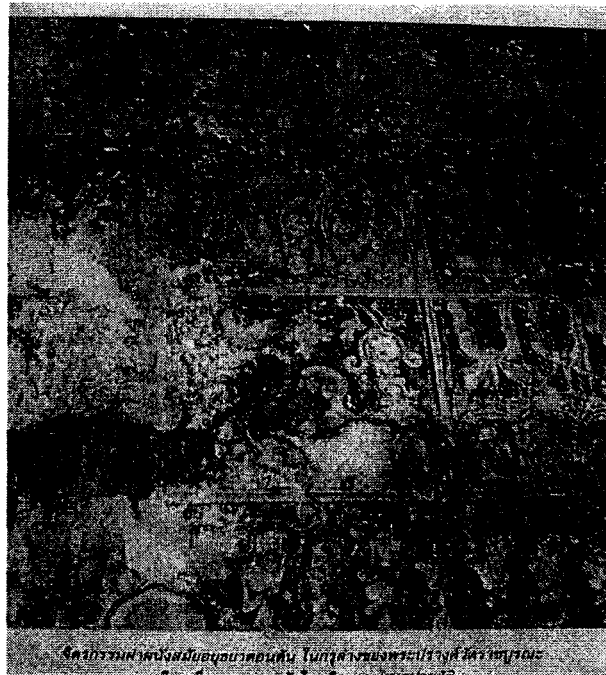
3. ทักษะศิลปสมัยอยุธยา

ทักษะศิลปสมัยอยุธยา ศูนย์กลางอยู่ที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับอิทธิพลด้าน
ทัศนศิลป์จากศาสนาพราหมณ์และศาสนาคริสต์นิกาย ทำให้มีความหลากหลาย หลักฐานที่ค้นพบมีดังนี้

3.1 งานจิตรกรรม เป็นรูปแบบจิตรกรรมไทยประเพณี ซึ่งแบ่งรูปแบบงานออกเป็น 2 สมัย
คือ จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนต้นและจิตรกรรมอยุธยาตอนปลาย

จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนต้น รูปแบบลักษณะตัวภาพขนาดเล็ก ใช้สีเอกรงค์ เช่น ดำ
ขาว เหลือง ดินแดงและสัปดาห์อย่างอิสระเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ เรื่องชาดก ได้แก่ ภาพเขียนใน
สถาปนาองค์แรก วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพเขียนในพระปรางค์วัดมหาธาตุ จังหวัดราชบุรี
จิตรกรรมฝาผนังในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนปลาย ส่วนมากระบายสีแบบพหุรงค์ มีสีเหลือง แดง เขียว
โดยได้รับอิทธิพลจากต่างชาติ คือ วาดภาพเหมือนตามแบบตะวันตก เขียนภาพธรรมชาติตลอดจนบ้านเรือนตาม
แบบจีน ได้แก่ ภาพเขียนสีตำหนักพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทธไสยาสน์และวิหารใหม่ชุมพล จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา อุโบสถวัดปราสาท จังหวัดนนทบุรี อุโบสถวัดนันทรี กรุงเทพฯ เป็นต้น

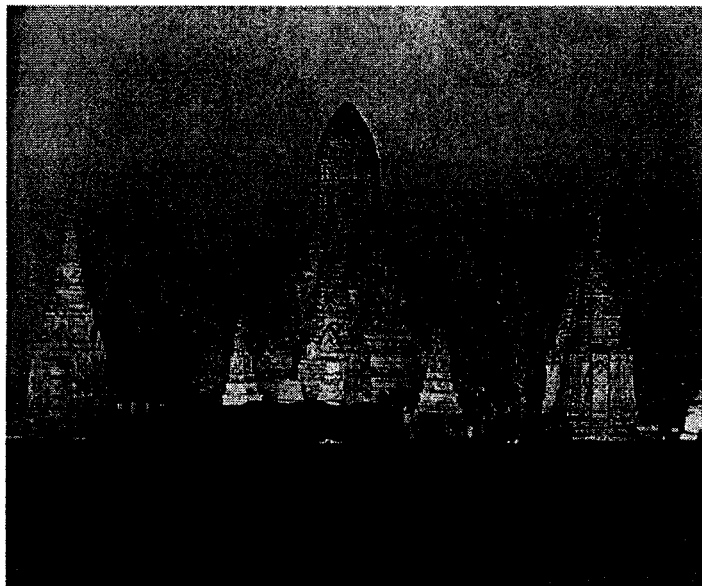
ภาพที่ 2.14 ภาพเขียนสีบนผนังวัดราชบูรณะ

3.2 งานปฏิมากรรม ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะลพบุรี และศิลปะสุโขทัย และพัฒนาเป็นแบบอยุธยาแท้ นิยมสร้างพระพุทธรูปเป็น 2 แบบคือ แบบทรงเครื่องน้อยและแบบทรงเครื่องใหญ่ เครื่องทรงประกอบไปด้วย ชฎา สร้อยสังวาล สวมกำไล ฉลองพระบาท ทำด้วยทองคำ ประดับด้วยพลอยทับทิม เช่น พระศรีสรรเพชญ์ พระโลกนาถ และพระมงคลบพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

ภาพที่ 2.15 พระทรงเครื่อง

3.3 งานสถาปัตยกรรม ได้แก่ การสร้างพระปรางค์ ซึ่งมีทรงชะลูดกว่าแบบขอม บนยอดประดับเรียกว่า อิศวรวัชรที่พระปรางค์วัดไชยวัฒนาราม วัดราชบูรณะ วัดพุทไธสวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสร้างสถูปมีฐานสูง มีทางเข้ามุขด้านหน้า มีสถูปล้อมรอบ 4 ทิศ เช่น สถูปวัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสร้างปราสาท แผนผังรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่า หรือผืนผ้า หลังคาซ้อนกัน 2-3 ชั้น ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภา (ตกท้องช้าง) เป็นต้น

ภาพที่ 2.16 วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ทศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

ทศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ ภายหลังจากการทำสงครามพระเจ้าตากสินได้กู้เอกราชตั้งกรุงธนบุรีจนมีฐานะมั่นคง หลังจากนั้นสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบรมราชจักรีวงศ์ ได้ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เมื่อ พ.ศ. 2325 โดยรวบรวมช่างมาสร้างบ้านแปลงเมืองใหม่โดยเลียนแบบกรุงศรีอยุธยาในระยะแรก จนถึงสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงนิยมศิลปะแบบจีน ครั้นสมัยรัชกาลที่ 4 อธิปไตยตะวันตกเข้ามามีบทบาทต่อศิลปะไทย สามารถศึกษาลักษณะได้ดังนี้

4.1 งานจิตรกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งลักษณะงานจิตรกรรมได้ 2 ลักษณะ

(1) จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อยู่ในช่วงรัชกาลที่ 1-3 เป็นงานจิตรกรรมที่คล้ายคลึงตามแบบอย่างอยุธยาตอนปลายคือภาพเทพชุมนุมเรียงกันเป็นชั้นๆ ภาพวรรณกรรม ภาพมารผจญกับไตรภูมิหรือเสด็จจากดาวดึงส์ ล้วนรวมเป็นพวงค์ ประดับด้วยทองคำเปลว พบที่ฝาผนังพระอุโบสถวัดอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี วัดสุวรรณคีรี จังหวัดสงขลา วัดราชสิทธิาราม วัดคูสีดาราม วัดสุวรรณาราม วัดสุทัศนเทพวราราม วัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม พระวิหาร พระพุทธไสยาสน์ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ เป็นต้น และ (2) จิตรกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ คือ ยุคตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น รูปแบบงาน

จิตรกรรมไทย สืบทอดแบบประเพณีโดยใช้สีเข้ม พื้นหลังมืด สัดส่วนเหมือนจริงมีแสงเงามีระยะใกล้ไกล แบบทัศนียวิทยา จิตรกรรมที่มีชื่อได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดสระเกศ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดอรุณราชวราราม วัดอ่างแก้ว วัดบวรนิเวศวิหาร วัดบรมนิวาส และ วัดเบญจมบพิตร เป็นต้น

ภาพที่ 2.17 ภาพเขียนพระพุทธรูปเจ้าเสด็จจากดาวดึงส์

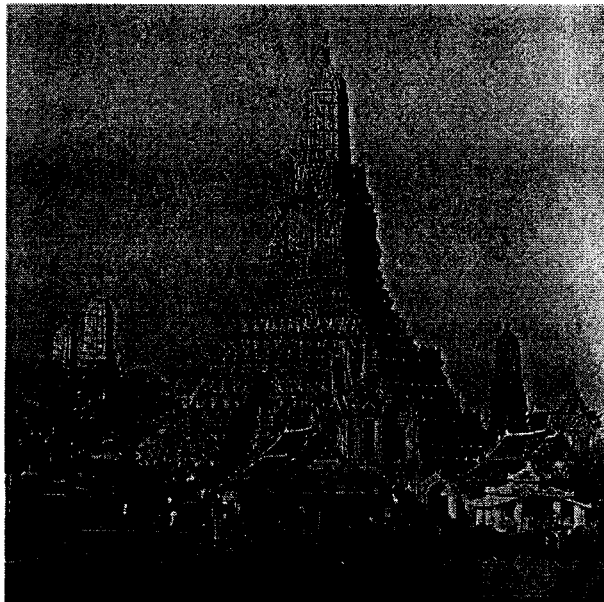
4.2 งานปฏิมากรรมแบบรัตนโกสินทร์ การสร้างพระพุทธรูปยังมีไม่มากนัก สมัยรัชกาลที่ 1

โปรดให้รวบรวมพระพุทธรูปสำริดแบบสุโขทัย แบบอยุธยาเข้ามาในกรุงเทพฯ ประดิษฐานเป็นพระประธานตามวัดที่สำคัญ สมัยรัชกาลที่ 2 โปรดให้สร้าง “พระพุทธรธรรมมิศรราช โลกชาติคัลก” พระประธานวัดอรุณราชวราราม พระประธานวัดราชโอรสและงานแกะสลักบานประตูพระวิหารวัดสุทัศนเทพวราราม ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงคัดเลือกพุทธรูปยิปถปางต่าง ๆ ของพระพุทธรูปนับรวมกับแบบเดิมเป็น 40 ปาง และทรงสร้างพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ในหอราชกรมานุสรณ์และหอราชพงศานุสรณ์หลังอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม สมัยรัชกาลที่ 4 ทรงคิดแบบอย่างพระพุทธรูปขึ้นใหม่ ได้แก่ พระสัมพุทธพรรณี และพระนิรันตราย แต่ไม่เป็นที่นิยมนัก สมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศชาติรุ่งเรืองด้วยศิลปวิทยาการทุกสาขา หันไปนิยมพระพุทธรูปคันธารราชของอินเดีย ขณะเดียวกันก็ให้จำลองแบบพระพุทธรูปที่งดงามที่สุดสมัยสุโขทัยคือ พระพุทธรชินราช จังหวัดพิษณุโลก มาเป็นประธานที่พระอุโบสถ วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ และสมัยรัชกาลที่ 6 มีศิลปินชาวอิตาลีในชื่อไทยคือ นายศิลป์ พีระศรี ได้นำศิลปะสากลมาเผยแพร่ โดยเฉพาะงานประติมากรรมสมัยใหม่ประดับอนุสาวรีย์ ปฏิมากรรมได้รับอิทธิพลตะวันตก เช่นพระพุทธรูปปางลีลาต้นแบบพระประธานพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม นับว่าเป็นแบบพิเศษในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 2.18 พระศรีศากยทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑล

4.3 งานสถาปัตยกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลายรูปแบบ เช่น อิทธิพลอยุธยาได้แก่ การสร้างพระปรางค์ทรงสูงชะลูด งดงามกว่าแบบสมัยอื่น ยอดพระปรางค์เป็นแบบยอดคิصرวัชระ โดยเฉพาะพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 2 พระปรางค์ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดราชบูรณะและวัดจักรวรรค์ราชาวาส ส่วนสถาปัตยกรรมที่รับอิทธิพลสุโขทัย ซึ่งรัชกาลที่ 4 โปรดให้ถ่ายแบบมาจากแบบสุโขทัย เช่น พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ เจดีย์ภูเขาทอง เจดีย์ราชบพิธ เจดีย์วัดโสมนัส เจดีย์วัดบวรนิเวศ เป็นต้น ด้านสถาปัตยกรรมอิทธิพลจีน ได้แก่ สถาปัตยกรรมเจดีย์และโบสถ์วิหารที่ใช้กระเบื้องเคลือบตกแต่ง ศาลาและโบสถ์วิหารที่มีลักษณะแบบกังฉิน ได้แก่ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศ วัดเทพธิดาราม วัดกัลยาณมิตร พระที่นั่งเวหาศจำรูญบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น สถาปัตยกรรมอิทธิพลแบบตะวันตก เป็นแบบผสมผสานของไทยปะปน มิได้เลียนแบบตะวันตกโดยตรง เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระที่นั่งปฐมพิมาน พระราชวังบนยอดเขามไหศวรรค์ เขาวัง จังหวัดเพชรบุรี และสถาปัตยกรรมแบบรัตนโกสินทร์แท้ ได้แก่ ชุมประตู่วัดเชตุพน ชุมประตู่มณฑป วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปราสาทเทพบิดร เป็นต้น

ภาพที่ 2.19 วัดอรุณราชวราราม

โดยสรุป ทักษะศิลปะสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยแบ่งได้ 4 สมัย คือ ทักษะศิลปะสมัยเชียงแสน ทักษะศิลปะสมัยสุโขทัย ทักษะศิลปะสมัยอยุธยา และทักษะศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิริศเกล
 กรมศิลปากร (2544) ๕๐ ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2545) ๕๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไสยาสน์ กรุงเทพมหานคร อรุณลาดพร้าว
 นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร
 อัมรินทร์พรินตัง
 มัช ตะดิยะ (2547) สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา
 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

แบบประเมินชิ้นงาน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับครูใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญ ประสบการณ์และ
 หลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ

2. ครูประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ประเภทของงาน

1.1 ระบุลักษณะของงานได้ถูกต้อง	2	คะแนน
1.2 ระบุลักษณะของงานได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

2. การรับอิทธิพล

2.1 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ถูกต้อง	2	คะแนน
2.2 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

3. แหล่งที่ค้นพบ

3.1 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ถูกต้อง	2	คะแนน
3.2 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

4. แหล่งที่ตั้ง

4.1 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ถูกต้อง	2	คะแนน
4.2 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

5. วัสดุ(ชนิด)

5.1 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
5.2 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

แบบประเมินผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ชื่อกลุ่ม	เกณฑ์การประเมิน	ยุคก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย																		รวมคะแนนทั้งหมด
		ทวารวดี					รวม	ศรีวิชัย					รวม	ลพบุรี					รวม	
		ประเภท	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)		ลักษณะงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)		ลักษณะงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)		
1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	10	1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	10	1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	1 - 2	10	30		
กลุ่มที่ 1																				
กลุ่มที่ 2																				
กลุ่มที่ 3																				
กลุ่มที่ 4																				
กลุ่มที่ 5																				
กลุ่มที่ 6																				

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ดี

21 - 30

พอใช้

11 - 20

ปรับปรุง

1 - 10

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับครูใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญ ประสบการณ์ และหลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
2. ครูจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ประเภทของงาน

1.1 ระบุลักษณะของงานได้ถูกต้อง	2	คะแนน
1.2 ระบุลักษณะของงานได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

2. การรับอิทธิพล

2.1 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ถูกต้อง	2	คะแนน
2.2 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

3. แหล่งที่ค้นพบ

3.1 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ถูกต้อง	2	คะแนน
3.2 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

4. แหล่งที่ตั้ง

4.1 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ถูกต้อง	2	คะแนน
4.2 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

5. วัสดุ(ชนิด)

5.1 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
5.2 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

แบบประเมินผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ชื่อกลุ่ม	เกณฑ์ การ ประเมิน	ยุคประวัติศาสตร์ชาติไทย																			
		เชียงใหม่					สุโขทัย					อยุธยา					รัตนโกสินทร์				
		ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัตถุ(ชนิด)	รวม	ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัตถุ(ชนิด)	รวม	ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัตถุ(ชนิด)	รวม		
		1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	
กลุ่มที่ 1																					
กลุ่มที่ 2																					
กลุ่มที่ 3																					
กลุ่มที่ 4																					
กลุ่มที่ 5																					
กลุ่มที่ 6																					

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ดี

21 - 30

พอใช้

11 - 20

ปรับปรุง

1 - 10

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ และเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3 สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของ สมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น ของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
3.3 สมาชิกไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาาร่วมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้ปัญหาก็เฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิกไม่สนใจที่จะแก้ปัญหที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุณำมาพัฒนาให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุแต่ไม่นำมาพัฒนา	2	คะแนน
5.3 สมาชิกไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุและ ไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสงค์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	15	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

หน่วยประสบการณ์ที่ 5
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
5. การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน	5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต้ำ

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 3 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง จุด เส้นและสี 2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง ลักษณะพื้นผิวและค่าน้ำหนัก 2.5 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง รูปร่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง 2.6 เขียนสรุปสาระสำคัญ
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัด องค์ประกอบศิลป์	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัด องค์ประกอบศิลป์	2.4 วิเคราะห์หลักการจัด องค์ประกอบด้านความเป็น เอกภาพและการเน้นให้เกิด จุดเด่น 2.5 เขียนสรุปสาระสำคัญ
	3. นำเสนอผลงาน	3.1 รายงานผล / อภิปราย 3.2 นำผลงานที่วิเคราะห์ไป จัดแสดงที่มุมแสดงผลงาน

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสพการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสพการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสพการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม	1.1 จัดหากระดาษสีขนาด 4"x6" 1 แผ่น 1.2 จัดหากระดาษรองวาดเขียน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหาไม้บรรทัด 1.6 จัดหากระดาษ A4 1.7 จัดหาปากกาเคมี 1.8 จัดหาดินน้ำมันคละสี
	2. ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรม	2.1 ตั้งชื่องาน 2.2 เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ 2.3 กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในภาพเขียน 2.4 ร่างแบบ / ออกแบบ
	3. จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	3.1 เขียนโครงร่างบนกระดาษ 3.2 ดัดดินน้ำมันบนกระดาษ 3.3 ไล่น้ำมันกลสีดินน้ำมัน 3.4 ตกแต่งพื้นผิว

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต่ำ	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต่ำ	1.1 จัดหาดินน้ำมัน 1.2 จัดหาแผ่นกระดาน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหาเครื่องมือปั้นดิน
	2. ออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต่ำ	2.1 ตั้งชื่องาน 2.2 เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ 2.3 กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในงานประติมากรรมปูนต่ำ 2.4 ร่างแบบ 2.5 กำหนดระยะของรูป
	3. จัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต่ำ	3.1 วาดโครงร่างลงแผ่นกระดานไม้อัด 3.2 ขึ้นรูปด้วยดินน้ำมัน 3.3 ส่วนที่เป็นร่องลึกให้แกะออก 3.4 ส่วนที่นูนให้เสริมด้วยดินน้ำมัน
	4. เสนอผลงาน	4.1 รายงานผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.4 สรุป 4.5 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่

5

การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

ประสบการณ์รอง

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ

5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัด
องค์ประกอบศิลป์

5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบและหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินและ การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ต้องเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ จอภาพ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายจากชมรมให้มาจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์แก่นักเรียน

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 5.1 และประสบการณ์หลักที่ 5.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ประเมินเหตุการณ์เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอน การเผชิญประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์และประเมินผลงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมผลงานและมุมวัสดุอุปกรณ์ เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง

สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ ปากกา สมุดบันทึก กระดานรองวาดเขียน กระดาษ 100 ปอนด์ สีชอล์กเทียน ดินน้ำมัน และเครื่องปั้นดินเผา

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักออกแบบอิสระ ได้รับเชิญจากสถานศึกษาให้มาเป็นวิทยากรพิเศษ ในรายวิชา ทัศนศิลป์ เพื่อเสริมความรู้และทักษะเรื่ององค์ประกอบศิลป์แก่นักเรียน

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระเรื่ององค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ การประเมินผลงานทัศนศิลป์ และการดำเนินการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำ

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ คู่มือเผชิญประสบการณ์

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงาน และการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญในประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน ประกอบด้วย ศึกษาประมวลสาระเรื่อง การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์ การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ด้วยการวิพากษ์และการประเมิน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การออกแบบ เพื่อดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและประติมากรรมนูนต่ำ

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน ว่าได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพื่อปฏิบัติการวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ และประเมินผลงานทัศนศิลป์ไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ว่าได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการออกแบบและจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียนและประติมากรรมนูนต่ำไว้เรียบร้อยแล้ว พบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินและการดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 5.1 และประสบการณ์หลักที่ 5.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	2. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมวัสดุอุปกรณ์
	5. มุมผลงาน

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. หลังจากปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ ผลงานการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำ แบบประเมินผลงานด้านทัศนศิลป์
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ” แล้ว นักเรียนสามารถวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถประเมินผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน แล้วสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินที่ห้องเรียนและมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหา ปากกา สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ สิ่งจัดเตรียม ไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายจากชมรมให้มาจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณ์แบบกลุ่ม ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (2) ดำเนินการวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ และ (3) เสนอผลงานทางทัศนศิลป์

รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ที่ 5.1 เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากผลงาน

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบทัศนศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบทัศนศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL		- ห้องเรียน - นุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		- บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์ กลุ่มละ 3 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบ ของทัศนศิลป์ เรื่อง จุด เส้น และสี	PDL PDL PDL		- ห้องเรียน - นุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		- สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์	2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง ลักษณะของพื้นผิว และค่าน้ำหนัก 2.5 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และพื้นที่ว่าง 2.6 เขียนสรุปสาระสำคัญ	PDL PDL SDL		-ห้องเรียน -มูลนิธิ -มูลนิธิ	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญ -ประสบการณ์		- สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวลสาระเรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบของทัศนศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ	TDL/PDL PDL		-ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.2 การวิเคราะห์ ผลงานทัศนศิลป์ ด้านการจัดการ องค์ประกอบ		2.4 วิเคราะห์ หลักการ องค์ประกอบด้าน ความเป็นเอกภาพ และการเน้นให้เกิด จุดเด่น	PDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-จากการ ปฏิบัติงานกลุ่ม
		2.5 เขียนสรุปสาระสำคัญ จุดเด่น	SDL					
	3. นำเสนองาน	3.1 นำผลงานที่วิเคราะห์ ไปจัดแสดงที่ มุมแสดงผลงาน 3.2 สรุปงานที่ทำ	TDL/PDL TDL/PDL		-ห้องเรียน			-จากการนำ เสนอผลงาน

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL 30 ,PDL 5,TDL 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ		- ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	- มัลติมีเดียสำหรับ ปฐมนิเทศ	- ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบ 3.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญประสบการณ์ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์ -มุมวิชาการ	130
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่

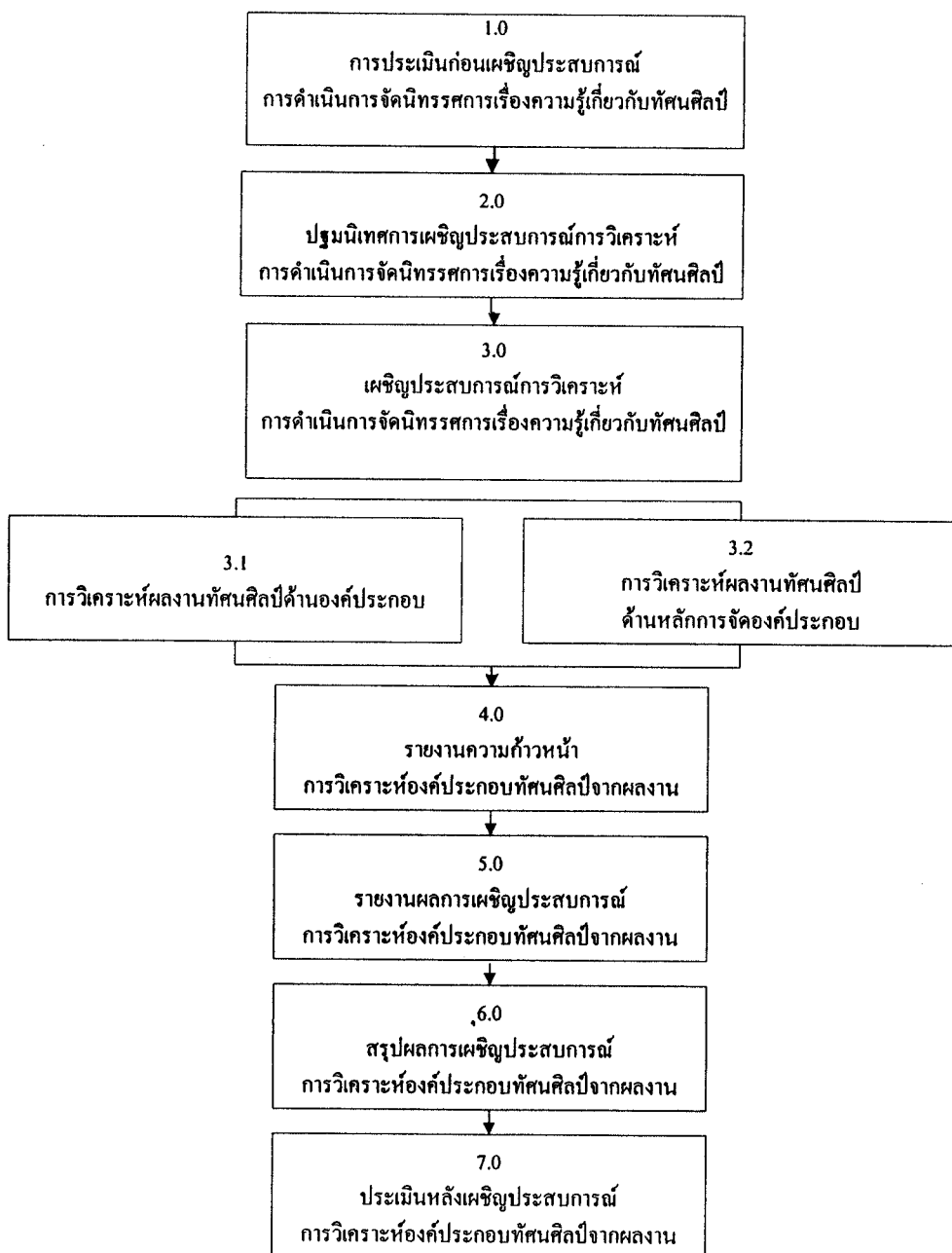
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 – 5.1.2

เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณ์หลักที่	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน	

ระเภทสื่อ : มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศเรื่อง “ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2 แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2 บริบท/สถานการณ์ การกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียน งานประติมากรรมปูนต้ำได้ บริบท ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และมุมสื่อ สถานการณ์ นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมที่ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ นักเรียนจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้าน องค์ประกอบศิลป์และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมปูนต้ำ นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระมัลติมีเดียปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมินจากแบบทดสอบก่อนและ หลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุม พฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมนิเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย ผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน

กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโตชอป โปรแกรมเนโรมีเดีย

3. ขั้นดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายพร้อมทั้งกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดีย ความชัดเจนของอักษร ขนาดของตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้องของภาพ และเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง สีลาของเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
ประเด็นหลักที่ 5.1	การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง องค์ประกอบศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบศิลป์แต่ละองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้องสรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

สรุปเนื้อหา

องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้และพัฒนาเชิงความรู้ฝึก ประกอบด้วย จุด เส้น สี ค่าน้ำหนัก รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดองค์ประกอบได้ครอบคลุม คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 2* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 นิตราชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทย์พัฒน์
 สุชาติ เถาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ทักษะศิลป์ มัธยมศึกษา 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
 สมาคมศิษย์เก่าศิลปะศึกษา-ช่างศิลป์. *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องใน
 โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ
 (3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษาเรียนรู้ในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ
องค์ประกอบศิลป์
- 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม
เกณฑ์และเงื่อนไข
- 1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ในประเทศไทย มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ขั้นเตรียมการ

- 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์
- 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาวติดสันหนังสือ ลวดเย็บ
กระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ หมึกสำหรับเครื่องพิมพ์
- 2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด โปรแกรมโฟโตชอป

3. ขั้นดำเนินการ

- 3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแบบภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง
- 3.2 เขียนแผนการสอนประจำหน่วย ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์
เชิงพฤติกรรม
- 3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ
- 3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ
- 3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้
- 3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นตอนประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณ์หลักที่	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ ☐ มีอยู่แล้ว ☒ ต้องผลิตใหม่

เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบศิลป์แต่ละองค์ประกอบและสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มี 3 หลักการคือ (1) หลักความสมดุล (2) หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) หลักของการเป็นเอกภาพ

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 2* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทย์พัฒน์

สุชาติ เกาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*

ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

สมาคมศิษย์เก่าศิลปะศึกษา-ช่างศิลป์(2542) . *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม เสนอแนะ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ขั้นเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ขั้นดำเนินการ

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล CD

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพ สีและการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ 1,000 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ และกล้องดิจิทัล

แผนเผชิญประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณ์หลักที่ 5.2	การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบผลงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบผลงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการจัดองค์ประกอบทัศนศิลป์ แล้วสามารถจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินที่ห้องเรียนและมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหา ปากกา สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ขางลบ สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรม ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณ์แบบกลุ่ม นักเรียนต้องปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ (1) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ (2) ออกแบบองค์ประกอบศิลป์ (3) จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน (4) จัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ และ (5) เสนอผลงานทางทัศนศิลป์

รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ที่ 5.2 เรื่อง การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1.1 จัดหากระดาษสี ขนาด 4"x6" จำนวน 1 แผ่น 1.2 จัดหากระดาษรองวาดเขียน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหากระดาษ A4 1.6 จัดหาปากกาเคมี 1.7 จัดหาดินน้ำมัน คละสี	SDL/PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	2.1 ตั้งชื่องาน	PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
		2.2 เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ	PDL					
		2.3 กำหนดตำแหน่งเนื้อหาภาพเขียน	PDL					
		2.4 ร่างแบบ/ออกแบบ	PDL					
	3. จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	3.1 เขียนโครงร่างบนกระดาษ	PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
		3.2 ตัดดินน้ำมันบนกระดาษ	PDL					
		3.3 ไล่น้ำมันกลีดินน้ำมัน	PDL					
		3.4 ตกแต่งพื้นผิว	PDL					

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.2.2 การจัดองค์ประกอบใน ประติมากรรม หุ่นต่ำ	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดองค์ประกอบ ในงานประติมากรรม หุ่นต่ำ	1.1 จัดหาดินน้ำมัน	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
		1.2 จัดหากระดาษ รองวาดเขียน	PDL					
		1.3 จัดหาดินสอ	PDL					
		1.4 จัดหายางลบ	PDL					
		1.5 จัดหาเครื่องมือ ปั้นดิน	PDL					
	2. ออกแบบองค์ประกอบ ในงานประติมากรรม หุ่นต่ำ	2.1 ตั้งชื่องาน	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
		2.2 เลือกหลักการจัด องค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์ 1 แบบ	PDL					
		2.3 กำหนดตำแหน่งใน เนื้อหางาน ประติมากรรมหุ่นต่ำ	PDL					
		2.4 ร่างแบบ/ออกแบบ	PDL					
		2.5 กำหนดระยะของรูป	PDL					

ประเภทการณ	การกจิ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	3. การจัดองค์ประกอบ ในงานประดิษ กรรมนูนต่ำ	3.1 วาดโครงร่างลง แผ่นกระดานไม้ัด 3.2 ขึ้นรูปด้วยดินน้ำมัน 3.3 ส่วนที่เป็นร่องลึกให้ แะออก 3.4 ส่วนที่นูนให้เสริมด้วย ดินน้ำมัน	PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเหรียญ ประสมการณ		-สังเกต พฤติกรรม
	4. เสนอผลงาน	4.1 รายงานผลงาน 4.2 สรุป 4.3 ทำแบบฝึกหัด	PDL TDL SDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	- คู่มือเหรียญ ประสมการณ		-ผลงาน -แบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL 30 ,PDL 5, TDL 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ			-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ 3.2 จัดองค์ประกอบงานจิตรกรรม ภาพเขียน 3.3 จัดองค์ประกอบงาน ประติมากรรมนูนต่ำ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์ -มุมวิชาการ	135
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	- ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่

5

การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่

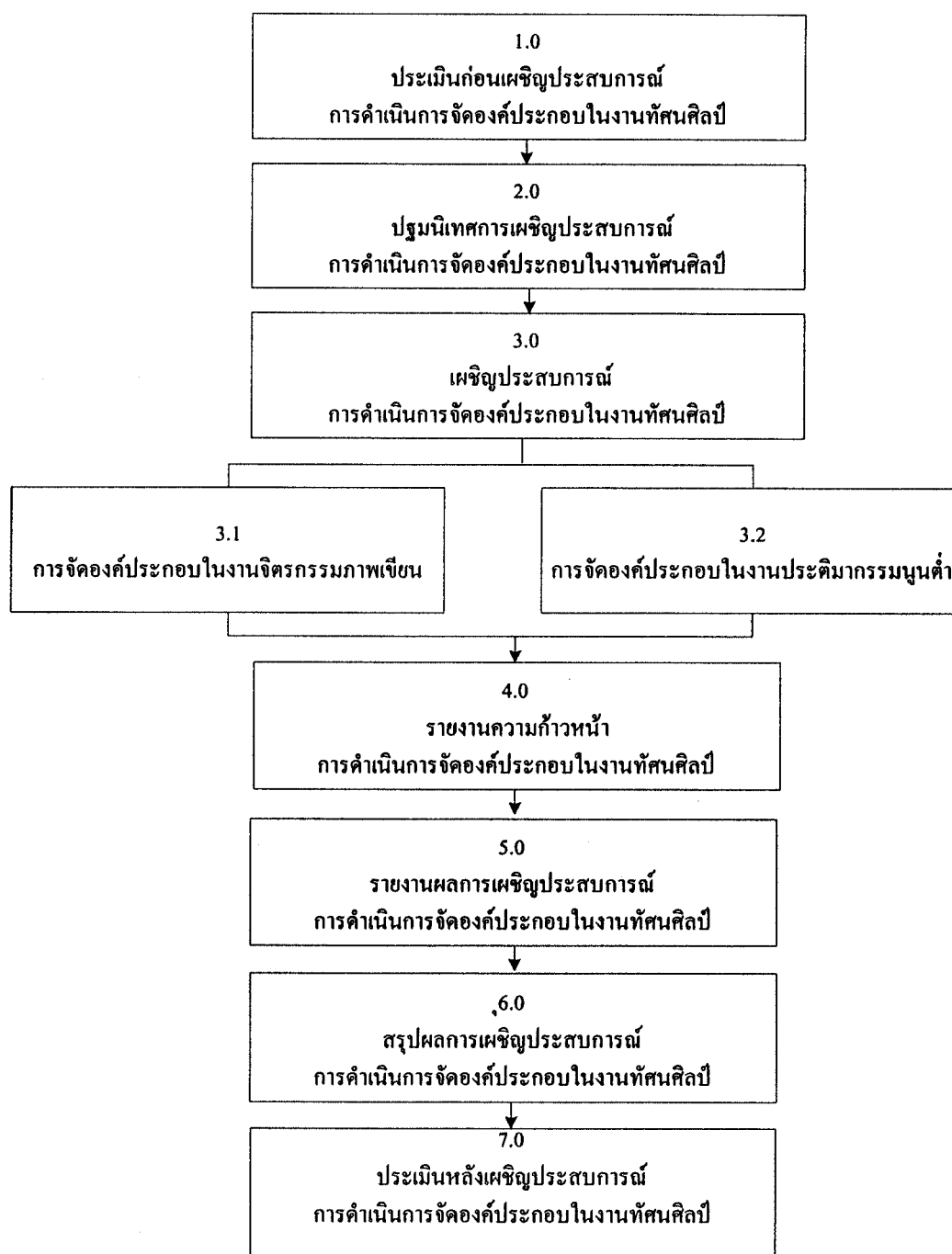
5.2

การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่

5.2.1 – 5.2.2

เวลา 3 ชั่วโมง

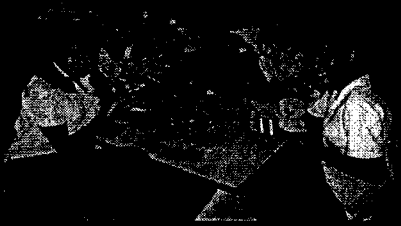

ชุดประสบการณ์หน่วยที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

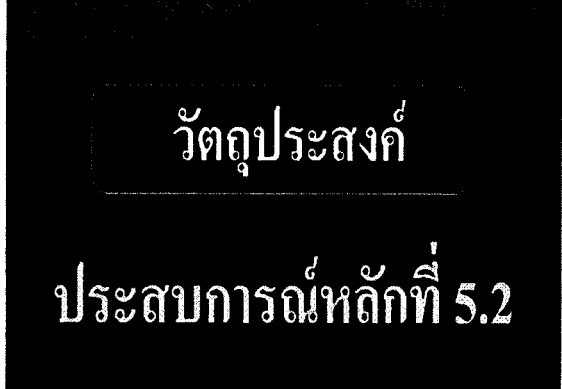
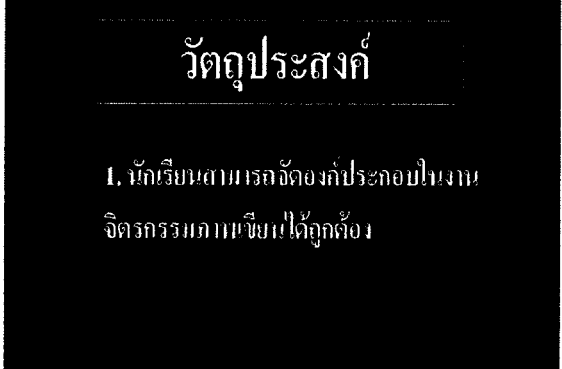
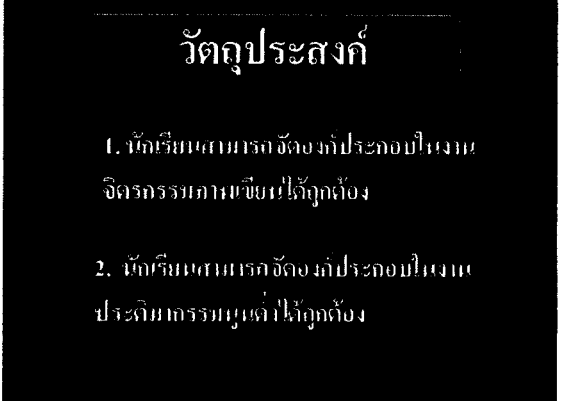
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ	FI...ดนตรีประจำรายการ
2	หน่วยประสบการณ์ที่ 5 เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	FO... ↓
3	หน่วยประสบการณ์ที่ 5 	บรรยาย... ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 มี คำแนะนำนักเรียนในการเผชิญ ประสบการณ์ ดังนี้
4	ประสบการณ์ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ จากผลงาน	ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลัก คือ ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จาก ผลงานด้วยการประเมิน

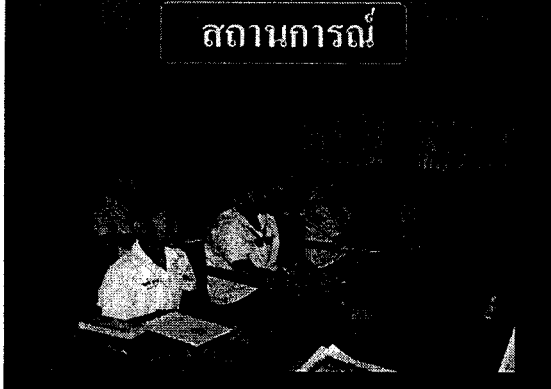
ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	ประสบการณ์ 5.1 การวิเคราะห์ห้องที่ประกอบให้ผลิตปี จากผลงาน ประสบการณ์ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบ งานให้ผลิตปี	และประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงาน ให้ผลิตปี
6	ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องที่ประกอบผลิตปี จากผลงาน	จากประสบการณ์หลักที่ 5.1
7	ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องที่ประกอบผลิตปี จากผลงาน ประสบการณ์รอง	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
8	ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องที่ประกอบผลิตปี จากผลงาน ประสบการณ์รอง 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงาน ที่ผลิตปีให้ประกอบ	ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานที่ผลิตปีด้าน องค์ประกอบ

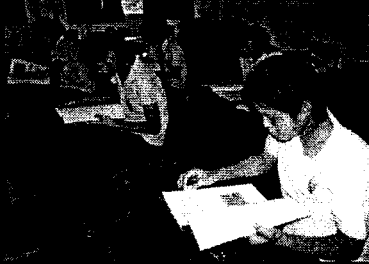
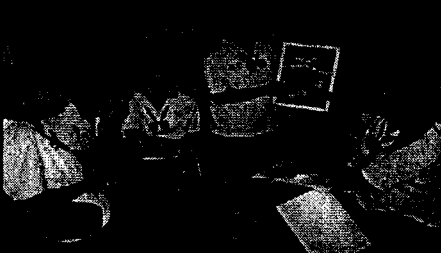
ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ จากผลงาน ประสบการณ์เรื่อง 5.1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ ตามลักษณะศิลปะประกอบ 5.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ ตามลักษณะศิลปะประกอบ	และประสบการณ์เรื่องที่ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการ จัดองค์ประกอบ
10	ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบ งานทัศนศิลป์	ประสบการณ์หลักที่ 5.2
11	ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ประสบการณ์เรื่อง	แบ่งเป็นประสบการณ์เรื่อง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
12	ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ประสบการณ์เรื่อง 5.2.1 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	ประสบการณ์หลักที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม ภาพเขียน

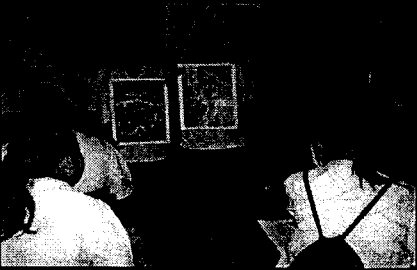
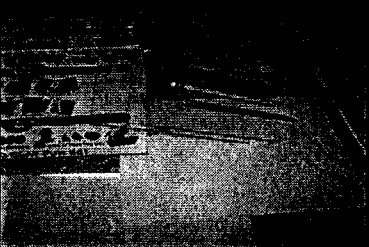
ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ประสบการณ์รอง 5.2.1 การจัดองค์ประกอบภายนอก จิตรกรรมตามผนัง 5.2.2 การจัดองค์ประกอบภายนอก ประติมากรรมกลางแจ้ง	และประสบการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรม นูนต่ำ
14	วัตถุประสงค์ ประสบการณ์หลักที่ 5.1	วัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 5.1 มีดังนี้
15	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง	1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง
16	วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง	2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ ถูกต้อง

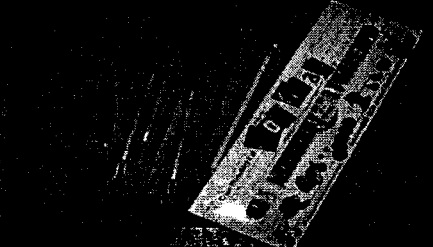
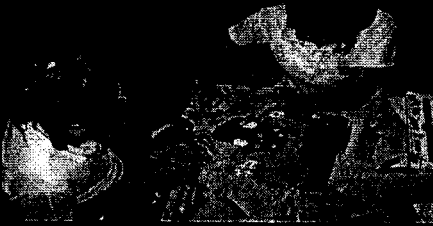
ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	 วัตถุประสงค์ ประสบการณ์หลักที่ 5.2	และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 5.2 มีดังนี้
18	 วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง	1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง
19	 วัตถุประสงค์ 1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนปั้นได้ถูกต้อง	2. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนปั้นได้ถูกต้อง
20	 บริบท และ สถานการณ์	บริบทและสถานการณ์

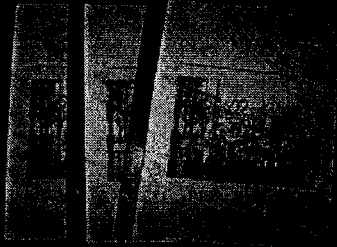
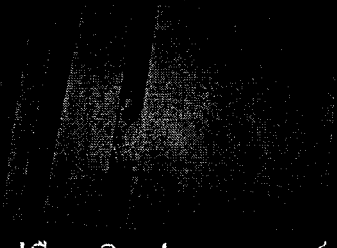
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	บริบท ห้องเรียน	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
22	บริบท ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
23	บริบท มุมวิชาการ	มุมวิชาการ
24	บริบท มุมสื่ออุปกรณ์	มุมสื่ออุปกรณ์

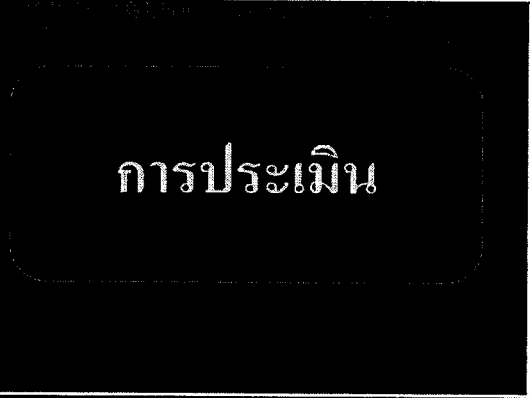
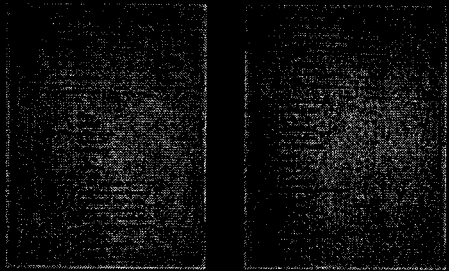
ลำดับ	ภาพ	เสียง
25		สถานการณ์ นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรม ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน
26		นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้
27		ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่
28		ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของกิจกรรมใหญ่ ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือเผชิญประสบการณ์ ดังนี้

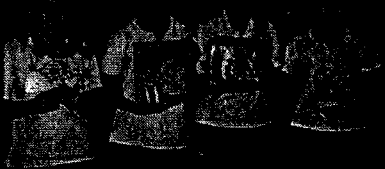
ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง - องค์ประกอบของทัศนศิลป์ - หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
30	ภารกิจ/งาน ศึกษาประมวลสาระ	และการดำเนินการจัดการองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
31	ภารกิจ/งาน วิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากผลงาน	หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้ว ให้นักเรียนดำเนินการ วิเคราะห์องค์ประกอบจากผลงาน
32	ภารกิจ/งาน วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ	วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	ภารกิจ/งาน นำเสนอผลงาน	และนำเสนอผลงาน
34	ภารกิจ/งาน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียน	จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน
35	ภารกิจ/งาน ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน
36	ภารกิจ/งาน ตกแต่งผลงานจิตรกรรม	และสามารถตกแต่งองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ดังนี้

ดับ	ภาพ	เสียง
37	ภารกิจ/งาน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบงานประติมากรรมหุ่นต่ำ	จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัด องค์ประกอบในงานประติมากรรม หุ่นต่ำ
38	ภารกิจ/งาน ออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมหุ่นต่ำ	ออกแบบองค์ประกอบในงาน ประติมากรรมหุ่นต่ำ
39	ภารกิจ/งาน ตกแต่งผลงานประติมากรรม	และสามารถตกแต่งองค์ประกอบในงาน ประติมากรรมหุ่นต่ำได้
40	 สื่อ	สื่อที่ใช้ ได้แก่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	สื่อ ประมวลสาระ	ประมวลสาระ
42	สื่อ มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย	มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย
43	สื่อ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
44	สื่อ คู่มือเผชิญประสบการณ์	และคู่มือเผชิญประสบการณ์

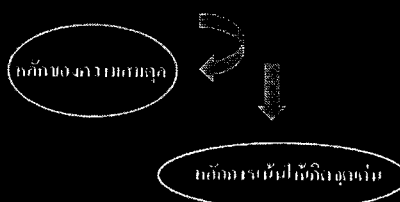
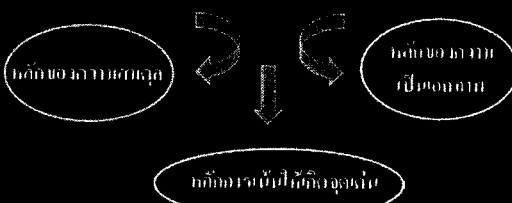
ลำดับ	ภาพ	เสียง
45		การประเมิน
46	 แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ
47	 การปฏิบัติงานกลุ่ม	จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ความร่วมมือในการทำงาน
48	 การปฏิบัติงานกลุ่ม	ความรับผิดชอบการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาร่วมมือ

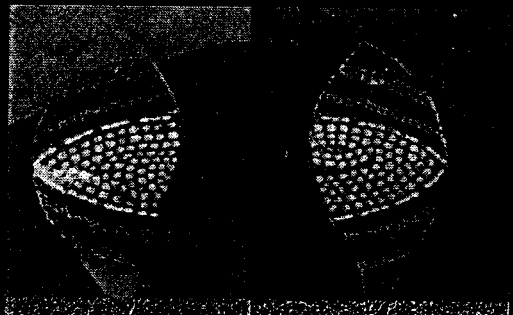
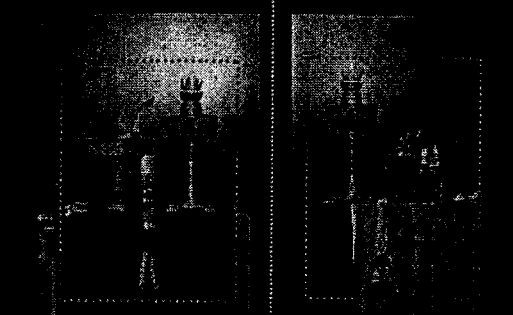
ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	การประเมิน งานชิ้นที่ 1 การประเมิน	ประเมินจากชิ้นงานได้แก่ ผลงานการจัดองค์ประกอบด้านทัศนศิลป์
50	 งานชิ้นที่ 2	ต่อไปนี้นำให้นักเรียนเข้าสู่อการเผชิญประสบการณ์ได้แล้วค่ะ
51	ผลิตโดย ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์	ดนตรีประจำรายการ FO

บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

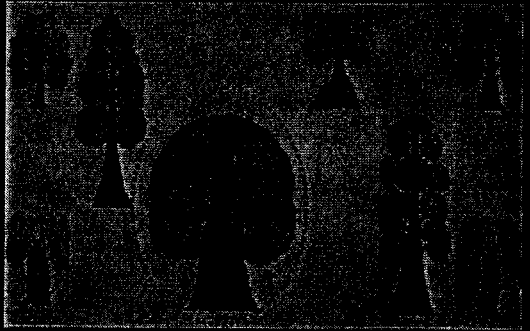
ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย ประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	FI...ดนตรีประจำรายการ
2		 FO...
3	เรื่อง การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์	บรรยาย... หลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์สามารถจำแนกได้ 3 หลักการ
4	หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักของภาพสมดุล 	1. หลักของความสมดุล

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 	2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น
6	หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 	และ 3. หลักของการเน้นเอกภาพ
7	หลักของความสมดุล	หลักของความสมดุล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
8	หลักของความสมดุล 	ลักษณะแรก คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	หลักของความสมดุล สมดุลแบบซ้ายขวา เหมือนกัน สมดุลแบบซ้ายขวา ไม่เหมือนกัน	และลักษณะที่สอง คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน
10		ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกันเป็นความสมดุลที่ซ้ายขวามีน้ำหนักของจุดกึ่งกลางทางความรู้สึกเท่าเทียมกัน
11		ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันเป็นลักษณะความสมดุลของความรู้สึกด้านซ้ายกับด้านขวาจากจุดกึ่งกลางมีความเท่าเทียมกัน แม้รูปแบบแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกัน
12	หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น	หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่นสามารถแบ่งได้ 3 วิธีการ

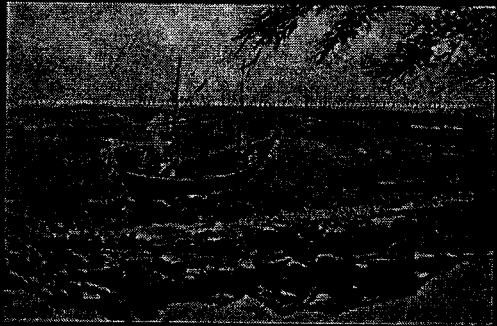
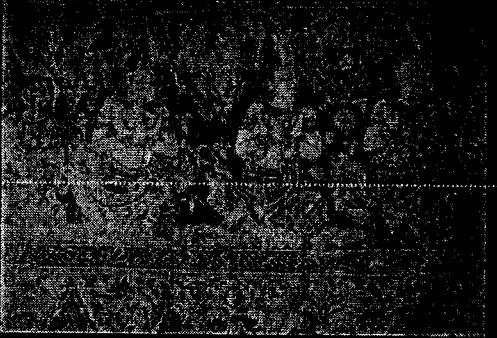
ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น 	วิธีการแรกคือ การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
14	หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น 	วิธีการที่สอง คือ การเน้นด้วยขนาด
15	หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น 	และวิธีการที่สาม คือ การเน้นด้วยกรอบ
16	การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง	การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง มีวิธีการดังภาพต่อไปนี้

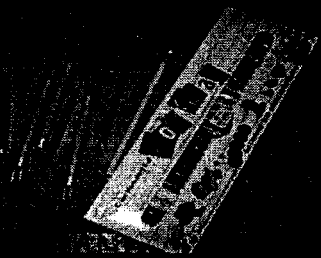
ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	 เน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก	เน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
18	 เน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว	เน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว
19	 เน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง-รูปทรง	เน้นด้วยการตัดกันของรูปร่างรูปทรง
20	การเน้นด้วยขนาด	การเน้นด้วยขนาด มีวิธีการเน้นดังภาพต่อไปนี้

ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	 เน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง	คือ เน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง
22	 การเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม	และการเน้นที่ขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม
23	การเน้นด้วยกรอบ	ส่วนการเน้นด้วยกรอบมีวิธีการเน้น ดังภาพต่อไปนี้
24	 เน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ	คือ เน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ

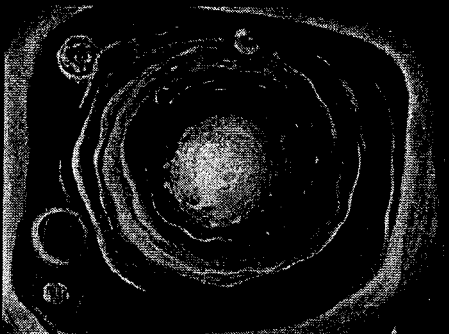
ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 เน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ	และเน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ
26	หลักของความเป็นเอกภาพ	หลักของภาพเป็นเอกภาพ คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่เกิดจากการเชื่อมประสานสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันซึ่งสามารถสร้างเป็นเอกภาพในงานทัศนศิลป์ด้วยวิธีการ 2 ลักษณะคือ
27	หลักของความเป็นเอกภาพ ↓ เอกภาพ แบบหยุดนิ่ง	1. เอกภาพแบบหยุดนิ่ง
28	หลักของความเป็นเอกภาพ ↓ ↓ เอกภาพ เอกภาพ แบบหยุดนิ่ง แบบเคลื่อนไหว	และ 2. เอกภาพแบบเคลื่อนไหว

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	 เอกภาพแบบหยุดนิ่ง	เอกภาพแบบหยุดนิ่งเป็นการใช้รูปร่าง รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดลักษณะ อันหนัก แน่น
30	 เอกภาพแบบเคลื่อนไหว	เอกภาพแบบเคลื่อนไหวเป็นการใช้รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติ ทำให้เกิดลักษณะ เคลื่อนไหวสนุกสนาน
31	 การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์	ในเรื่องการจัดองค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์ จัดได้ 7 รูปแบบได้แก่
32	 การจัดภาพแนวนอน	การจัดภาพแนวนอนมักใช้จัดภาพที่มี รูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวนอน เช่น

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	 การจัดภาพแนวนอน	ภาพทิวทัศน์ทะเล
34		ภาพทิวทัศน์นุ่ม จิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์วิหาร
35	ภารกิจ/งาน ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	การจัดภาพแนวตั้ง มักใช้จัดภาพที่มีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวตั้ง ประกอบด้วย เส้นตั้งฉากที่ให้ความรู้สึกมั่นคงแข็งแรง เช่น
36	ภารกิจ/งาน ตกแต่งผลงานจิตรกรรม	ภาพอาคารทรงสูงในตัวเมือง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	ภารกิจ/งาน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบงานประติมากรรมหุ่นตัว	หรือภาพบุคคลครึ่งตัว
38	 การจัดภาพ ลักษณะนำสายตา	การจัดภาพลักษณะนำสายตาเป็นลักษณะ การจัดภาพที่มีระยะ
39	 การจัดภาพลักษณะนำสายตา	และมีจุดนำสายตาผู้ดูไปสู่จุดสนใจของภาพ
40	 การจัดภาพลักษณะนำสายตา	ซึ่งมีลักษณะดังภาพนี้

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41		การจัดภาพลักษณะซ้ำ คือ การนำรูปทรงหรือองค์ประกอบพื้นฐานมาจัดซ้ำๆ เป็นจังหวะ ด้วยวิธีการดังนี้
42		คือด้วยการสลับกัน
43		หรือลดหลั่นกัน
44		การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม มีเนื้อหาของภาพบรรจุอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยม

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม	เช่น ภาพเขียนลายไทย
46	 การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม	หรือรูปทรงประติมากรรมที่มีลักษณะดังกล่าว
47	การจัดภาพ ลักษณะวงกลม	การจัดภาพลักษณะเป็นวงกลม เป็นการจัดภาพที่ให้รูปทรงและเนื้อหาของภาพอยู่ในวงกลมหรือวงรีดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้ คือ
48	 การจัดภาพลักษณะวงกลม	ภาพในถ้ำห่มลึก

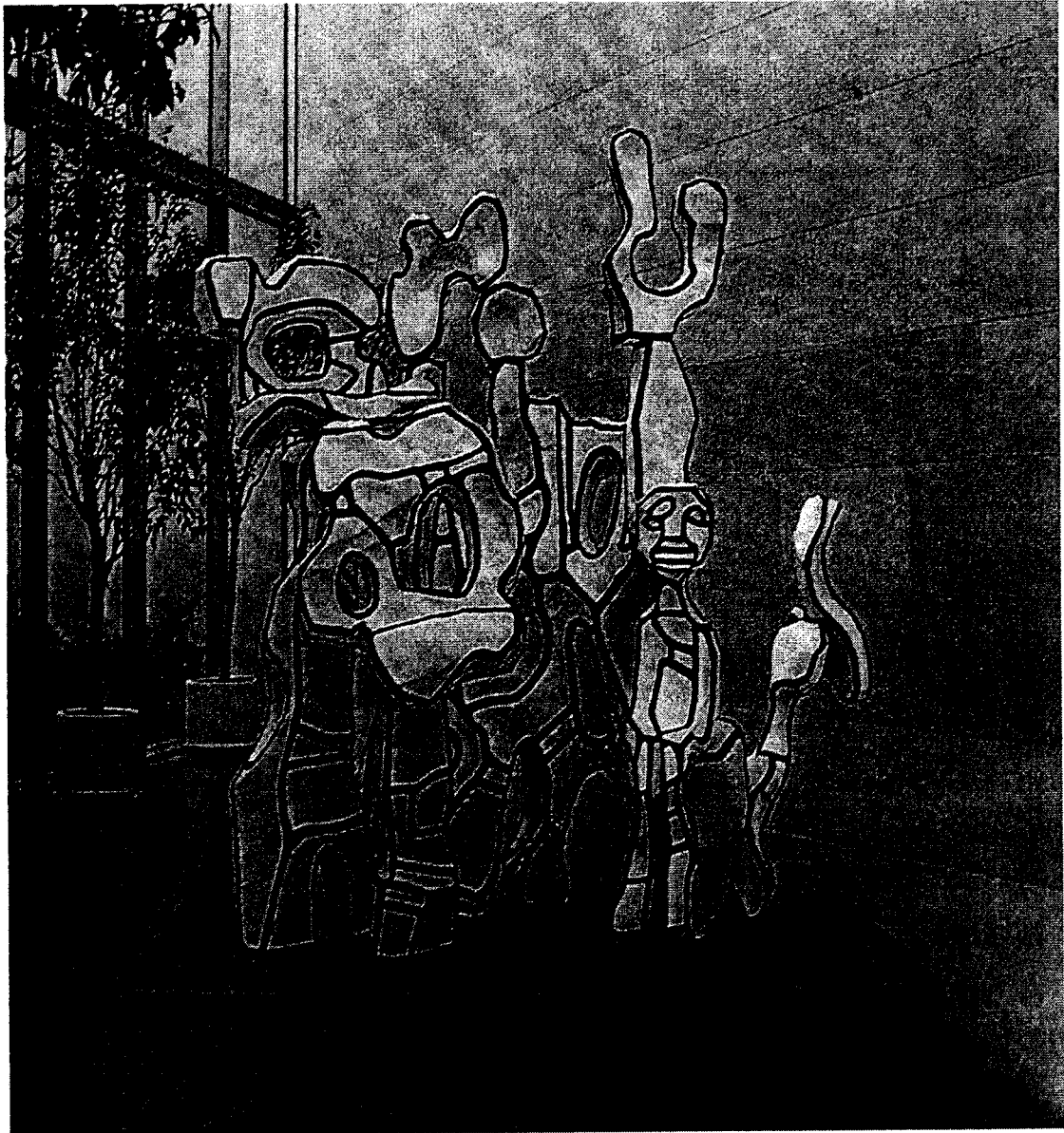
ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	 การจัดภาพลักษณะวงกลม	หรือภาพบุคคลเป็นวงกลม
50	การจัดภาพ ลักษณะกระจายเป็นรัศมี	การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี เป็นการจัดภาพ โดยให้รูปทรงต่างๆ กระจาย ออกจากจุดศูนย์กลางเกิดพลั้งเคลื่อนไหว ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้
51	 การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี	เช่น พลังอำนาจแห่งพระพุทธเจ้า
52	 การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี	หรือความเรื่อรอนแห่งปัญญาคงคอกบัวที่ หลุดพ้นน้ำ เป็นต้น เหล่านี้คือการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ นักเรียนควรศึกษาต่อไป

ลำดับ	ภาพ	เสียง
53		ดนตรีประจำรายการ FO

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 5 องค์ประกอบศิลป์

ผู้เขียน ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 5 ของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และ คำอธิบายรายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมองค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระเรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทยนี้จะประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญต่อไป

ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์	1
1. จุด	1
2. เส้น	1
3. สี	2
4. รูปร่าง-รูปทรง	6
5. ค่าน้ำหนัก	7
6. ลักษณะพื้นผิว	8
7. พื้นที่ว่าง	9
เรื่องที่ 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	11
1. หลักของความสมดุล	11
2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น	12
3. หลักของความเป็นเอกภาพ	16
เรื่องที่ 5.1.3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	18
1. การจัดภาพแนวนอน	18
2. การจัดภาพแนวตั้ง	19
3. การจัดภาพลักษณะนำสายตา	19
4. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม	20
5. การจัดภาพลักษณะซ้ำ	21
6. การจัดภาพลักษณะวงกลม	21
7. การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี	22
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอน ประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่ องค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำ หรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายใต้งานใจหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

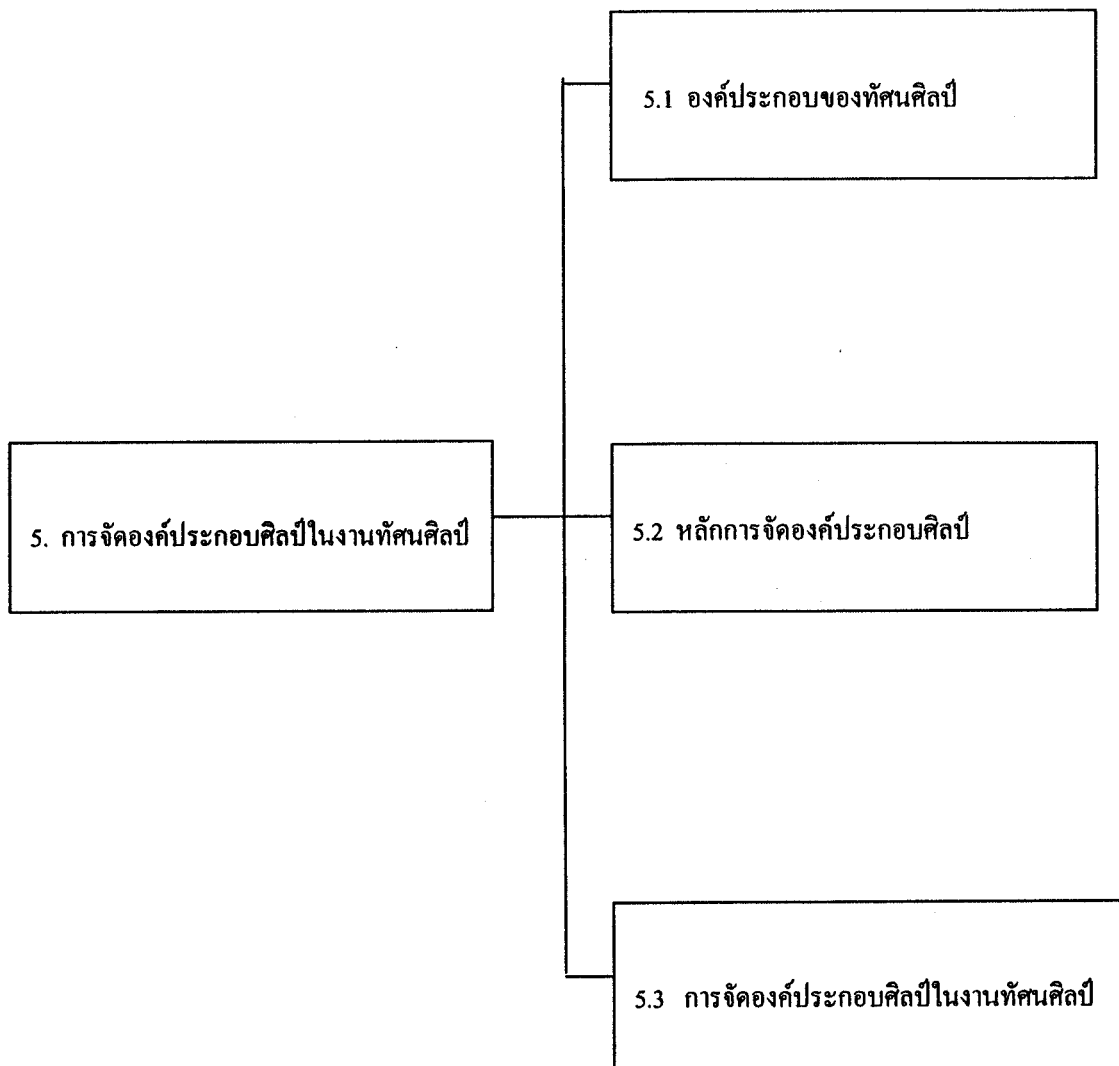
1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้ง จนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจริงโดยมีสื่อประกอบ คือ มัลติมีเดียประกอบประมวล สาระ เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 5

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียดในหัวเรื่องที่ 5.1.1 -5.1.3

หัวเรื่อง

- 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์
- 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
- 5.1.3 การดำเนินการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์

แนวคิด

1. องค์ประกอบของทัศนศิลป์มี 7 ลักษณะ คือ จุด เส้น สี รูปร่าง-รูปทรง ค่าน้ำหนัก ลักษณะพื้นผิว และ พื้นที่ว่าง
2. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มี 3 หลักการ คือ หลักของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และหลักของความเป็นเอกภาพ
3. การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดได้ 7 รูปแบบ คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกองค์ประกอบของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์

องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สามารถแบ่งได้ 7 องค์ประกอบ คือ (1) จุด (2) เส้น (3) สี (4) ค่าน้ำหนัก (5) รูปร่างรูปทรง (6) ลักษณะพื้นผิว (7) พื้นที่ว่าง

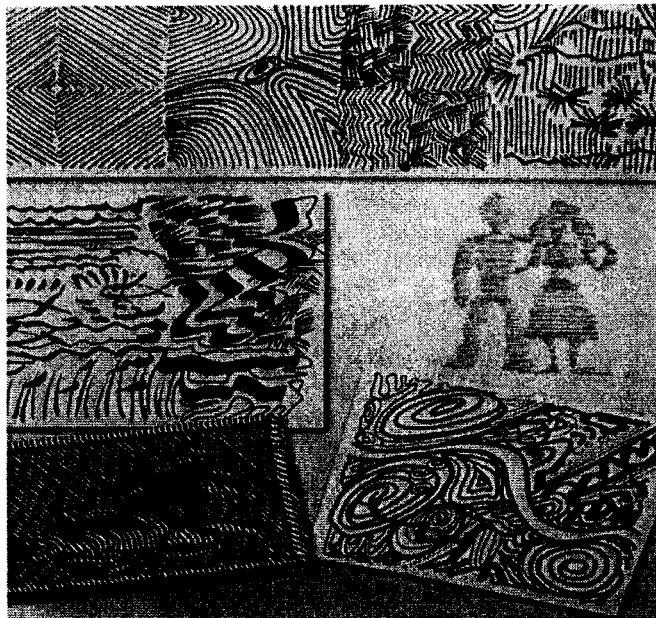
1. จุด จุดเป็นองค์ประกอบที่เล็กที่สุดในองค์ประกอบของทัศนศิลป์ ในทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว สามารถมองเห็นจุดกระจายอยู่ทั่วไป ภายใต้ลักษณะของรูปและพื้นต่างๆเช่นดวงดาวบนท้องฟ้า ดอกไม้ สิ่งของที่มองเห็นอยู่ไกลๆ จนมองเห็นเป็นจุด เมื่อจุดแต่ละจุดรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนหรือทิศทางจุดสามารถที่จะบอกน้ำหนัก มวล ปริมาตร และทิศทาง จนเกิดเห็นเป็นรูปร่างที่ชัดเจนได้ และในด้านงานทัศนศิลป์ สามารถนำจุดมาใช้ในการออกแบบ การจัดวาง เป็นส่วนประกอบของลวดลายต่างๆ อีกทั้งสร้างงานภาพเขียนสีหรืองานวาดเส้นได้

ภาพที่ 5.1 การรวมตัวของจุดเกิดเป็นรูปร่างรูปทรง

2. เส้น เส้นเกิดจากการใช้วิธีการขีด ขีดลาก วัสดุแหลมคมไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดร่องรอยบนพื้นรองรับ เส้นจัดเป็นองค์ประกอบเริ่มแรกในการสร้างงานทัศนศิลป์แทบทุกประเภท ซึ่งมักจะเริ่มต้นด้วยเส้นเสมอ เช่นการร่างภาพก่อนการลงสี การออกแบบสถาปัตยกรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น และเส้นแต่ละลักษณะจะให้ความรู้สึกต่อการมองเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้ (1) เส้นตั้งหรือเส้นดิ่งจะให้ความรู้สึกที่ในการตั้งน้ำหนักทั้งมวลสู่เบื้องล่าง ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงและความสูง ความแข็งแรง ความยุติธรรม ความซื่อตรง เป็นต้น (2) เส้นตรงแนวนอน ให้ความรู้สึกถึงความกว้าง ความตรง ความมั่นคง ความเวิ้งว้าง ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นต้น (3) เส้นตรงเฉียงหรือเส้นทแยง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว พุ่งไปข้างหน้า ไม่คงที่ ไม่หยุดนิ่ง ไม่มั่นคง เป็นต้น (4) เส้นโค้งเป็นลูกคลื่น ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว สบาย เปลี่ยนแปลง ชัดหยุ่น อิ่มเอิบ เป็นต้น

(5)เส้นโค้งกันหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลื่นคลาย เป็นจุดเริ่มต้นของพลัง และเติบโตเมื่อมองจากภายในออกมา และ (6)เส้นฟันปลา เส้นหยักหรือเส้นซิกแซก ให้ความรู้สึกกระตุก สะดุด กระแทก เกร็ง ทำให้คิดถึงพลังไฟฟ้า ฟาผ่า กิจกรรมที่ขัดแย้ง ความรุนแรงและสงคราม เป็นต้น

ภาพที่ 5.2 ทิศทางของเส้น

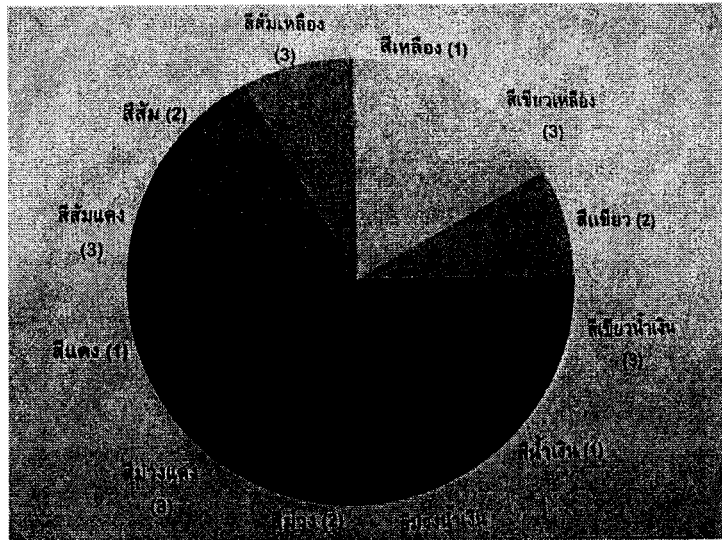
3. สี สี คือ ลักษณะของแสงที่ปรากฏแก่สายตาเรา ให้เห็นเป็น สีขาว สีดำ สีแดงหรือสีเขียว ซึ่งเราสามารถมองเห็นด้วยจักขุสัมผัส ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแก่นมนุษย์ สามารถแบ่งสีได้ 2 ลักษณะ คือ สีธรรมชาติ และสีที่มนุษย์สร้างขึ้น

3.1 สีธรรมชาติ เป็นสีที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น สีของแสงอาทิตย์ สีของท้องฟ้ายามเช้า-เย็น สีของรุ้งกินน้ำ เหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติตลอดจนสีของดอกไม้ ต้นไม้ พื้นดิน ท้องฟ้า น้ำทะเล เป็นต้น

3.2 สีที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือสีสังเคราะห์ขึ้น ได้แก่ สีวิทยาศาสตร์และสีวิจิตร

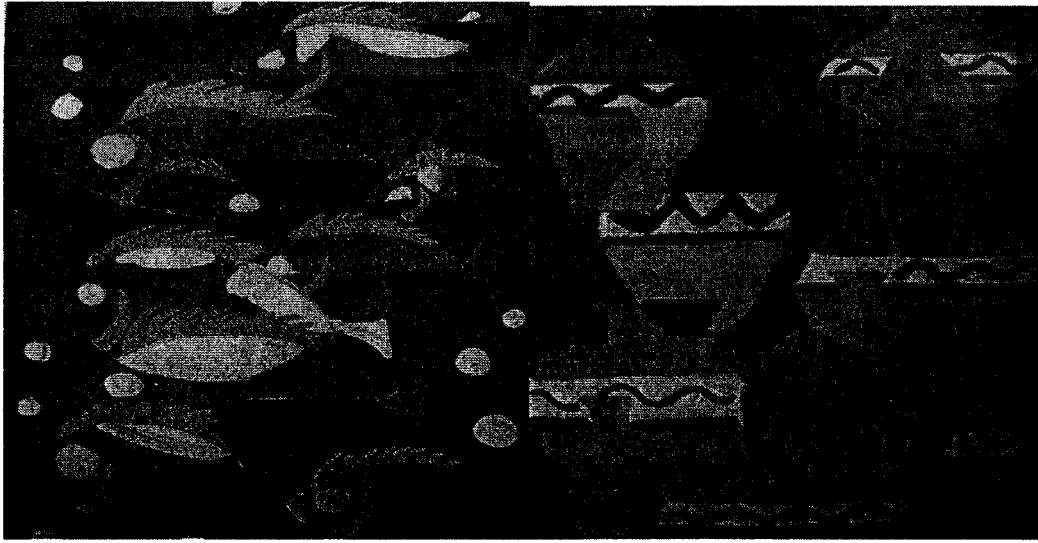
(1) สีวิทยาศาสตร์ คือ สีที่มนุษย์ทดลองจากแสงต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้าหรือแสงพิเศษ นำมาผสมโดยการทอแสงประสานกัน ใช้ประโยชน์ด้านการละคร การจัดฉากเวที ภาพยนตร์ โทรทัศน์ การตกแต่งสถานที่ ห้องแสดงสินค้า เป็นต้น และ(2) สีวิจิตรหรือสีช่างเขียน คือสีที่เป็นวัสดุ เช่น สีน้ำ สีเมจิก สีชอล์ก สีน้ำมัน สีโปสเตอร์ เป็นต้น สามารถนำไปใช้สร้างสรรค์งานศิลปะทั่วไป มีวิเศษและนำไปใช้ในงานทัศนศิลป์ การผสมสีเข้าด้วยกันตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปทำให้เกิดสีที่แตกต่างไปจากเดิมและแต่ละสีจะทำให้เกิดความรู้สึกผ่านการสัมผัสทางสายตา เช่น การเกิดวงจรสีวิจิตร การเกิดวรรณะของสี การเกิดสีกลมกลืนและสีตัดกัน การเกิดค่าน้ำหนักของสี และการเกิดความรู้สึกของสี

1) วงจรสืwadธวาท คือ ลำดับของสืที่เกิดจากการผสมกันของแม่สื 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) แม่สืชั้นที่ 1 ได้แก่ สืเหลือง สืแดง สืน้ำเงิน (2) สืชั้นที่ 2 คือ สืที่เกิดจากการผสมกันของสืชั้นที่ 1 สืละเท่าๆ กัน ได้แก่ สืส้ม สืเขียวและสืม่วง (3) สืชั้นที่ 3 คือ สืที่เกิดจากการผสมกันของสืชั้นที่ 1 และสืชั้นที่ 2 สืละเท่าๆ กัน ได้แก่ สืเหลืองส้ม สืส้มแดง สืม่วงแดง สืม่วงน้ำเงิน สืเขียวเหลือง และสืเขียวน้ำเงิน

ภาพที่ 5.3 วงจรสื

2) วรรณะของสื คือ ความแตกต่างของสืแต่ละฝ่าย สามารถจัดแบ่งได้ 2 วรรณะ คือ วรรณะร้อนและวรรณะเย็น (1) วรรณะร้อน คือ สืที่ดูแล้วให้ความรู้สึกร้อน เช่น สืแดง สืส้ม สืส้มเหลือง สืส้มแดง สืม่วงแดง สืม่วงและสืเหลือง และ (2) สืวรรณะเย็น คือ สืที่ดูแล้วให้ความรู้สึกเย็น เช่น สืน้ำเงิน สืเขียว สืเหลืองเขียว สืเขียวน้ำเงิน สืม่วงน้ำเงิน สืม่วง และ สืเหลือง ซึ่งจะพบว่าสืม่วงและสืเหลืองอยู่ได้ทั้ง 2 วรรณะ

ภาพที่ 5.4 สิวรรณะเย็นและสิวรณะร้อน

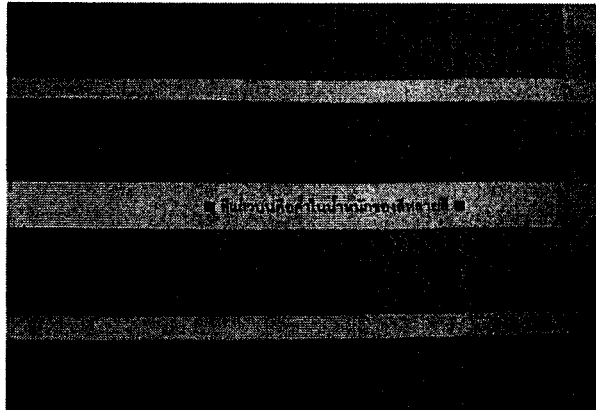
3) สิกลมกลืนและสีตัดกัน สิกลมกลืน คือ สีที่มีน้ำหนักความเข้มใกล้เคียงกัน อยู่ใกล้กันในวงจรสี สีตัดกัน คือ สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงจรสี ๖ สี เช่น สีเหลืองกับสีม่วง สีแดงกับสีเขียว สีน้ำเงินกับสีส้ม สีคู่ดังกล่าวเมื่อนำมาจัดวางใกล้กัน จะทำให้รู้สึกขัดแย้งและ ตัดกันอย่างรุนแรง ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำงานของนักออกแบบและจิตรกรเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 5.5 สีตัดกัน และสีกลมกลืน

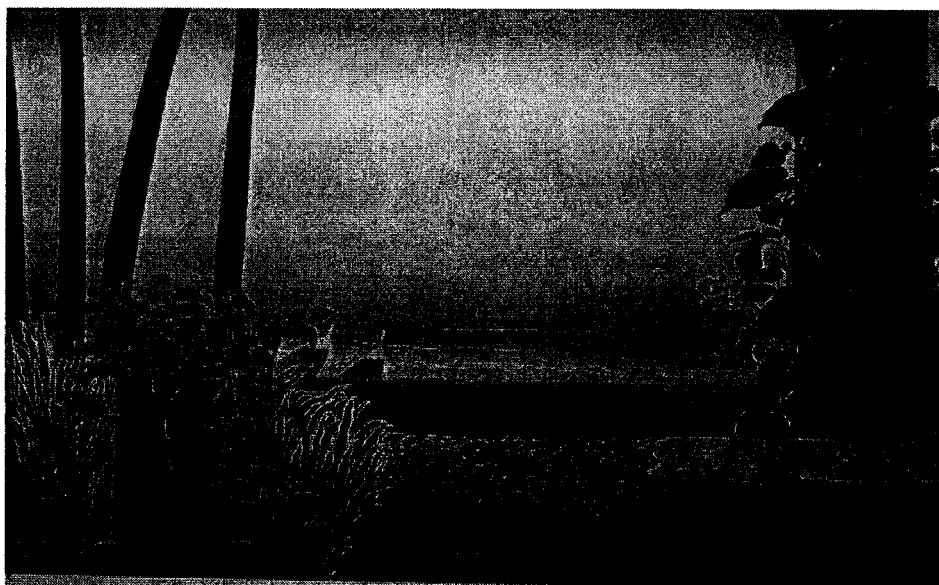
4) ค่าน้ำหนักของสี คือความอ่อนแก่ของสี ช่วยให้ผลงานทัศนศิลป์เกิดมิติต่างๆ ขึ้น เช่น ความตื้น ลึก หนา บาง ไกล ใกล้ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ (1) ค่าในน้ำหนักของสีหลายสี คือค่าในน้ำหนักอ่อนแก่ในตัวเองของสีแท้ ซึ่งเรียงลำดับตามวงจรสีในวรรณะเดียวกัน เช่น กลุ่มสิวรณะเย็นและกลุ่มสิวรณะ

ร้อน เป็นต้น และ (2) ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของสีๆ เดียว คือการนำเอาสีแท้สีใดสีหนึ่ง มาผสมสีขาวให้อ่อนจาง และมีน้ำหนักเบาตามลำดับ เป็น 7-9 ระยะ ในทำนองเดียวกันสามารถทำให้สีแท้มีน้ำหนักมากขึ้นได้โดยการผสมสีดำตามลำดับ 7-9 ระยะ

ภาพที่ 5.6 ค่าน้ำหนักของสีหลายสีและค่าน้ำหนักของสีๆ เดียว

5) ความรู้สึกของสี สัมพันธ์ต่อความรู้สึกของมนุษย์ ในส่วนของทัศนศิลป์ใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์งาน ซึ่งสีแต่ละสีจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันดังนี้ (1) สีแดง ให้ความรู้สึกตื่นเต้น อันตราย ร้อนแรง (2) สีส้ม ให้ความรู้สึก กระปรี้กระเปร่า อบอุ่น ระมัดระวัง (3) สีเหลือง ให้ความรู้สึก ร่าเริง แจ่มใส (4) สีเขียว ให้ความรู้สึก ปลอดภัย เจริญเติบโต สดชื่น (5) สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึก สุขุม สุภาพ ความเป็นสุภาพบุรุษ (6) สีเทา ให้ความรู้สึก สงบ เหนงาหงอย (7) สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่าแก่ ความเป็นอดีต ทрудโทรม (9) สีดำ ให้ความรู้สึก น่ากลัว ความเศร้า ความตาย (10) สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ ลึกลับ (11) สีชมพู ให้ความรู้สึกสดใส บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา และ (12) สีขาว ให้ความรู้สึก สะอาด สว่าง สงบ

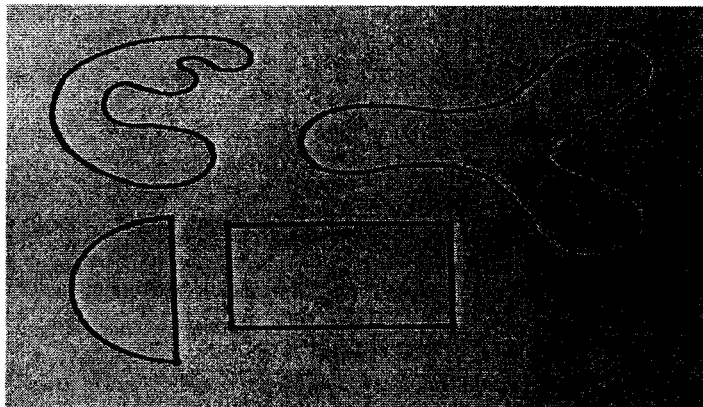
ภาพที่ 5.7 ความรู้สึกของสินน้ำเงิน ฟ้า เขียว

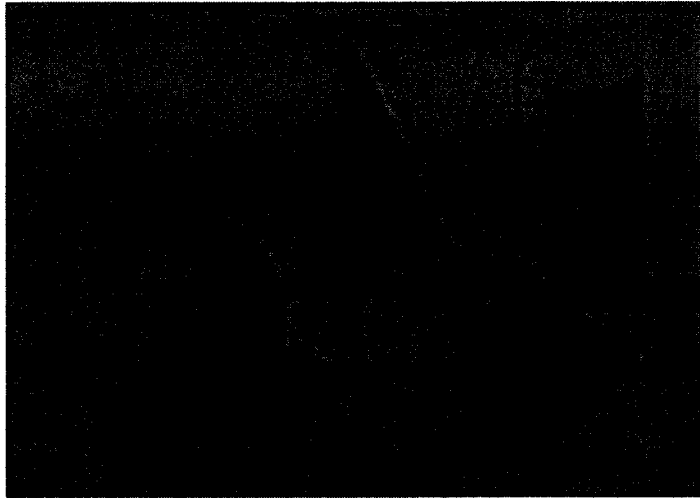
4. คำน้าหนัก เป็นการสร้างมิติให้เกิดความรู้สึกถึงมวลและปริมาตร บนพื้นที่ระนาบ 2 มิติ คือ ความรู้สึกกว้าง ขาว แดง ลึก หรือความรู้สึก นึกกลัว ลึกลับ กระจ่างแจ้ง ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนก การเกิดของค่าน้าหนักได้ 2 ลักษณะ คือ (1) คำน้าหนักจากปริมาณแสงและเงา แสงและเงามีอิทธิพลต่อการ มองเห็นเป็นอย่างยิ่ง และเป็นองค์ประกอบศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานจิตรกรรม ประติมากรรม เช่น ในด้าน จิตรกรรมการวาดภาพและเขียนภาพ จำเป็นแทนค่าด้วยแสงและเงา เพื่อสร้างความแตกต่างของรูปและพื้น ให้มี มิติที่เหมาะสม ในส่วนของงานประติมากรรม งานปั้นและแกะสลักที่มีความลึก ความนูน แสงเงาที่ปรากฏบน วัตถุจะเพิ่มคุณค่าในงาน แม้กระทั่งการติดตั้งผลงานประติมากรรมเพื่อจัดแสดงจำเป็นต้องจัดวางบริเวณที่ เหมาะสมหรือกำหนดแสงเงาด้วยการติดตั้งแสงไฟเอง เป็นต้น และ(2) คำน้าหนักที่เกิดจากน้าหนักความอ่อนแก่ ของสี การใช้ความแตกต่างของค่าน้าหนักสี มักจะใช้กับทัศนศิลป์ที่ปรากฏบนพื้นระนาบ 2 มิติ เช่น งาน จิตรกรรมและงานภาพพิมพ์ เพื่อสร้างความรู้สึกลวงตา ตื้นลึก ใกล้ไกล โดยใช้เทคนิคการใช้น้าหนักสีแบบสี่ๆ เดียว และสีหลายสี สามารถเทียบเคียงลำดับค่าน้าหนักของสีขาว และดำเป็นหลัก

ภาพที่ 5.8 คำนำน้หนักจากปริมาณแสงและเงา

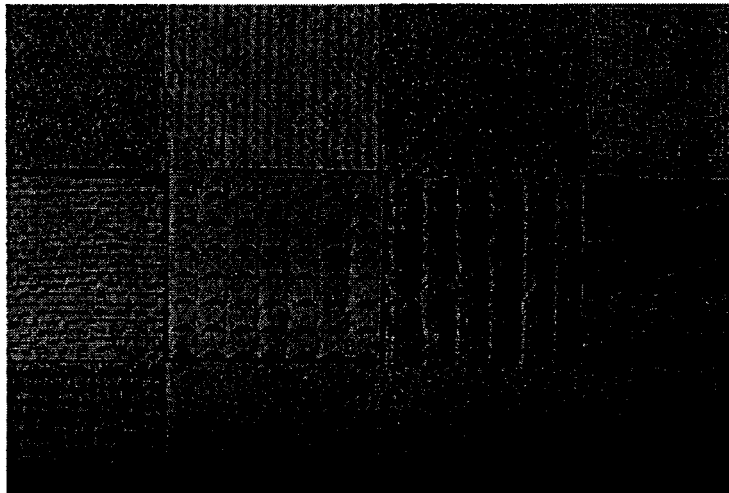
5. รูปร่าง-รูปทรงเป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวเนื่องกันคือ รูปร่างมีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้างและความยาว มีเพียงเค้าโครงอาณาเขตเป็นเส้นรอบนอกที่ไม่มีปริมาตร หรือน้ำหนักแสงเงา ส่วนรูปทรงเป็นลักษณะ 3 มิติ มีความกว้าง ความยาว ความหนา ความลึก สามารถแบ่งลักษณะรูปร่างและรูปทรงได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) รูปร่าง-รูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม เป็นต้น และ (2) รูปร่าง-รูปทรงอิสระ เช่น รูปใบไม้ รูปคน รูปผลไม้ หรือรูปร่างที่ไม่มีทิศทางแน่ชัดตายตัว ซึ่งในงานจิตรกรรม รูปร่างมักเกิดขึ้นก่อนรูปทรง เช่นการร่างภาพก่อนลงน้ำหนักแสงเงา และระบายสี เป็นต้น

ภาพที่ 5.9 รูปร่างและรูปทรง

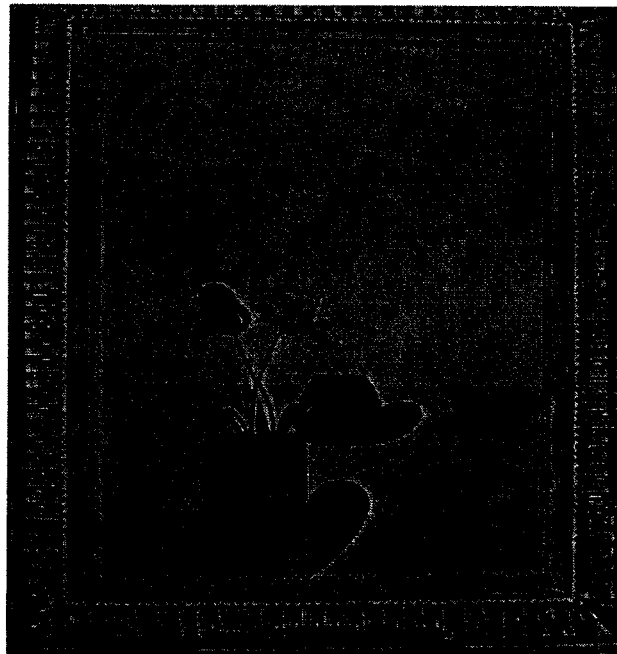
6. ลักษณะพื้นผิว คือลักษณะภายนอกของวัตถุต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะผิวกระจก ลักษณะผิวก้อนหิน ลักษณะผิวกระสอบ ลักษณะผิวผ้าไหม เป็นต้น ซึ่งลักษณะผิวแต่ละลักษณะจะให้ความรู้สึกในการสัมผัสทั้งทางสายตา และการสัมผัสจริงที่แตกต่างกัน ในส่วนของงานทัศนศิลป์การเขียนภาพสามารถเกลี่ยพื้นผิวของผลงานให้เรียบ และแสดงรอยแปลงพู่กันให้หายไปได้ ด้านงานปั้นมักจะแสดงลักษณะผิวนอกเพื่อแสดงคุณค่าของงาน

ภาพที่ 5.10 พื้นผิว

7. พื้นที่ว่าง พื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบทัศนศิลป์อื่น มาปรากฏรูปร่างขึ้นในพื้นที่ก่อน ซึ่งทัศนศิลป์แต่ละประเภทจะใช้พื้นที่ว่างแตกต่างกันออกไป เช่น งานจิตรกรรมภาพเขียนที่มีการจัดสัดส่วนรูปและบริเวณว่าง ให้รูปมีมากกว่าบริเวณว่าง หรือไม่ปรากฏพื้นที่ว่างเลย ภาพนี้จะให้

ความรู้สึกอัดอัด แต่หากปล่อยให้พื้นที่ว่างมีสัดส่วนที่มากกว่ารูปภาพนั้นจะให้ความรู้สึกที่อ้างว้าง และรูปจะโดดเด่นชัดเจนขึ้น ในส่วนของงานประติมากรรมและสถาปัตยกรรม จะจัดพื้นที่ว่างในผลงานอีกลักษณะหนึ่ง เช่น พื้นที่ว่างในโบสถ์ วิหาร กับองค์พระพุทธรูป เมื่อเข้าไปแล้วจะต้องแหงนคอมององค์พระพุทธรูป เพราะพื้นที่ภายในโบสถ์มักจะแคบ ทั้งนี้เป็นความประสงค์ของผู้ออกแบบ โดยเจตนาให้องค์พระ สง่าผ่าเผยโต โดยอาศัยความรู้สึกรู้สึกจากการจัดสภาพพื้นที่ว่าง

ภาพที่ 5.11 พื้นที่ว่างในงานศิลปะ

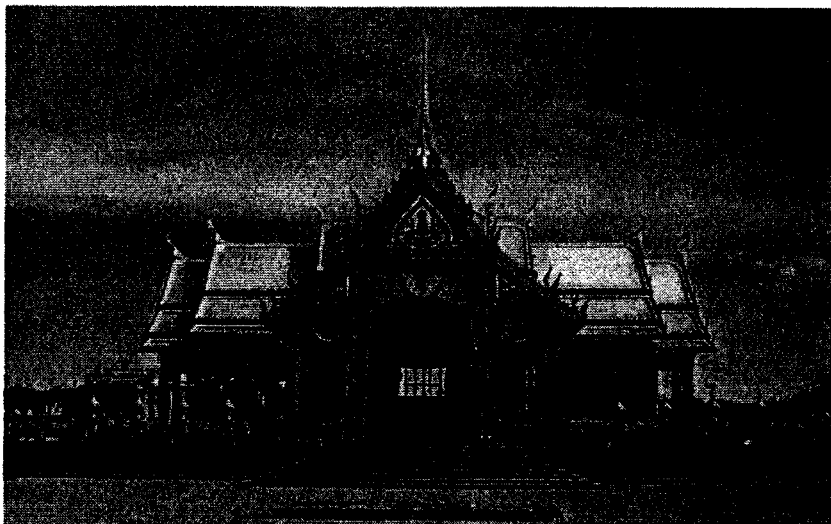
โดยสรุป องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้ และพัฒนาเชิงความรู้สึก ประกอบด้วย จุด เส้น สี คำนวณน้ำหนัก รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

เรื่องที่ 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ คือการนำองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานสัมพันธ์ให้เกิด ผลงาน ทักษะศิลป์ สามารถจำแนกหลักการได้ 3 หลักการ ดังนี้ (1) หลักการของความสมดุล (2) หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) หลักการของความเป็นเอกภาพ

1. หลักของความสมดุล หลักของความสมดุลคือความรู้สึกถึงน้ำหนัก ชาย - ขวา ในผลงานทัศนศิลป์ ที่มีน้ำหนักเท่าเทียมกัน และในการมองเห็นกรอบภาพใดก็ตามของมนุษย์ ภาพนั้นมักจะถูกแบ่งครึ่งโดย อัดโนมิตี และเปรียบเทียบค่าน้ำหนักโดยรวมทันที ดังนั้นหลักของความสมดุลสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน และความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน

1.1 ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน เป็นความสมดุลที่นอกจากซ้ายขวาของ จุดกึ่งกลาง มี น้ำหนักทางความรู้สึกเท่าเทียมกันแล้วยังมีรูปแบบซ้ายขวาที่เหมือนกัน เช่น งานสถาปัตยกรรมไทยประเภท โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น

ภาพที่ 5.12 ภาพแสดงความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน

1.2 ความสมดุลแบบซ้าย-ขวาไม่เหมือนกัน เป็นลักษณะความสมดุลของความรู้สึกซ้าย ขวา กับด้านขวาจากจุดกึ่งกลางมีความเท่าเทียมกัน แต่รูปแบบแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน เป็นความสมดุลที่ศิลปิน นิยมจัด เพื่อให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวและมีเสน่ห์

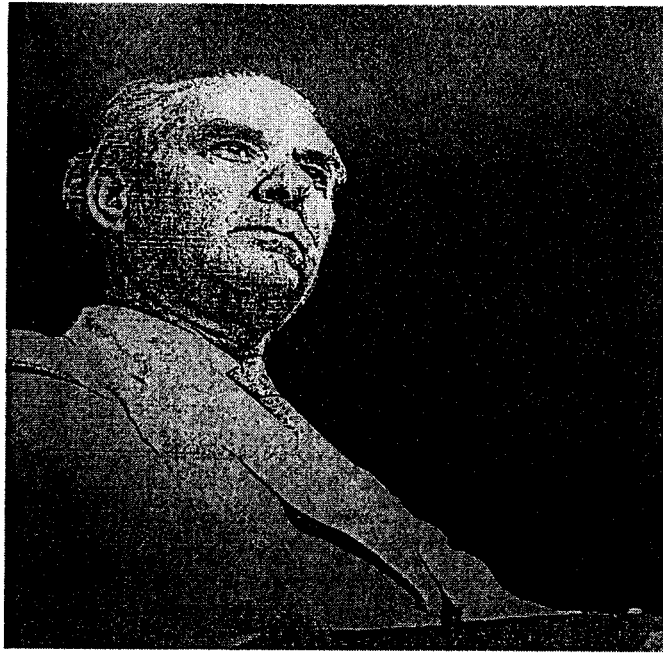
ภาพที่ 5.13 ภาพแสดงความสมดุลแบบซ้าย-ขวาไม่เหมือนกัน

2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่นหรือการสร้างจุดสนใจ สามารถแบ่งได้ 3 วิธีการ คือ (1) การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง (2) การเน้นด้วยขนาด และ (3) การเน้นด้วยกรอบ

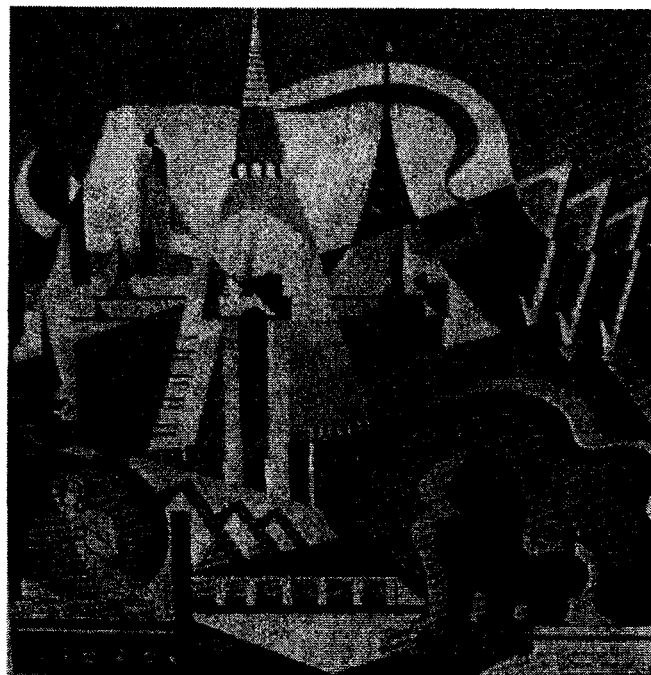
2.1 การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง เป็นการเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิวและการเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง – รูปทรง

ภาพที่ 5.14 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก

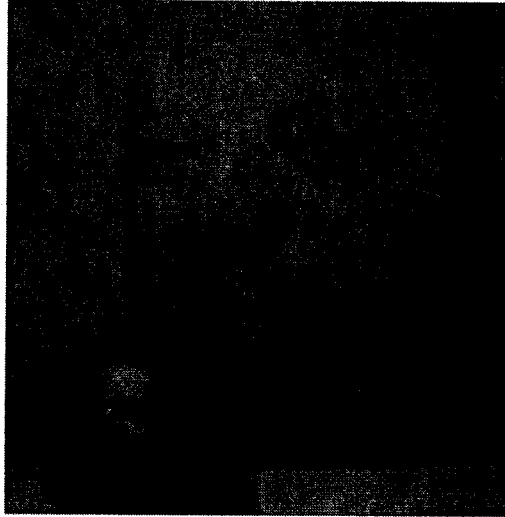

ภาพที่ 5.15 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว

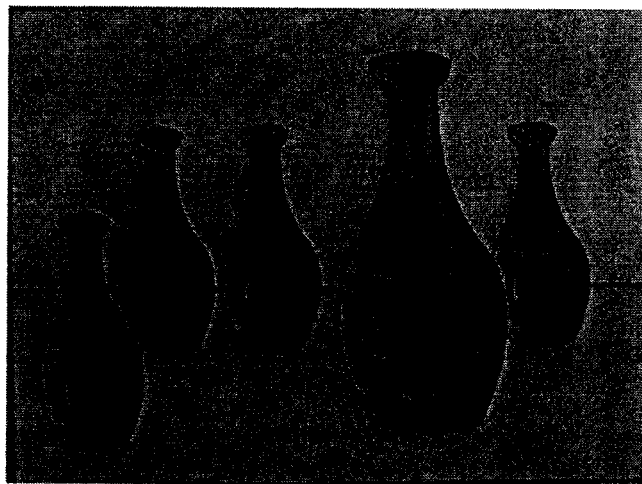

ภาพที่ 5.16 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง – รูปทรง

2.2 การเน้นด้วยขนาด เป็นการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง เสริมให้ภาพเกิดจุดเด่น
ได้

ภาพที่ 5.17 ภาพแสดงการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง

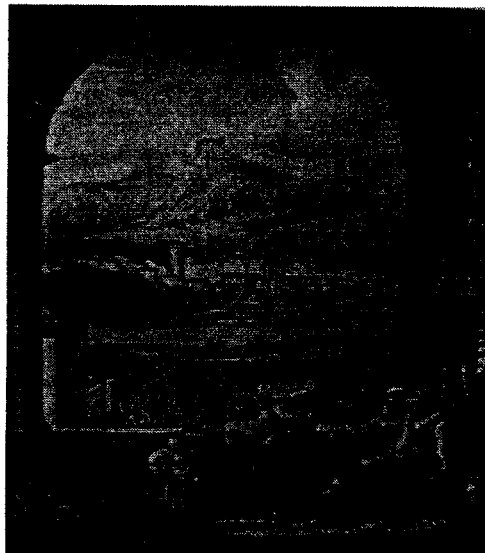

ภาพที่ 5.18 ภาพแสดงการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม

2.3 การเน้นด้วยกรอบ กรอบภาพเป็นจุดนำสายตาและบังคับให้ภาพเด่นขึ้น สามารถทำได้ 2 แบบ คือ (1) การเน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ และ(2) การเน้นโดยให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ

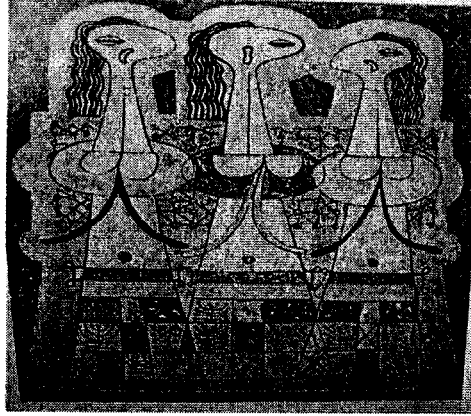
ภาพที่ 5.19 ภาพแสดงการเน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ

ภาพที่ 5.20 ภาพแสดงการเน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ

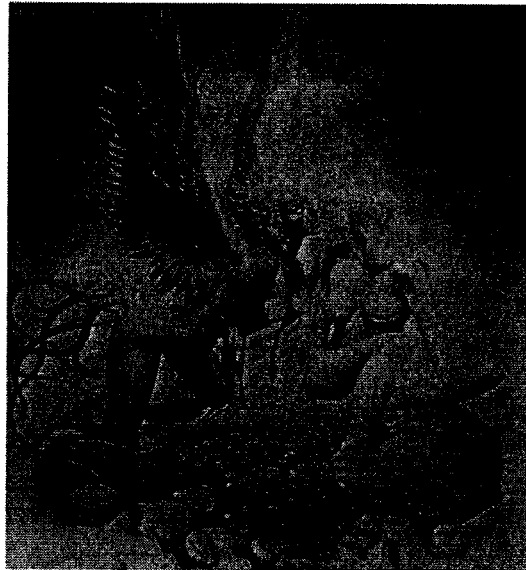
3. หลักของความเป็นเอกภาพ หลักของความเป็นเอกภาพคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่เกิดจากการเชื่อมประสานสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถสร้างความเป็นเอกภาพในงานทัศนศิลป์ด้วยวิธีการ 2 ลักษณะคือ (1) เอกภาพแบบหยุดนิ่ง และ (2) เอกภาพแบบเคลื่อนไหว

3.1 เอกภาพแบบหยุดนิ่ง เป็นการใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิตทำให้เกิดลักษณะอันหนักแน่น

ภาพที่ 5.21 แสดงภาพความเป็นเอกภาพแบบหยุดนิ่ง

3.2 เอกภาพแบบเคลื่อนไหว เป็นการใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ ทำให้เกิดลักษณะเคลื่อนไหวสนุกสนาน

ภาพที่ 5.22 ภาพแสดงความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหว

โดยสรุป ในการนำหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ มีหลักการที่ควรคำนึงอยู่ 3 หลักการ คือ หลักการของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ หลักการของความเป็นเอกภาพ

เรื่องที่ 5.1.3 การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์

การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์สามารถนำองค์ประกอบทัศนศิลป์มาใช้เพียง

1 องค์ประกอบหรือใช้ทั้งหมดก็ได้ จึงนำองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในงานทัศนศิลป์ ประเภทงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ งานออกแบบ 2 มิติที่อยู่บนพื้นระนาบหรืองานประติมากรรม ที่อยู่ลักษณะนูนสูงแบบ 3 มิติ การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานจิตรกรรม และงานประติมากรรม สามารถจัดองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ (1) การจัดภาพแนวนอน (2) การจัดภาพแนวตั้ง (3) การจัดภาพลักษณะนำสายตา (4) การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม (5) การจัดภาพลักษณะซ้ำ (6) การจัดภาพลักษณะวงกลม และ (7) การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

1. การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพในรูปแบบนี้ ในภาพจะประกอบด้วยเส้นนอนเป็นเส้นหลัก ภาพแนวนอนจะให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย มักใช้กับภาพทิวทัศน์ และภาพอื่นๆที่มีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวนอน

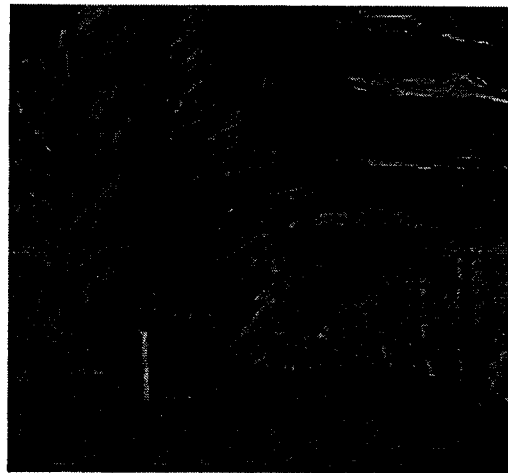
ภาพที่ 5.23 แสดงการจัดภาพในแนวนอน ผลงาน โดย ภัทรพร เลียนพานิช

2. การจัดภาพแนวตั้ง เป็นการจัดภาพที่ให้ความรู้สึกแข็งแรงมั่นคง ภาพจะประกอบด้วยเส้นตั้งฉาก หรือมีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวตั้ง

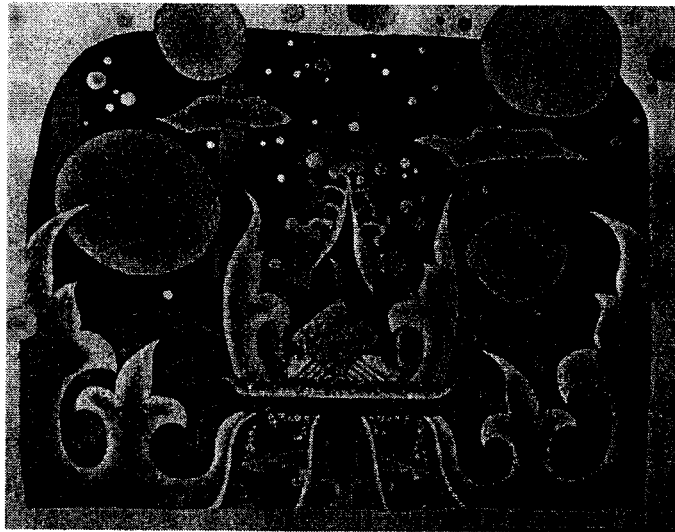
ภาพที่ 5.24 ภาพแสดงการจัดภาพในแนวดิ่ง ผลงานโดย อรวรรณ อมราภรณ์กุล

3. การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะนี้เป็นการนำเส้นนำสายตามาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการนำสายตาผู้ดูไปสู่จุดสนใจของภาพได้

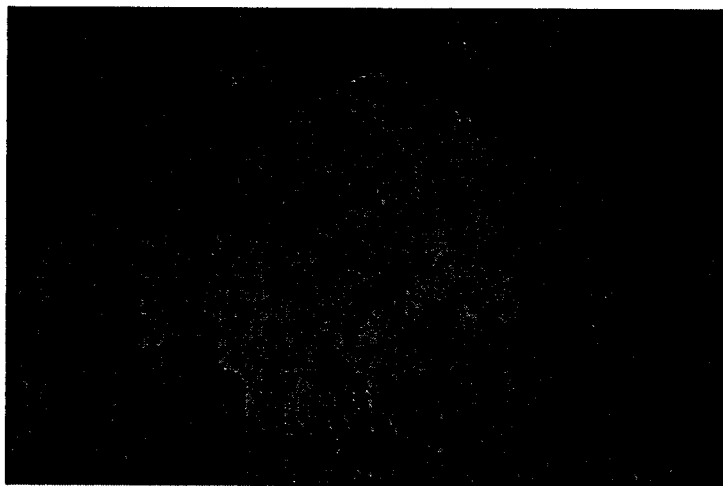
ภาพที่ 5.25 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะนำสายตา ผลงานโดย อุดลย์พันธ์ ฌ อรุณา

4. การจัดภาพลักษณะซ้ำ เป็นการจัดภาพโดยให้รูปทรงหรือองค์ประกอบพื้นฐานอื่นปรากฏซ้ำๆ เป็นจังหวะ ด้วยการสลับกัน หรือลดหลั่นกัน

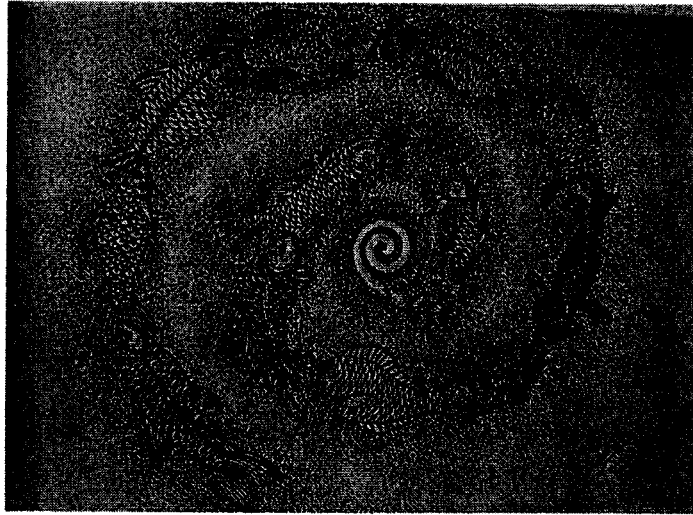
ภาพที่ 5.26 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะซ้ำ ผลงานโดย มนต์ชัย ขาวสำอาง

5. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม เป็นการจัดภาพให้มีเนื้อหาของภาพบรรจุอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยม หรือด้วยการโยงเส้นรอบรูปของรูปทรงทั้งหมดด้วยสายตาเป็นรูปสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกมั่นคง สง่างาม

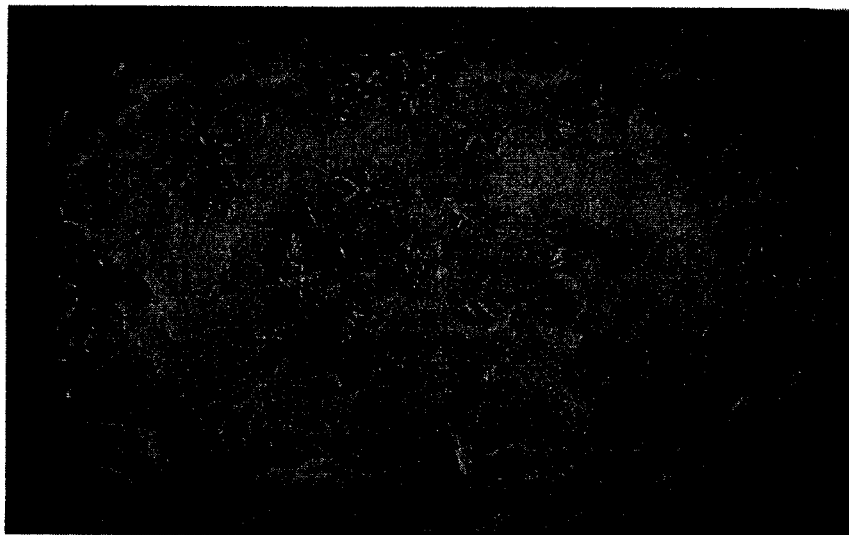
ภาพที่ 5.27 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม ผลงานโดย โคสัด โมเนท์

6. การจัดภาพลักษณะวงกลม เป็นการจัดภาพที่ให้รูปทรงและเนื้อหาของภาพอยู่ในลักษณะวงกลมหรือวงรี ให้ความรู้สึกอ่อนหวานเคลื่อนไหว ไม่รู้จบ

ภาพที่ 5.28 ภาพแสดงการจัดภาพแบบลักษณะวงกลม ผลงานโดย วิบูลย์ ลี้สุวรรณ

7. การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี เป็นการจัดภาพโดยให้รูปทรงต่างๆ กระจายออกจากจุดศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงพลังอำนาจ การรวมกลุ่ม หรือพลังเคลื่อนไหว

ภาพที่ 5.29 แสดงการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี ผลงานโดย โกวิท ณะระพันธ์

โดยสรุป การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

บรรณานุกรม

- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทยพัฒน์.
- สุชาติ เถาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์.
- สมาคมศิษย์เก่าศิลปศึกษา-ช่างศิลป์(2542) *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*

แบบประเมินชิ้นงาน
หน่วยประสพการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบประเมินชิ้นงาน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หน่วยประสพการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับผู้สอนใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญประสพการณ์และหลังการเผชิญประสพการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
2. ผู้สอนจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ความสมดุล

1.1 องค์ประกอบในภาพไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง	3	คะแนน
1.2 องค์ประกอบในภาพหนักไปด้านใดด้านหนึ่งแต่ยังอยู่กึ่งกลางภาพ	2	คะแนน
1.3 องค์ประกอบในภาพหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป	1	คะแนน

2. ความเป็นเอกภาพ

2.1 เนื้อหาด้านองค์ประกอบมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3	คะแนน
2.2 เนื้อหาด้านองค์ประกอบเป็นกลุ่มและกระจายเป็นบางจุด	2	คะแนน
2.3 เนื้อหาด้านองค์ประกอบกระจัดกระจาย	1	คะแนน

3. จุดเด่น / จุดสนใจ

3.1 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นและดึงดูดความสนใจ	3	คะแนน
3.2 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นแต่ไม่น่าสนใจ	2	คะแนน
3.3 การวางองค์ประกอบในงานไม่มีจุดเด่นขาดความน่าสนใจ	1	คะแนน

แบบประเมินชิ้นงานการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต่ำ

ชื่อกลุ่ม เกณฑ์การประเมิน	คุณภาพของงาน			รวม	สรุปผล การประเมิน	
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	จุดเด่น / จุดสนใจ			
	1 - 3	1 - 3	1 - 3		ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1						
กลุ่มที่ 2						
กลุ่มที่ 3						
กลุ่มที่ 4						
กลุ่มที่ 5						
กลุ่มที่ 6						

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ดี

7 - 9

พอใช้

4 - 6

ปรับปรุง

1 - 3

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

ตามเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน (ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม)

1. ความสมดุล

1.1 องค์ประกอบในงานไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง	3	คะแนน
1.2 องค์ประกอบในงานหนักไปด้านใดด้านหนึ่งแต่อยู่กึ่งกลางภาพ	2	คะแนน
1.3 องค์ประกอบในงานหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป	1	คะแนน

2. ความเป็นเอกภาพ

2.1 เนื้อหาด้านองค์ประกอบมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3	คะแนน
2.2 เนื้อหาด้านองค์ประกอบเป็นกลุ่มและกระจายบางจุด	2	คะแนน
2.3 เนื้อหาด้านองค์ประกอบกระจัดกระจาย	1	คะแนน

3. ความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง รูปทรง

3.1 องค์ประกอบในงานมีความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่างและรูปทรง	3	คะแนน
3.2 องค์ประกอบในงานมีความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง และรูปทรง และพื้นผิว เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง	2	คะแนน
3.3 องค์ประกอบในงานขาดความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง และรูปทรง	1	คะแนน

4. จุดเด่น / จุดสนใจ

4.1 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นและดึงดูดความสนใจ	3	คะแนน
4.2 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นแต่ไม่น่าสนใจ	2	คะแนน
4.3 การวางองค์ประกอบในงานไม่มีจุดเด่นขาดความน่าสนใจ	1	คะแนน

5. จังหวะของรูปร่าง รูปทรง พื้นที่ว่าง และพื้นผิว

5.1 ในชิ้นงานมีจังหวะตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป	3	คะแนน
5.2 ในชิ้นงานมีจังหวะเพียงองค์ประกอบเดียว	2	คะแนน
5.3 ในชิ้นงานขาดจังหวะทุกองค์ประกอบ	1	คะแนน

แบบประเมินชิ้นงานการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

เกณฑ์การประเมิน ชื่อกลุ่ม	คุณภาพของงาน						สรุปผลการประเมิน	
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	ความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง รูปทรง	จุดเด่น / จุดสนใจ	จังหวะของรูปร่างพื้นที่ ว่าง พื้นผิว	รวม		
	1-3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1-3	15	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1								
กลุ่มที่ 2								
กลุ่มที่ 3								
กลุ่มที่ 4								
กลุ่มที่ 5								
กลุ่มที่ 6								

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ดี

11-15

พอใช้

6-10

ปรับปรุง

1-5

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจและเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3' สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
3.3 สมาชิกไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาาร่วมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้ปัญหาได้เฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิกไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนแต่ไม่นำมาพัฒนา	2	คะแนน
5.3 สมาชิกไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนและไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	15	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

ภาคที่ 3
คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน)

บทบาทนักเรียน

ส่วนประกอบของคู่มือเผชิญประสบการณ์

ส่วนประกอบของคู่มือเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นการประเมินระดับความรู้ของนักเรียนก่อนการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนการเผชิญประสบการณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี และ ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ
2. แผนเผชิญประสบการณ์ เป็นแผนที่นำไปสู่การเผชิญประสบการณ์ประกอบด้วย ประสบการณ์ การกิจ งาน วิธีการ เนื้อหา บริบท สื่อ/แหล่งความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน
3. แบบฝึกปฏิบัติ ใช้ควบคู่กับแผนประสบการณ์ นักเรียนต้องทำภารกิจและงานลงในแบบปฏิบัติ ได้แก่ การบันทึกสาระสำคัญ การทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ การเสนอผลงาน การประเมินชิ้นงาน และ การทำแบบฝึกหัด
4. แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นการวัดความรู้นักเรียนหลังการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี และ ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

การใช้คู่มือเผชิญประสบการณ์

การใช้คู่มือเผชิญประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. นักเรียนต้องอ่านแผนเผชิญประสบการณ์อย่างละเอียด เพื่อปฏิบัติภารกิจและงานตามแผนเผชิญประสบการณ์
3. นักเรียนต้องทำแบบฝึกปฏิบัติทุกภารกิจและงานอย่างครบถ้วน
4. นักเรียนต้องตรวจสอบแบบฝึกปฏิบัติให้เรียบร้อย
5. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
6. นักเรียนต้องตรวจสอบคำตอบของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ และแบบฝึกหัดอย่างละเอียดครบถ้วน

การใช้มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เป็นสื่อประจำหน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีวิธีการใช้ดังนี้

1. นักเรียนสามารถนำประมวลสาระมาใช้ควบคู่ไปกับมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
2. นักเรียนต้องสังเกตภาพตัวอย่างในมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ แตกต่างจากภาพในประมวลสาระ
3. นักเรียนสามารถดูทบทวนภาพตัวอย่างแต่ละหน่วยประสบการณ์ได้ หลังจากเผชิญประสบการณ์นี้สิ้นสุดแล้ว นักเรียนต้องส่งคู่มือเผชิญประสบการณ์ให้ครูผู้สอนเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และ ประเมินผลการเรียนต่อไป

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วยดังนี้(1) การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ประเมินทิศทางการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

1. การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นการทดสอบนักเรียนก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้แบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือกแบบคู่ขนาน จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบด้านทักษะพิสัย จำนวน 1 ข้อ

2. ประเมินทิศทางการเผชิญประสบการณ์ เป็นการแนะนำประสบการณ์หลักและประสบการณ์รองที่นักเรียนต้องเผชิญ อธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์เสนอบริบทและประสบการณ์ อธิบายขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้สื่อที่ใช้เผชิญประสบการณ์ และแนวทางการประเมิน

3. เผชิญประสบการณ์ เป็นการเผชิญประสบการณ์ตามขั้นตอนของภารกิจและงานตามแผนเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย ดังนี้

3.1 การเรียนกับครู (TDL) เป็นการเรียนที่ครูเป็นผู้กำกับการเรียน ได้แก่ การให้คำแนะนำ สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม วิพากษ์ผลงาน สรุปผล สรุปความรู้ และตรวจแบบฝึกหัด

3.2 การเรียนกับเพื่อน (PLD) เป็นการเรียนที่เพื่อนกำกับ ได้แก่ วางแผนขั้นตอนในการทำงาน ร่วมมือกันสร้างชิ้นงาน นำเสนอชิ้นงาน และประเมินชิ้นงาน

3.3 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) เป็นการเรียนที่ให้นักเรียนเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ได้แก่ อ่านประมวลสาระ ศึกษาตัวอย่างภาพชิ้นงาน ชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และทำแบบฝึกหัด

4. รายงานความก้าวหน้า โดยให้นักเรียนรายงานความก้าวหน้าในแต่ละภารกิจที่ได้เผชิญประสบการณ์ให้ครูทราบ

5. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ ให้นักเรียนเสนอผลงานจากการเผชิญประสบการณ์
6. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์
7. การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นการทดสอบนักเรียนหลังการเผชิญประสบการณ์ โดยใช้แบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือกแบบคู่ขนาน จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบด้านทักษะพิสัย จำนวน 1 ข้อ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. ความหมายของศิลปะที่ว่า “ศิลปะ คือ สื่อติดต่อระหว่างกันอีกแบบหนึ่ง” ข้อใดตรงกับความหมายของศิลปะ

- ก. สมศักดิ์ได้รับการฝึกฝนการวาดภาพมาจากคุณลุงของเขาซึ่งมีอาชีพเป็นช่างเขียนรูปอยู่แล้ว
- ข. สมพงษ์สร้างสรรค์งานพุทธรูปประติมากรรมปางสมาธิเพื่อจัดเกลาคัดให้รู้สึกสงบร่มเย็น
- ค. สมชายชะลอความเร็วของรถยนต์เมื่อเห็นป้ายสัญลักษณ์จราจร ให้ระวังคนข้ามถนน
- ง. สมศรีนั่งวาดภาพสุนัขพันธุ์ไทยแท้เพื่อนำไปให้เพื่อนๆ ดูว่าเหมือนหรือไม่

2. ข้อใดคือความน่าจะเป็นที่ทำให้เกิดความหมายของทัศนศิลป์

- ก. เพื่อให้ศิลปะมีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น
- ข. เพื่อให้มีความหมายชัดเจนบนพื้นฐานของการมองเห็น การสัมผัส การได้ยิน และการได้กลิ่น
- ค. เพื่อจำแนกความแตกต่างหรือแยกลักษณะการรับรู้ของมนุษย์ทางด้านศิลปะให้ชัดเจน
- ง. เพื่อป้องกันการสับสนของคนในวงการศิลปะ 2 กลุ่มที่ใช้คำว่าศิลปะรูปทรงมาเทียบเคียงกับคำว่า ทัศนศิลป์

3. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม

- ก. การก่อกวดให้เป็นร่องลึก
- ข. การลากเป็นเส้นแนวยาว
- ค. การสลักตีสลงบนพื้นระนาบ
- ง. การป้ายสีส้นด้วยแปรงทาสีหลาย ๆ ชนิด

4. การสร้างงานจิตรกรรมด้วยดินสอคำ จัดอยู่ในข้อใด

- ก. จิตรกรรมภาพวาด
- ข. จิตรกรรมภาพเขียน
- ค. จิตรกรรมการร่างภาพ
- ง. จิตรกรรมลายไทย

5. ข้อใดคือรูปแบบของงานประติมากรรมนูนต่ำ
 - ก. ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์
 - ข. ประติมากรรมอนุสาวรีย์
 - ค. ประติมากรรมพระเครื่อง
 - ง. ประติมากรรมพระพุทธรูปหรือ พุทธประติมากรรม

6. ประติมากรรมที่มีความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับน้อยที่สุดเรียกว่าอย่างไร
 - ก. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
 - ข. ประติมากรรมแบบนูนสูง
 - ค. ประติมากรรมแบบนูนลอยตัว
 - ง. ประติมากรรมแบบแบน

7. ข้อใดคือสถาปัตยกรรมแบบเปิด
 - ก. เจดีย์
 - ข. สถูป
 - ค. โบสถ์
 - ง. พิระมิด

8. สถาปัตยกรรมแบบเปิดมักสร้างขึ้นเพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ
 - ก. เพื่อประโยชน์ใช้สอยทุกด้าน
 - ข. เพื่อการถ่ายเทอากาศ
 - ค. เพื่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
 - ง. เพื่อสาธารณะประโยชน์

9. ข้อใดคือกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยการไม่รวมตัวของไขมันน้ำ
 - ก. การพิมพ์ผิวฉนวน
 - ข. การพิมพ์ร่องลึก
 - ค. การพิมพ์พื้นราบ
 - ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

10. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม จัดเป็นกระบวนการการพิมพ์ในข้อใด

- ก. การพิมพ์ผิวเรียบ
- ข. การพิมพ์ร่องลึก
- ค. การพิมพ์พื้นราบ
- ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 1

ชื่อ.....สกุล

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์”

งานที่ 1 - 2

บันทึกสาระสำคัญ

ความหมายของศิลปะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความหมายของทัศนศิลป์.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์”

งานที่ 1 – 2

บันทึกสาระสำคัญ

ประเภทของงานทัศนศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

ประสบการณ์รองที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) กำหนดข้อมูลของเนื้อหาสาระ
- 2) กำหนดข้อมูลของภาพประกอบ
- 3) จัดบันทึกสาระสำคัญ

งานที่ 1 -2

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดข้อความ
1	ข้อมูลของเนื้อหาสาระ	
2	ข้อมูลของภาพประกอบ	

งานที่ 3

บันทึกสาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน

- 1) กำหนดชื่อเรื่อง.....
- 2) กำหนดหัวข้อเรื่อง
 - หัวข้อที่ 1
 - หัวข้อที่ 2
 - หัวข้อที่ 3
- 3) เลือกรูปแบบอักษร
 - ☐ แบบราชการ
 - ☐ แบบอิสระ
 - ☐ แบบข้อความศิลป์
- 4) กำหนดขนาดและสีของตัวอักษร
 - ขนาดอักษร.....
 - สีของอักษร.....
- 5) กำหนดขนาดของภาพประกอบ
 - ☐ 5 x 7
 - ☐ 6 x 8
 - ☐ 10 x 12
- 6) จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ
- 7) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 7 ตรวจสอบข้อมูล

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติงาน

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		หมายเหตุ
		ปฏิบัติงานแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติงาน	
1	กำหนดชื่อเรื่อง			
2	กำหนดหัวข้อเรื่อง			
3	เลือกรูปแบบข้อความ			
4	กำหนดขนาดและสีของข้อความ			
5	กำหนดขนาดภาพประกอบ			
6	จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ			

ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) จัดเตรียมวัสดุ
- 2) จัดเตรียมอุปกรณ์
- 3) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 1 – 2 ให้นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

งานที่	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดเตรียมวัสดุ			
	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
	7).....			
	8).....			
	9).....			
	10).....			
2	จัดเตรียมอุปกรณ์			
	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
	7).....			
	8).....			
	9).....			
	10).....			
	11).....			
	12).....			

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 -2

บันทึกสาระสำคัญของศิลปะและทัศนศิลป์

ความหมายของศิลปะ คือ ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ ด้วยความประทับใจ และสะท้อนใจจากธรรมชาติ

ส่วนความหมายของทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 - 2

ภารกิจที่ 2

บันทึกสาระสำคัญ ประเภทของทัศนศิลป์

ทัศนศิลป์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบ โดยวิธีการขีด ขีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมภาพเขียน (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูง และประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงาน ทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และสถาปัตยกรรมแบบปิด (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะกระบวนการ ได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิวเรียบ กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และ กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

ประสบการณ์เรื่องที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 - 2

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดข้อความ
1	ข้อมูลของเนื้อหาสาระ	ความหมายของศิลปะ
		ความหมายของทัศนศิลป์
		ประเภทของงานทัศนศิลป์
2	ข้อมูลของภาพประกอบ	ภาพวาด ภาพเขียน
		ภาพประติมากรรมนูนต่ำ ภาพประติมากรรมนูนสูง
		ภาพประติมากรรมลอยตัว
		ภาพสถาปัตยกรรมแบบเปิด ภาพสถาปัตยกรรมแบบปิด
		ภาพพิมพ์พื้นราบ ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ผ่านฉากรูปพิมพ์

งานที่ 3

บันทึกสาระสำคัญ

การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีดังนี้

- 1) ข้อมูลของเนื้อหาสาระครอบคลุม ความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์
- 2) ข้อมูลของภาพประกอบ ครอบคลุม ภาพวาด ภาพเขียน ภาพประติมากรรมนูนต่ำ ภาพประติมากรรมนูนสูง ภาพสถาปัตยกรรมแบบเปิด ภาพสถาปัตยกรรมแบบปิด ภาพพิมพ์พื้นราบ ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ผ่านฉากรูปพิมพ์ และภาพประติมากรรมลอยตัว

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 - 5

1) กำหนดชื่อ เรื่อง นิทรรศการความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

2) กำหนดหัวข้อเรื่อง

หัวข้อที่ 1 ความหมายของศิลปะ

หัวข้อที่ 2 ความหมายของทัศนศิลป์

หัวข้อที่ 3 ประเภทของงานทัศนศิลป์

3) เลือกรูปแบบอักษร

☐ แบบราชการ

☒ แบบอิสระ

☒ แบบข้อความศิลป์

4) กำหนดขนาดและสีของตัวอักษร

ขนาดอักษร ชื่องาน 300 หัวข้อเรื่อง 150 และ เนื้อหา 20

สีของอักษร ชื่องานสีน้ำเงินเข้ม หัวข้อเรื่องสีเขียว เนื้อหาสีดำ

5) กำหนดขนาดของภาพประกอบ

☐ 5 x 7

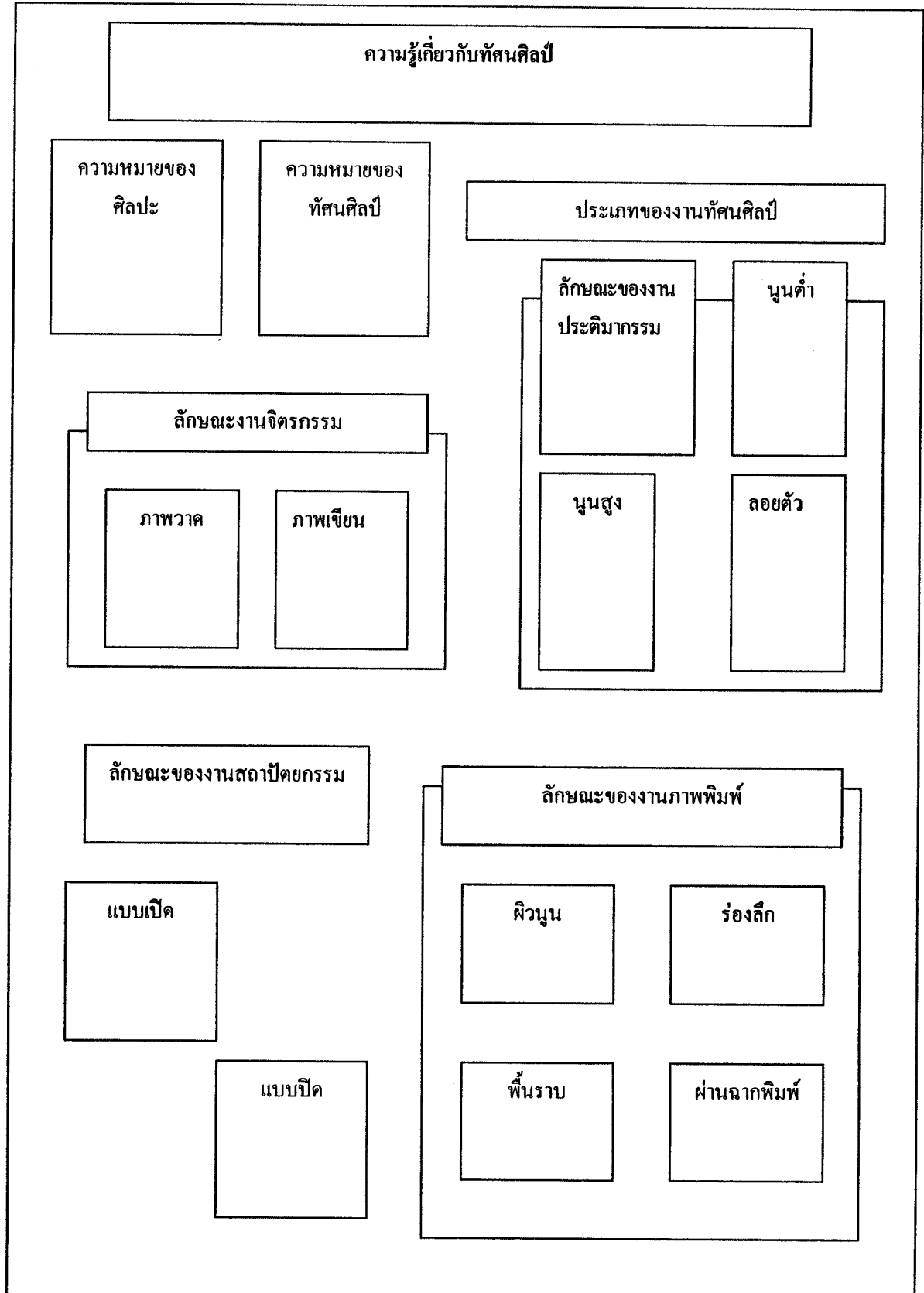
☒ 6 x 8

☒ 10 x 12

6) จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ

7) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 6 ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานลงในกรอบที่กำหนดให้

งานที่ 7 ตรวจสอบข้อมูล

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติงาน

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		หมายเหตุ
		ปฏิบัติงานแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติงาน	
1	กำหนดชื่อเรื่อง	✓		
2	กำหนดหัวข้อเรื่อง	✓		
3	เลือกรูปแบบข้อความ	✓		
4	กำหนดขนาดและสีของข้อความ	✓		
5	กำหนดขนาดภาพประกอบ	✓		
6	จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ	✓		

ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ

ภารกิจที่ 1

งานที่ 1 – 11 ให้นักเรียนกรอกรายการวัสดุพร้อมตรวจสอบข้อมูลโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดเตรียมวัสดุ			
	1) จัดหากระดาษสี(ขนาด A4)	✓		
	2) จัดหาโฟม ขนาด 3/4	✓		
	3) จัดหาสีน้ำพลาสติก	✓		
	4) จัดหาสติ๊กเกอร์สีต่าง ๆ	✓		
	5) จัดหาปากกาเมจิกสีต่าง ๆ	✓		
	6) จัดหากระดาษสีโปสเตอร์	✓		
	7) จัดหาเวลาเท็กซ์	✓		
	8) จัดหากระดาษกาว 2 หน้า	✓		
	9) จัดหาดินสอ ยางลบ	✓		
	10) จัดหาผ้าคลุมโต๊ะ, คลุมกล่อง	✓		
	11) ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ	✓		

ภารกิจที่ 2

งานที่ 1 – 13 ให้นักเรียนกรอกรายการอุปกรณ์พร้อมตรวจสอบข้อมูลโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
2	1) จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน	✓		
	2) จัดหาพู่กันปากแบน	✓		
	3) จัดหากรรไกร	✓		
	4) จัดหาคัตเตอร์เล็ก	✓		
	5) จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ	✓		
	6) จัดหาปลั๊กไฟ	✓		

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
2	7) จัดหาคอมพิวเตอร์	✓		
	8) จัดหาเครื่องพิมพ์	✓		
	9) จัดหาคั่นตอกตะปู	✓		
	10) จัดหาบอร์ด	✓		
	11) จัดหาเข็มตักลวด	✓		
	12) จัดหาสื่อจำลอง	✓		
	13) ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์	✓		

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 5 งาน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ผลการปฏิบัติงานและระบุ ปัญหาที่พบ (ถ้ามี) และวิธีการแก้ไข โดยให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและร่วมกันอภิปราย ดังนี้

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดกระดาษสีโปรเตอร์บนพื้นบอร์ด				
2	จัดพิมพ์ข้อมูลที่นำมาจัดบอร์ด				
3	เขียนหัวเรื่องนำมาจัดบอร์ด				
4	ติดภาพประกอบบนกระดาษโปรเตอร์				
5	จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 5 งาน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ผลการปฏิบัติงานและระบุ ปัญหาที่พบ (ถ้ามี) และวิธีการแก้ไข โดยให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและร่วมกันอภิปราย ดังนี้

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดชื่อเรื่องนิทรรศการฯ หน่วยงาน				
2	นำป้ายนิเทศผนึกติดกับบอร์ด				
3	จัดวางตำแหน่งบอร์ดในพื้นที่บริเวณที่จัด				
4	วางผ้าปูโต๊ะบนโต๊ะหรือกล่องที่แสดงผลงาน				
5	จัดวางสิ่งของ หุ่นจำลองบนโต๊ะแสดงผลงาน				

ประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) การเสนอนิทรรศการ
- 2) วิพากษ์การเสนอนิทรรศการ

งานที่ 1 การเสนอนิทรรศการ

ลำดับกลุ่ม	รายชื่อสมาชิก	การเสนอผลงาน		
		สื่อที่ใช้	รูปแบบหรือลักษณะ นิทรรศการ	ปัญหาอุปสรรค / วิธีการแก้ไข
1	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
2	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
3	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			

ลำดับกลุ่ม	รายชื่อสมาชิก	การเสนอผลงาน		
		สื่อที่ใช้	รูปแบบหรือลักษณะ นิทรรศการ	ปัญหาอุปสรรค / วิธีการแก้ไข
4	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
5	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			

งานที่ 2 วิพากษ์การเสนอนิทรรศการ

ลำดับกลุ่ม	รูปแบบการนำเสนอ		เนื้อหาสาระ		สื่อที่ใช้		อื่นๆ
	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อดี	ข้อเสีย	
1							
2							
3							
4							
5							

[illegible][illegible]

- [illegible]

381

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) สรุปผลการจัดนิทรรศการ
- 2) ทำแบบฝึกหัด

งานที่ 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการจัดนิทรรศการ

381

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) สรุปผลการจัดนิทรรศการ
- 2) ทำแบบฝึกหัด

งานที่ 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการจัดนิทรรศการ

งานที่ 2 ทำแบบฝึกหัด

- คำชี้แจง 1. แบบฝึกหัดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของศิลปะ

- ก. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์
- ข. ศิลปะคือสิ่งที่เกิดขึ้นโดยสิ่งมีชีวิตทั้งปวง เช่น คน พืช สัตว์ ที่สร้างสรรค์ให้เกิดงานศิลปะขึ้นมา
- ค. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยเลือกที่จะเลียนแบบบางส่วนของธรรมชาติ
- ง. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยการเลียนแบบธรรมชาติ

2. ข้อใดคือผลงานทัศนศิลป์

- ก. การทำขนมครกแบบไทยๆ
- ข. การทอผ้าไหม
- ค. การตกปลาด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ง. การเล่นเกมอู๋ฮ้อนผ้า

3. ข้อใดคือลักษณะของงานจิตรกรรมภาพวาดที่ชัดเจนที่สุด

- ก. กำหนดน้ำหนักในภาพได้
- ข. ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อย
- ค. ใช้ระยะเวลาน้อย
- ง. มีคุณค่าในตัวของมันเอง

4. ข้อใดไม่ใช่งานจิตรกรรมภาพเขียน

- ก. ภาพเขียนดินสอคำ
- ข. ภาพเขียนสีน้ำ
- ค. ภาพเขียนสีน้ำมัน
- ง. ภาพเขียนสีเฟรสโก

5. ประติมากรรมที่สามารถชื่นชมได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังจัดอยู่ในประเภทใด

- ก. ประติมากรรมแบบนูน
- ข. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
- ค. ประติมากรรมแบบนูนสูง
- ง. ประติมากรรมแบบลอยตัว

6. ข้อใดไม่ใช่งานปฏิมากรรม

- ก. พุทธปฏิมากรรม
- ข. การปั้นการแกะสลักและการหล่อทั่วไป
- ค. พระพุทธรูป
- ง. งานปั้นที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

7. สถาปัตยกรรมถูกจำแนกประเภทโดยอาศัยเงื่อนไขเป็นสำคัญ

- ก. ประโยชน์ใช้สอย
- ข. ประชากรที่เพิ่มขึ้น
- ค. ลักษณะการออกแบบโดยคำนึงสภาพทางภูมิศาสตร์
- ง. ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี

8. ข้อใดไม่ใช่งานสถาปัตยกรรม

- ก. รถยนต์
- ข. สถาปัตยกรรม
- ค. ศักยภาพการทหารสูงสุด
- ง. ศาลพระภูมิ

9. “สร้างวีรกรรมลงบนแม่พิมพ์ แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไปในตัววีรกรรมนั้น” ข้อความดังกล่าวเป็นกระบวนการพิมพ์อะไร

- ก. การพิมพ์ผิวเรียบ
- ข. การพิมพ์ร่องลึก
- ค. การพิมพ์พื้นราบ
- ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

10. ข้อใดคือจุดประสงค์ของศิลปะภาพพิมพ์

- ก. ป้องกันการสูญหาย
- ข. ความต้องการผลิตงานให้ได้จำนวนมากในเวลารวดเร็ว
- ค. ความต้องการของผู้มีอำนาจ
- ง. ประหยัดงบประมาณ

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดกระดาษสีโปรเตอร์บนพื้นบอร์ด	✓			
2	จัดพิมพ์ข้อมูลที่นำมาจัดบอร์ด	✓			
3	เขียนหัวเรื่องมานำมาจัดบอร์ด	✓			
4	ติดภาพประกอบบนกระดาษโปรเตอร์	✓			
5	จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด	✓			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดชื่อเรื่องนิทรรศการฯ หน้างาน	✓			
2	นำป้ายนิเทศผนึกติดกับบอร์ด	✓			
3	จัดวางตำแหน่งบอร์ดในพื้นที่บริเวณที่จัด	✓			
4	วางผ้าปูโต๊ะบนโต๊ะหรือกล่องที่แสดงผลงาน	✓			
5	จัดวางสิ่งของ หุ่นจำลองบนโต๊ะแสดงผลงาน	✓			

ประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการ

การเผชิญประสบการณ์เรื่อง การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ พอสรุปได้ดังนี้ 1) นำเสนอผลงานนิทรรศการ ในรูปแบบกลุ่มกิจกรรม โดยครอบคลุมเรื่องสื่อที่ใช้ รูปแบบหรือลักษณะนิทรรศการ และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และ 2) การวิพากษ์การเสนอนิทรรศการครอบคลุม ข้อดีและข้อเสีย ของรูปแบบการนำเสนอ เนื้อหาสาระ และสื่อที่ใช้

งานที่ 2 เฉลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ข	ก	ง	ข	ก	ก	ข	ข

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. “สมชายจะลดความเร็วของรถยนต์เมื่อเห็นป้ายสัญลักษณ์จราจรให้ระวังคนข้ามถนน” ข้อความข้างต้นตรงกับความหมายของศิลปะในข้อใด
 - ก. ศิลปะคือการเลียนแบบธรรมชาติ
 - ข. ศิลปะคือการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อถือศรัทธาของมนุษย์แต่ละยุคสมัย
 - ค. ศิลปะคือสื่อติดต่อระหว่างกันอีกแบบหนึ่ง
 - ง. ศิลปะคือการแสดงออกทางบุคลิกภาพเด่น ๆ ของศิลปิน
2. ข้อใดตรงกับความหมายของ “ทัศนศิลป์” มากที่สุด
 - ก. ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นให้เห็นเป็นรูปร่าง
 - ข. ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและเป็นวิทยาศาสตร์
 - ค. ผลงานศิลปะที่สัมผัสขึ้นชมได้ทางสายตาหรือการมองเห็น
 - ง. ผลงานศิลปะที่มีลักษณะ 2 มิติ และ 3 มิติ
3. ข้อใดคืองานจิตรกรรม
 - ก. วีระนั้่งแกะเทียนพรรษา
 - ข. มานะเจียรระโนพลอย
 - ค. ดาเรศวดล่ายคอกไม้ลงบนแจกัน
 - ง. สมศักดิ์ออกแบบแปลนบ้านทรงไทย
4. “ดินสอค่าเพียงแท่งเดียว ก็สามารถสร้างงานจิตรกรรมได้” ข้อความดังกล่าวตรงกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. จิตรกรรมภาพวาด
 - ข. จิตรกรรมภาพเขียน
 - ค. จิตรกรรมร่างภาพ
 - ง. จิตรกรรมลายไทย

5. การแกะสลักต้นเทียนพรรษาจัดเป็นประติมากรรมประเภทใด

- ก. ประติมากรรมแบบนูน
- ข. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
- ค. ประติมากรรมแบบนูนสูง
- ง. ประติมากรรมแบบลอยตัว

6. ข้อใดคือจุดเด่นชัดของประติมากรรมแบบนูนต่ำ

- ก. ความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับน้อยมาก
- ข. ความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับมากที่สุด
- ค. ความกลมกลืนระหว่างรูปและพื้น
- ง. ความเด่นชัดของรูปและพื้น

7. “โบสถ์” จัดอยู่ในสถาปัตยกรรมแบบใด

- ก. สถาปัตยกรรมแบบเปิด
- ข. สถาปัตยกรรมแบบปิด
- ค. สถาปัตยกรรมที่ใช้ประกอบพิธีบวชพระ
- ง. สถาปัตยกรรมที่ไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้

8. สถาปัตยกรรมแบบเปิดมักสร้างขึ้นเพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ

- ก. เพื่อประโยชน์ใช้สอยทุกด้าน
- ข. เพื่อการถ่ายเทอากาศ
- ค. เพื่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
- ง. เพื่อสาธารณะประโยชน์

9. ข้อใดคือการพิมพ์พื้นราบ

- ก. ภาพพิมพ์ดัดฟิล์ม
- ข. ภาพพิมพ์กระดาษแข็ง
- ค. ภาพพิมพ์หิน
- ง. ภาพพิมพ์ภาพถ่าย

10. “กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์” ได้แก่ข้อใด

- ก. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
- ข. ภาพพิมพ์หิน
- ค. ภาพพิมพ์แกะไม้
- ง. ภาพพิมพ์แบบซอฟต์แวร์

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 1

ชื่อ.....สกุล

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ค	ก	ก	ค	ก	ค	ก	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ค	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ค	ก

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคืองานศิลปะสมัยทวารวดีที่พบในจังหวัดราชบุรี
 - ก. ภาพปูนปั้นตกแต่งสถาปัตยกรรม
 - ข. ศิลปจารีกรุปธรรมจักรกับกวางหมอบ
 - ค. เครื่องปั้นดินเผา
 - ง. เทวรูป
2. ข้อใดไม่ใช่แหล่งที่ตั้งของทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย
 - ก. หมู่เกาะชวา
 - ข. จังหวัดนครปฐม
 - ค. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. สาเหตุที่ทำให้พุทธรูปปฏิมากรรมในสมัยลพบุรีมีความแตกต่างกันคือข้อใด
 - ก. การนับถือนิคายหินยานจากทวารวดีและนิกายมหายานจากขอม
 - ข. การรับอิทธิพลจากทวารวดีและศรีวิชัย
 - ค. การรับอิทธิพลจากขอม
 - ง. อิทธิพลจากฮินดูและพราหมณ์
4. ลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสมัยเชียงแสนทั้งรุ่นแรกและรุ่นหลังคือข้อใด
 - ก. ทำจากโลหะ
 - ข. ทำจากปูนปั้น
 - ค. ทำจากศิลาแลง
 - ง. ทำจากปูนปั้นและโลหะ

5. ข้อใดคือลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย
 - ก. ปาง 4 อริยาบถ
 - ข. ปางลีลา
 - ค. พระพุทธรูปทรงเครื่อง
 - ง. พระพิมพ์

6. ข้อใดคือลักษณะเด่นของฐานปราสาทในงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา
 - ก. ฐานของปราสาทเป็นรูปแบนราบเรียบเสมอกัน
 - ข. ฐานของปราสาทยกพื้นสูงชะลูดและแคบกว่าปกติ
 - ค. ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภาหรือดกท้องช้าง
 - ง. ฐานของปราสาทมีลักษณะทรงกลมโอโถงสง่างาม

7. ข้อใดคืองานสถาปัตยกรรมในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - ก. วัดระฆังโฆสิตาราม
 - ข. วัดพระศรีสรรเพชญ์
 - ค. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ง. วัดพระเชตุพนฯ

8. ข้อใดคืออิทธิพลของศิลปะสุโขทัยที่ส่งผลกระทบต่องานทัศนศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์
 - ก. วัดระฆังโฆสิตาราม
 - ข. อุโบสถวัดบวรนิเวศ
 - ค. เจดีย์ภูเขาทอง
 - ง. พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

9. โบสถ์วิหารที่ลักษณะแบบแก่งจีน ปรากฏอยู่ที่วัดใดแห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 - ก. วัดบวรนิเวศ
 - ข. วัดเบญจมบพิตร
 - ค. วัดอรุณราชวราราม
 - ง. วัดราชบพิตร

10. ในสมัยรัชกาลที่ 5 สถาปัตยกรรมใดที่มีรูปแบบผสมผสานระหว่างไทยกับตะวันตก

- ก. พระที่นั่งอนันตสมาคม
- ข. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
- ค. ที่ทำการของทางราชการทุกแห่ง
- ง. สะพานรถไฟข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย”

บันทึกสาระสำคัญ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย”

บันทึกสาระสำคัญ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) กำหนดหัวข้อ
- 2) กำหนดยุคสมัย
- 3) กำหนดรายละเอียดผลงาน

โดยให้นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและอภิปรายร่วมกันใช้เวลา 10 นาที

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดของข้อความ
1	กำหนดหัวข้อ	1)..... 2).....
2	กำหนดยุคสมัย	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7).....
3	กำหนดรายละเอียดผลงาน	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5).....

กลยุทธ์แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

บันทึกสาระสำคัญ ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งออกเป็น 3 สมัยดังนี้

- 1) ผลงานทัศนศิลป์สมัยทวารวดี ที่สำคัญมีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ลวดลายเรขาคณิตและลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ (2) ปฏุมการกรรม ได้แก่ พระพุทธรูปปางปฐมเทศนาและปางประทานพร และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ สถูปทรงดอกบัวเหลี่ยม จังหวัดนครพนม และพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
- 2) ผลงานทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย มีดังนี้ (1) จิตรกรรมที่พบ คืองานเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา (2) ปฏุมการกรรม ได้แก่ พระโพธิ์ศัตว์อวโลกิเตศวรและพระศรีอาริยะ และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ สถูปพระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสถูปวัดพระบรมมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) ผลงานทัศนศิลป์สมัยลพบุรี มีดังนี้ จิตรกรรมไม่ปรากฏหลักฐาน (1) ประติมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูปนาคปรกทรงเครื่องและรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 และ (2) สถาปัตยกรรม ได้แก่ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และปราสาทเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

ภารกิจที่ 2

บันทึกสาระสำคัญ ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยแบ่งได้ 4 สมัย คือ

- 1) ผลงานทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ที่สำคัญมีดังนี้ จิตรกรรมไม่ปรากฏหลักฐาน (1) ประติมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยแบบเชียงแสนรุ่นแรก และแบบเชียงแสนรุ่นหลัง (2) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง และพระธาตุหริภุญไชย จังหวัดลำพูน
- 2) ผลงานทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย มีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนในอุโมงค์ถ้ำศรีชุม และภาพเขียนที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว (2) ปฏุมการกรรม ได้แก่ พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก และพระปาง 4 อริยาบถ จังหวัดสุโขทัย (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุและปรางค์ที่วัดศรีสวาย จังหวัดสุโขทัย
- 3) ผลงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา มีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนสีบนผนังวัดราชบูรณะ และภาพเขียนสีตำหนักพระพุทธโฆษาจารย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) ปฏุมการกรรม ได้แก่ พระทรงเครื่องน้อยและพระทรงเครื่องใหญ่ และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์วัดราชบูรณะ และสถูปวัดศรีสรรเพชญ์
- 4) ผลงานทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ มีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนวัดอโงนศิลป์ จังหวัดชลบุรี และ จิตรกรรมฝาผนัง วัดสะแก กรุงเทพมหานคร (2) ปฏุมการกรรม ได้แก่ พระประธานวัดราชโอรส และ พระนิรันตราย และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม และพระที่นั่งอนันตสมาคม

ประสบการณ์ที่ 2.1.2 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดของข้อความ
1	กำหนดหัวข้อ	1) ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 2) ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย
2	กำหนดยุคสมัย	1) สมัยทวารวดี 2) สมัยศรีวิชัย 3) สมัยลพบุรี 4) สมัยเชียงแสน 5) สมัยสุโขทัย 6) สมัยอยุธยา 7) สมัยรัตนโกสินทร์
3	กำหนดรายละเอียดผลงาน	1) ประเภทของงาน 2) การรับอิทธิพล 3) แหล่งที่พบ 4) ที่ตั้งปัจจุบัน. 5) ชนิดของวัสดุ

ภารกิจที่ 2

ยุคสมัย	รายละเอียดผลงาน					หมายเหตุ
	ประเภทของงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่พบ	ที่ตั้งปัจจุบัน	ชนิดของวัสดุ	
สมัยทวารวดี						
สมัยศรีวิชัย						
สมัยลพบุรี						
สมัยเชียงแสน						
สมัยสุโขทัย						
สมัยอยุธยา						
สมัยรัตนโกสินทร์						

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 7 งาน ดังนี้

- 1) สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยที่มูสล้อ
- 2) ศึกษาตัวอย่างภาพถ่ายงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ไทย
- 3) กรอกรายละเอียดประเภทของงาน
- 4) กรอกรายละเอียดการรับอิทธิพล
- 5) กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ
- 6) กรอกรายละเอียดแหล่งที่ตั้งปัจจุบัน
- 7) กรอกรายละเอียดวัสดุ (ชนิด)

งานที่ 1 – 7

ลำดับที่	ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	ทวาราวดี					
2	ศรีวิชัย					
3	ลพบุรี					

ภารกิจที่ 2

ในภารกิจที่ 2 มีงาน 7 งาน ดังนี้

- 1) ดำรงงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยที่มมสือ
- 2) ศึกษาตัวอย่างภาพถ่ายงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ไทย
- 3) กรอกรายละเอียดประเภทของงาน
- 4) กรอกรายละเอียดการรับอิทธิพล
- 5) กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ
- 6) กรอกรายละเอียดแหล่งที่ตั้งปัจจุบัน
- 7) กรอกรายละเอียดวัสดุ (ชนิด)

ลำดับที่	ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	เชียงแสน					
2	สุโขทัย					
3	อยุธยา					
4	รัตนโกสินทร์					

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งานดังนี้

- 1) อภิปรายผลการสำรวจ
- 2) บันทึกผลการสำรวจ

งานที่ 1-2 บันทึกผลการอภิปราย

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

- 1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม.....

- 2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

- 1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม.....

- 2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนสรุปผล
- 2) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

งานที่ 1 สรุปผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

งานที่ 2 แบบฝึกหัด

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. สันนิษฐานว่าเมืองที่เคยเป็นราชธานีของสมัยทวารวดีปัจจุบันคือจังหวัดใด

- ก. นครปฐม
- ข. ราชบุรี
- ค. ปราจีนบุรี
- ง. สิงห์บุรี

2. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย

- ก. พระโพธิ์ศัตว์อวโลกิเตศวร
- ข. พระพุทธรูปแบบนาคปรกปางมารวิชัย
- ค. พุทธเจดีย์ที่วัดมหาธาตุ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ง. เจดีย์จุลประโทน จังหวัดนครปฐม

3. สถาปัตยกรรมแบบลพบุรีที่มีชื่อเสียงใน จังหวัดบุรีรัมย์ คือข้อใด

- ก. ปราสาทหินพิมาย
- ข. ปราสาทเขาพนมรุ้ง
- ค. ปราสาทบ้านระแงง
- ง. ปราสาทเมืองสิงห์

4. ข้อใดคือสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน

- ก. ชุมประตู่ควมหาธาตุ
- ข. พระธาตุหริภุญไชย
- ค. สถูปวัดเจติยเจ็ดแถว
- ง. พระปรางค์วัดราชบูรณะ

5. “สถูปทรงพุ่มข้าวบิณฑ์” ศิลปะสมัยสุโขทัยมีลักษณะอย่างไร

- ก. ทรงระฆังคว่ำ
- ข. ทรงชั้นคว่ำ
- ค. ทรงดอกบัวตูม
- ง. ทรงชะลูด

6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปสมัยอยุธยา

- ก. พระเศียรมีพระรัศมีรูปเปลว
- ข. พระทรงเครื่อง
- ค. พระพักตร์รูปกลมไข่
- ง. มี 4 อริยาบถ คือ นั่ง นอน ยืน เดิน

7. ผู้ที่นำแบบอย่างประติมากรรมแบบตะวันตก เข้ามามีบทบาทในสมัยรัตนโกสินทร์คือใคร

- ก. สมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ข. รัชกาลที่ 6
- ค. นายช่วง มูลพินิจ
- ง. นายศิลป์ พีระศรี

8. “พระนิรันตราย” ถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลใดแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

- ก. รัชกาลที่ 3
- ข. รัชกาลที่ 4
- ค. รัชกาลที่ 5
- ง. รัชกาลที่ 6

9. ข้อใดคืออิทธิพลจากตะวันตกที่มีบทบาทในด้านจิตรกรรมสมัยรัชกาลที่ 4

- ก. สีพื้นสดใสเพื่อเน้นให้ภาพเด่น
- ข. ภาพประดับด้วยทองคำเปลว
- ค. มีระยะใกล้ไกลแบบทัศนียภาพ
- ง. นิยมเขียนภาพวรรณกรรมแบบเล่าเรื่อง

10. ข้อใดไม่ใช่ อิทธิพลของจีนที่แพร่เข้ามามีบทบาทด้านทัศนศิลป์ของไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

- ก. เรือสำเภา
- ข. บ้านทรงจีน
- ค. วัดราชโอรส
- ง. อุโบสถ วัดเบญจมบพิตร

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-8

ลำดับ ที่	ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	ทวาราวดี	จิตรกรรม	อินเดีย สมัยคุปตะ	ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ นครปฐม	พิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ อุทอง นครปฐม	ลวดลายบน แผ่นอิฐ
		ประติมากรรม (พระพุทธรูป) สถาปัตยกรรม		นครปฐม นครพนม	นครปฐม นครพนม	สลักหินปูน ก่ออิฐฉาบ
2	ศรีวิชัย	จิตรกรรม	พุทธศาสนา ลัทธิมหายาน	ถ้ำศิลป์ ยะลา	ยะลา	งานเขียนสี
		ประติมากรรม		สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	พิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติพระนคร	โลหะสำริด
		สถาปัตยกรรม		สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	ก่ออิฐชนิด ไม่ถือปูน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
3	ลพบุรี	ปฏิมากรรม	ขอม	บุรีรัมย์ นครราชสีมา	พิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ พระนคร	โลหะสำริด ศิลา
		สถาปัตยกรรม		บุรีรัมย์ นครราชสีมา	บุรีรัมย์ นครราชสีมา	อิฐ หิน ศิลาแลง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-8

ลำดับ ที่	ทัศนศิลปสมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	เชียงแสน	ปฏิมากรรม	ทวารวดีตอนปลาย ศิลปะพุกามและ ศิลปะขอม	เชียงราย	เชียงราย เชียงใหม่	ทำจากปูนปั้น และโลหะ
		สถาปัตยกรรม	พุกามและสุโขทัย	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	ใช้อิฐก่อ
2	สุโขทัย	จิตรกรรม	ศิลปะลังกาและ พระพุทธ-ศาสนา ลัทธิเถรวาท	วัดศรีชุม วัดเจดีย์เจ็ดแถว	จังหวัดสุโขทัย	งานเขียนสี และภาพปูนลาย เบ้าบนหินชนวน
		ปฏิมากรรม	สุโขทัยแท้	วัดมหาธาตุ สุโขทัย	สุโขทัย	ปูนปั้นและ โลหะ
		สถาปัตยกรรม	ลังกาและลพบุรี	พิษณุโลก ศรีสัชนาลัย	พิษณุโลก สุโขทัย	อิฐก่อ

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
3	สมัยอยุธยา	จิตรกรรม	ศาสนาพราหมณ์ และ คริสเตียน	วัดพระศรีสรรเพ็ชร วัดราชบูรณะ	อยุธยา	-ภาพเขียนสี เอกรงค์และ พหุรงค์
		ประติมากรรม	ลพบุรีและสุโขทัย	วัดพระศรีสรรเพ็ชร วัดพุทไธสวรรย์	อยุธยา	-ปูนปั้นทรง -เครื่องถ้วยชญา สร้อยสังวาล
		สถาปัตยกรรม	ขอมและสุโขทัย	วัดไชยวัฒนาราม		-ก่ออิฐ
4	สมัยรัตนโกสินทร์	จิตรกรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	วัดอ่างศิลา วัดคูสิดาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดพระเชตุพลวิมลมัง คลาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดระฆังโฆสิตาราม	ชลบุรี กรุงเทพฯ	ภาพเขียน สีพหุรงค์ ภาพเขียน สีพหุรงค์และ ภาพเขียนสี แบบทัศนียวิทยา
		ประติมากรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	วัดเบญจมบพิตร -วัดพระศรีรัตน ศาสดาราม -วัดอรุณราชวราราม -วัดระฆังโฆสิตาราม -วัดอรุณราชวราราม	กรุงเทพฯ	หล่อโลหะ
		สถาปัตยกรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	-เขาวัง -วัดเทพธิดาราม -วัดกัลยาณมิตร -วัดบวรนิเวศ	กรุงเทพฯ	ก่ออิฐถือปูน

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกผลการอภิปราย

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียสมัยคุปตะ โดยอิทธิพลทางศาสนาลัทธิมหายาน และจากอิทธิพลศิลปะขอม มีความเจริญกระจายอยู่ทั่วไป เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ งานจิตรกรรมพบหลักฐานน้อย มีเพียงภาพเขียนสีในผนังถ้ำและลวดลายบนแผ่นอิฐ งานปฏิมากรรมส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูป เทวรูป พระโพธิสัตว์ ที่ทำจากปูนปั้น สีลา และการหล่อสำริด ส่วนสถาปัตยกรรม เป็นสถูป เทวสถาน ที่ทำจากศิลาแลง อิฐ และหิน

2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ สมัยทวารวดีจุดเด่นคือพระปฐมเจดีย์ทรงบาตรคว่ำ และพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา สมัยศรีวิชัยจุดเด่นคือพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรและพระบรมธาตุไชยา ส่วนสมัยลพบุรีจุดเด่นคือปราสาทหินที่พบเห็นทั่วไปเช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทหินพิมาย เป็นต้น

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากอินเดีย และศิลปะจากพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ศิลปะพุกาม ศิลปะลังกา ศิลปะขอมและศิลปะทวารวดี งานจิตรกรรมเป็นลายเส้นและภาพเขียนสี งานปฏิมากรรมส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูปที่พัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของตน ส่วนสถาปัตยกรรมรับอิทธิพลมาหลากหลาย ทั้งปราสาทปราสาท และเจดีย์ จนพัฒนาเป็นรูปแบบไทยแท้ได้ในที่สุด

2) ลักษณะเด่นอื่นเป็น ๆ สมัยเชียงแสนจุดเด่นคือพระพุทธรูปแบบเชียงแสนรุ่นแรกและรุ่นหลัง รวมทั้งพระธาตุอื่น ๆ เช่นพระธาตุหริภุญไชย พระธาตุลำปางหลวง เป็นต้น สมัยสุโขทัยจุดเด่นคือพระพุทธรูปปาง 4 อริยาบถ และปางมารวิชัยที่มีความงามขั้นสูงสุดคือพระพุทธรชินราช และเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ สมัยอยุธยาจุดเด่นคือพระพุทธรูปทรงเครื่อง และพระปรางค์ประดับอิศวรวัชร ฐานปราสาทโค้งเว้าคทงช้าง สมัยรัตนโกสินทร์จุดเด่นคือ การรับอิทธิพลจากศิลปะอยุธยา คือ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม และการผสมผสานศิลปะไทยและตะวันตก เช่นพระที่นั่งจักรี มหาปราสาท รวมถึงภาพเขียนบนผนังวัดระฆังโฆสิตาราม

ภารกิจที่ 2

งานที่ 1

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

โดยสรุป ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และ ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย
ครอบคลุมการสำรวจด้านต่างๆ คือ รายละเอียดของผลงานได้แก่ ประเภทของงาน การรับอิทธิพล แหล่งที่ค้นพบ
แหล่งที่ตั้ง และชนิดของวัสดุ

งานที่ 2 เกลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ง	ข	ข	ก	ง	ง	ข	ก	ง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่ ศิลปะสมัยทวารวดี
 - ก. ภาพปูนปั้นตกแต่งสถาปัตยกรรม
 - ข. รูปสล่าจำหลักธรรมจักรกับวงกลมรอบ
 - ค. พระพุทธรูปดินเผา
 - ง. เทวรูป
2. ศูนย์กลางทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัยอยู่ที่ใด
 - ก. หมู่เกาะชวา
 - ข. จังหวัดนครปฐม
 - ค. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปสมัยลพบุรี
 - ก. สลักด้วยศิลาทราย
 - ข. พระวรการดูเข้มแข็งบึกบึน
 - ค. พระเกตุมาลาทำเป็นกลีบบัวซ้อนกันขึ้นเป็นชั้น ๆ
 - ง. มีจีวรที่เรียบบางแนบติดพระวรกาย
4. พระพุทธรูปเชียงแสนทั้งรุ่นแรก และรุ่นหลังนิยมสร้างด้วยวัสดุใด
 - ก. ทำจากโลหะ
 - ข. ทำจากปูนปั้น
 - ค. ทำจากศิลาแลง
 - ง. ทำจากปูนปั้นและโลหะ

5. พระพุทธรูปปางใดที่นิยมสร้างในสมัยสุโขทัย
 - ก. ปาง 4 อริยาบถ
 - ข. ปางประทานพร
 - ค. ปางสมาธิ
 - ง. ปางไสยาสน์

6. ฐานปราสาทในงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาแตกต่างจากสมัยอื่น ในข้อใด
 - ก. ฐานของปราสาทเป็นรูปแบบราบเรียบเสมอกัน
 - ข. ฐานปราสาทยกพื้นสูงชะลูดและแคบกว่าปกติ
 - ค. ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภาหรือคอกท้องช้าง
 - ง. ฐานของปราสาทมีลักษณะทรงกลมโอโถงสง่างาม

7. ข้อใดไม่ใช่งานสถาปัตยกรรมในสมัยรัชกาลที่ 1
 - ก. พระบรมมหาราชวัง
 - ข. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ค. วัดพระเชตุพนฯ
 - ง. วัดอรุณราชวราราม

8. เจดีย์ภูเขาทองเป็นงานสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากข้อใด
 - ก. ทวาราวดี
 - ข. เชียงแสน
 - ค. สุโขทัย
 - ง. อยุธยา

9. ข้อใดที่บ่งบอกถึงอิทธิพลจีน ในวัดบวรนิเวศแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

- ก. หลังคาแบบเก๋งจีนของหลังคาและอุโบสถ
- ข. ซากเรือสำเภาที่เป็นอนุสรณ์สถาน
- ค. รูปปูนปั้นของชาวจีนหน้าอุโบสถ
- ง. หลักฐานประเภทถ้วยชามสังคโลก

10. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นสถาปัตยกรรมไทยที่ผสมผสานกับอิทธิพลจากที่ใด

- ก. อิทธิพลจีน
- ข. อิทธิพลตะวันตก
- ค. อิทธิพลอินเดีย
- ง. อิทธิพลขอม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 2

ชื่อ.....สกุล

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ข	ข	ง	ก	ค	ค	ค	ก	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ค	ค	ง	ก	ค	ง	ค	ก	ข

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. องค์ประกอบใดที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์มากที่สุด
 - ก. เส้น
 - ข. สี
 - ค. ค่าน้ำหนัก
 - ง. รูปร่างรูปทรง
2. สีใดที่อยู่ได้ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น
 - ก. เส้นตรงแนวนอน
 - ข. เส้นโค้งเป็นลูกคลื่น
 - ค. เส้นซิกแซก
 - ง. เส้นโค้งก้นหอย
3. รูปร่างแตกต่างจากรูปทรงอย่างไร
 - ก. รูปร่างมี 2 มิติ, รูปทรงมี 3 มิติ
 - ข. รูปร่างมีลักษณะบาง รูปทรงมีลักษณะหนา
 - ค. รูปร่างมีน้ำหนักเบา รูปทรงมีขนาดใหญ่
4. ในงานเขียนภาพจะสร้างพื้นผิวให้เรียบและหยาบได้ด้วยวิธีการใด
 - ก. การเลือกพื้นผิวต่างๆ ในการรองรับภาพ
 - ข. การผสมสีที่ถูกต้อง
 - ค. การเกลี่ยพื้นผิวหรือแสดงรอยแปลง
 - ง. การพิมพ์ด้วยวัสดุ
 - ง. รูปร่างมีลักษณะเล็ก รูปทรงมีขนาดใหญ่

5. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน เป็นหลักการจัดองค์ประกอบในข้อใด
 - ก. หลักของความสมดุล
 - ข. หลักของความเป็นเอกภาพ
 - ค. หลักการสร้างที่น่าสนใจ
 - ง. หลักการสร้างความกลมกลืน

6. มีวิธีการสร้างความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวได้อย่างไร
 - ก. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิต
 - ข. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ
 - ค. การใช้เส้นและพื้นผิวที่มีลักษณะโค้งและขรุขระ
 - ง. การใช้เส้นบนพื้นที่ว่างที่ต่อเนื่องกันไป

7. ข้อใดคือการเน้นให้เกิดจุดเด่นโดยใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
 - ก. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
 - ข. การเน้นด้วยการตัดกันของเส้น
 - ค. การเน้นด้วยขนาด
 - ง. การเน้นด้วยกรอบ

8. ข้อใดคือการจัดภาพลักษณะซ้ำ
 - ก. ภาพมีลักษณะสลับหรือลดหลั่นกัน
 - ข. สามารถนำสายตาไปสู่จุดสนใจของภาพ
 - ค. ภาพมีลักษณะรวมกลุ่มหรือพลังเคลื่อนไหว
 - ง. ให้ความรู้สึกที่มั่นคงแข็งแรง

9. การจัดภาพแบบใดที่ภาพเกิดระยะใกล้ไกล มากที่สุด
 - ก. การจัดภาพลักษณะนำสายตา
 - ข. การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี
 - ค. การจัดภาพลักษณะวงกลม
 - ง. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม

10. ภาพทิวทัศน์ ใช้วิธีการจัดภาพรูปแบบใด

- ก. การจัดภาพแนวตั้ง
- ข. การจัดภาพแนวนอน
- ค. การจัดภาพลักษณะซ้ำ
- ง. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 5

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง แบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ ใช้เวลา 90 นาที

สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ 1. กระดาษรองวาด 2. ดินน้ำมันคละสี

คำสั่ง

จงจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมหุ่นต่ำ ด้วยเทคนิคดินน้ำมันและเลือกหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 1 แบบ พร้อมตั้งชื่อผลงาน
ส่งผลงานที่จัดทำและระบุชื่อ นามสกุล ของนักเรียนไว้ด้านหลังผลงาน

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของทัศนศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน ดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน
- 2) เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน
- 3) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง จุด เส้น และสี
- 4) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก
- 5) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง
- 6) เขียนสรุปสาระสำคัญ

งานที่ 3 ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ เรื่อง จุด เส้น และสี

ประเภทของผลงาน (ระบุชื่องาน)	ลักษณะองค์ประกอบศิลป์			การตีความ (สรุป)
	จุด	เส้น	สี	

งานที่ 4 ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก

ประเภทของผลงาน (ระบุชื่องาน)	ลักษณะองค์ประกอบศิลป์			การตีความ (สรุป)
	จุด	เส้น	สี	

งานที่ 5 ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ เรื่อง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

ประเภทของผลงาน (ระบุชื่องาน)	ลักษณะองค์ประกอบศิลป์			การตีความ (สรุป)
	จุด	เส้น	สี	

งานที่ 6 ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบจากผลงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประสบการณ์รองที่ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน ดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน
- 2) เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน
- 3) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ
- 4) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านการสร้างจังหวะและการเน้นให้เกิดจุดเด่น
- 5) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความขัดแย้งและการสร้างความกลมกลืน
- 6) เขียนสรุปสาระสำคัญ

งานที่ 3 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่นๆ
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	

งานที่ 4 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านการสร้างจังหวะและการเน้นให้เกิดจุดเด่น

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่นๆ
	การสร้างจังหวะ	การเน้นให้เกิดจุดเด่น	

งานที่ 5 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความขัดแย้งและการสร้างความกลมกลืน

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่น ๆ
	การสร้างความขัดแย้ง	ความกลมกลืน	

งานที่ 6 ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ
ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 3

งานที่ 1

ประเภทของงาน (ชื่องาน)	รายการนำเสนอ		ลำดับผลงาน
	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ	การวิเคราะห์การจัด องค์ประกอบ	
1			
2			
3			
4			
5			
6			

งานที่ 2

สรุปงานที่ทำ

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของทัศนศิลป์

องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้และ
พัฒนาเชิงความรู้สึก ประกอบด้วย จุด เส้น สี คำนำหน้า รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-6
ตามการปฏิบัติงานจริง

ประสบการณ์รองที่ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

ในการนำหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ มีหลักการที่ควร
คำนึงอยู่ 3 หลักการ คือ หลักการของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น หลักการของความเป็น
เอกภาพ

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5
ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 3 งานที่ 1-2

งานที่ 1

ประเภทของงาน (ชื่องาน)	รายการนำเสนอ		ลำดับผลงาน
	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ	การวิเคราะห์การจัด องค์ประกอบ	
1	เรื่อง จุด เส้น และ สี		1
2	เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และ ค่าน้ำหนัก		2
3	เรื่อง ลักษณะพื้นผิว และ พื้นที่ว่าง		3
4	-	ด้านความสมดุล และ ความเป็นเอกภาพ	1
5	-	ด้านการสร้างจังหวะ และ การเน้นให้เกิดจุดเด่น	2
6	-	ด้านความขัดแย้งและ ความกลมกลืน	3

งานที่ 2

วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบ มีดังนี้ (1) จุด เส้น และ สี (2) รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก และ (3) ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มีดังนี้ (1) ความสมดุล และความเป็นเอกภาพ (2) การสร้างจังหวะ และการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) ความขัดแย้งและความกลมกลืน

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 – 7 ให้นักเรียนจัดหาวัสดุ – อุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม

พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดหาแล้ว	ไม่ได้จัดหา	
1	จัดหากระดาษสีขนาด 4x6 นิ้ว			
2	จัดหากระดาษรองวาดเขียน ขนาด 4x6 นิ้ว			
3	จัดหาดินสอ			
4	จัดหายางลบ			
5	จัดหากระดาษขนาด A4			
6	จัดหาปากกาเคมี			
7	จัดหาดินน้ำมัน			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 – 4

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 4 งาน ดังนี้

- 1) ตั้งชื่องาน
- 2) เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ
- 3) กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในภาพเขียน
- 4) ร่างแบบ

ให้นักเรียนออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมลงในกรอบที่กำหนดให้

ชื่องาน.....

ใช้หลักการจัดองค์ประกอบแบบ.....

ประสบการณ์รองที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 – 5 ให้นักเรียนจัดเตรียมวัสดุ – อุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรม นูนต่ำ พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

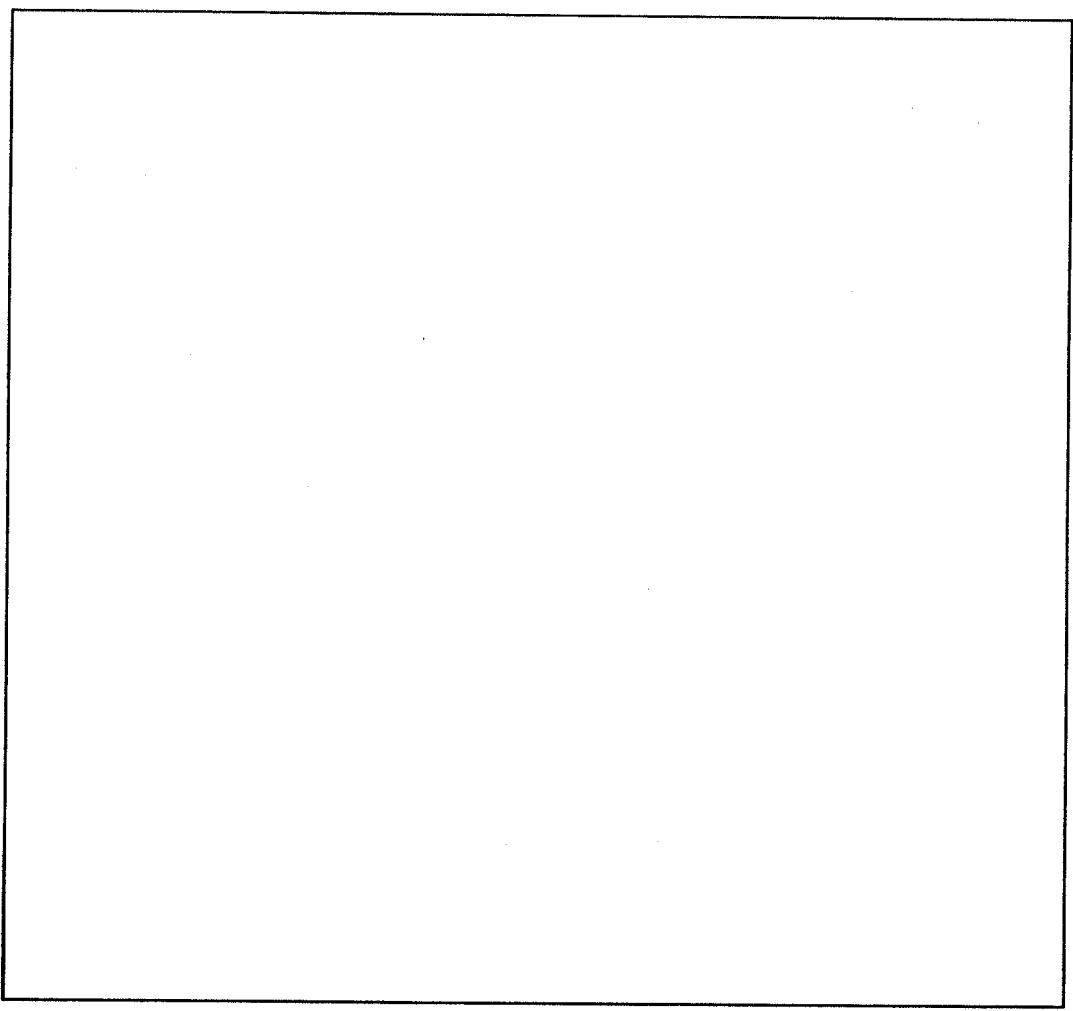
งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดหาดินน้ำมัน			
2	จัดหาแผ่นกระดาษรอง			
3	จัดหาดินสอ			
4	จัดหายางลบ			
5	จัดหาเครื่องมือปั้นดิน			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 5 งาน ดังนี้

- 1) ตั้งชื่องาน
- 2) เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ
- 3) กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในงานปั้น
- 4) ร่างแบบ
- 5) กำหนดระยะของรูปเป็นสัญลักษณ์

งานที่ 1-5 ให้นักเรียนออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ ลงในกรอบที่กำหนดให้

ชื่องาน.....

ใช้หลักการจัดองค์ประกอบแบบ.....

ภารกิจที่ 4

งานที่ 1-2

สรุปและรายงานผล

.....

.....

.....

.....

.....

งานที่ 3 ทำแบบฝึกหัด

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. รูปร่าง รูปทรง เกิดจากองค์ประกอบใด

- ก. เส้น
- ข. สี
- ค. ค่าน้ำหนัก
- ง. ลักษณะพื้นผิว

2. “สีวัตถุธาตุ” คือสีที่ผลิตขึ้นเพื่อสิ่งใด

- ก. เพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์
- ข. เพื่อการสร้างสรรค์ของช่างเขียน
- ค. เพื่อการย้อมสิ่งทอ
- ง. เพื่อเป็นส่วนผสมของอาหาร

3. “เส้นโค้งกันหอย” ให้ความรู้ลึกอย่างไร

- ก. พลังไฟฟ้าหรือฟ้าผ่า
- ข. เคลื่อนไหว ยึดหุ่น อิมเมม
- ค. เจริญเติบโต และเป็นจุดเริ่มต้นของพลัง
- ง. แข็งแรงมั่นคง

4. มวลและปริมาตรอยู่ในองค์ประกอบสี่ข้อใด

- ก. ลักษณะพื้นผิว
- ข. สี
- ค. เส้น
- ง. คำนวณหนัก

5. ข้อใดไม่ใช่คู่สีตรงกันข้ามหรือสีตัดกัน

- ก. สีม่วง กับสีเหลือง
- ข. สีแดงกับสีน้ำเงิน
- ค. สีน้ำเงินกับสีส้ม
- ง. สีแดงกับสีเขียว

6. “ค่าน้ำหนักสี่ๆ เดียว” คือข้อใด
 - ก. การนำสีแท้มาผสมสีขาวให้อ่อนจางหรือผสมสีดำให้มีน้ำหนักมากขึ้น
 - ข. การนำสีแท้ผสมแม่สีตัวหลักทั้ง 3 สี
 - ค. การนำสีใดสีหนึ่งในวงจรสีผสมกับคู่สีตรงกันข้ามเพื่อลดความเข้มหรือความสว่างลง
 - ง. การจัดเรียงสีใกล้เคียงในวงจรสีให้ได้ค่าน้ำหนักอ่อนแก่

7. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก จัดอยู่ในหลักการเน้นข้อใด
 - ก. การเน้นด้วยกรอบ
 - ข. การเน้นด้วยขนาด
 - ค. การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
 - ง. การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว

8. การสร้างความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวตรงกับภาพลักษณะอย่างไร
 - ก. ภาพที่สร้างจากรูปร่างรูปทรงธรรมชาติ
 - ข. ภาพที่สร้างจากรูปร่างรูปทรงเรขาคณิต
 - ค. ภาพที่สร้างจากรูปร่าง 2 มิติ
 - ง. ภาพที่สร้างจากรูปทรง 3 มิติ

9. ในงานจิตรกรรมมักใช้หลักการจัดองค์ประกอบใดที่ช่วยเสริมความเด่นชัด
 - ก. การสร้างความสมดุล
 - ข. การสร้างความเป็นเอกภาพ
 - ค. การสร้างจุดสนใจ
 - ง. การสร้างความกลมกลืน

10. การจัดภาพแนวนอน เหมาะสมกับภาพลักษณะใด
 - ก. ภาพทิวทัศน์นางทะเล
 - ข. ภาพตึกทรงสูง
 - ค. ภาพหุ่นนิ่งปูนปั้นบุคคลครึ่งตัว
 - ง. ภาพบุคคลเต็มตัว

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....
รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-7

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดหาแล้ว	ไม่ได้จัดหา	
1	จัดหากระดาษสีขนาด 4x6 นิ้ว	✓		
2	จัดหากระดาษรองวาดเขียน ขนาด 4x6 นิ้ว	✓		
3	จัดหาดินสอ	✓		
4	จัดหายางลบ	✓		
5	จัดหากระดาษขนาด A4	✓		
6	จัดหาปากกาเคมี	✓		
7	จัดหาดินน้ำมัน	✓		

ภารกิจที่ 2

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 3

ตามการปฏิบัติงานจริง

ประสบการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดหาดินน้ำมัน	✓		
2	จัดหาแผ่นกระดาษรอง	✓		
3	จัดหาดินสอ	✓		
4	จัดหายางลบ	✓		
5	จัดหาเครื่องมือปั้นดิน	✓		

ภารกิจที่ 2**ตามการปฏิบัติงานจริง****ภารกิจที่ 3****ตามการปฏิบัติงานจริง****ภารกิจที่ 4 งานที่ 1-2**

รายงานและสรุปผล การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ ทั้งด้านจิตรกรรมและประติมากรรม สามารถจัดองค์ประกอบได้ครอบคลุมดังนี้คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

งานที่ 3 เฉลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ข	ก	ง	ข	ก	ก	ข	ข

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. สีมืดทึบลดทอนนุษย์ด้านใดมากที่สุด
 - ก. ด้านประโยชน์ใช้สอย
 - ข. อารมณ์ความรู้สึก
 - ค. ความคิดสร้างสรรค์
 - ง. ศีลธรรมความดีงาม
2. “สีเหลือง” คือ สีที่อยู่ในวรรณะใด
 - ก. วรรณะเย็น
 - ข. วรรณะร้อน
 - ค. วรรณะอุ่น
 - ง. วรรณะเย็นและร้อน
3. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างรูปร่างกับรูปทรง
 - ก. ความเป็นมิติ
 - ข. ความกว้างยาว
 - ค. ความมีน้ำหนัก
 - ง. ความเล็กใหญ่
4. ความเรียบ หยาบ ขรุขระ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบข้อใด
 - ก. ค่าน้ำหนัก แสงเงา
 - ข. เส้น
 - ค. พื้นผิว
 - ง. พื้นที่ว่าง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. สีมียุติพลต่อมนุษย์ด้านใดมากที่สุด
 - ก. ด้านประโยชน์ใช้สอย
 - ข. อารมณ์ความรู้สึก
 - ค. ความคิดสร้างสรรค์
 - ง. ศีลธรรมความดีงาม
2. “สีเหลือง” คือ สีที่อยู่ในวรรณะใด
 - ก. วรรณะเย็น
 - ข. วรรณะร้อน
 - ค. วรรณะอุ่น
 - ง. วรรณะเย็นและร้อน
3. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างรูปร่างกับรูปทรง
 - ก. ความเป็นมิติ
 - ข. ความกว้างยาว
 - ค. ความมีน้ำหนัก
 - ง. ความเล็กใหญ่
4. ความเรียบ หยาบ ขรุขระ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบข้อใด
 - ก. ค่าน้ำหนัก แสงเงา
 - ข. เส้น
 - ค. พื้นผิว
 - ง. พื้นที่ว่าง

5. ข้อใดคือหลักของความสมดุลในการจัดองค์ประกอบศิลป์
 - ก. การจัดแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน
 - ข. ความกลมกลืน
 - ค. ความเป็นเอกภาพ
 - ง. ความสร้างเทคนิคการซ้ำ

6. ความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวเกิดจากการจัดวางองค์ประกอบในรูปแบบใด
 - ก. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิต
 - ข. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ
 - ค. การใช้เส้นและพื้นผิวที่มีลักษณะโค้งและขรุขระ
 - ง. การใช้เส้นบนพื้นที่วางที่ต่อเนื่องกันไป

7. ข้อใดไม่ใช่การเน้นให้เกิดจุดเด่นโดยใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
 - ก. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
 - ข. การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว
 - ค. การเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่างรูปทรง
 - ง. การเน้นด้วยการตัดกันของเส้น

8. การจัดภาพสลับหรือสลับกัน มีลักษณะตรงกับข้อใด
 - ก. การจัดภาพแนวตั้ง
 - ข. การจัดภาพแนวนอน
 - ค. การจัดภาพลักษณะซ้ำ
 - ง. การจัดภาพลักษณะนำสายตา

9. ข้อใดตรงการจัดภาพลักษณะนำสายตา มากที่สุด
 - ก. เกิดการเคลื่อนไหว
 - ข. เกิดระยะใกล้ไกล
 - ค. มีพลังอำนาจ
 - ง. มีความมั่นคงสง่างาม

10. การจัดภาพที่ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย ควรจัดภาพแบบใด

- ก. การจัดภาพแนวตั้ง
- ข. การจัดภาพแนวนอน
- ค. การจัดภาพลักษณะซ้ำ
- ง. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม

กระดาษคำตอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 5

ชื่อ.....สกุล

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง แบบทดสอบภาคปฏิบัติมีจำนวน 1 ข้อ ใช้เวลา 90 นาที

สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ 1. กระดาษรองวาด 2. ดินน้ำมันคละสี

คำสั่ง

จงจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน ด้วยเทคนิคดินน้ำมัน และเลือก
หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 1 แบบ พร้อมตั้งชื่อผลงาน

ส่งผลงานที่จัดทำและระบุชื่อ- นามสกุล ของนักเรียนไว้ด้านหลังผลงาน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ก	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ก	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ข